Došlo 9.I. 1932
krat. prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 7
Ljubljana, sobota 9. januarja 1932
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Pred demisijo Lavalovega kabineta

Sestaviti namerava vlado široke koncentracije — Odločen odpor levičarskih strank

Pariz, 8. januarja. č. Vsi listi so soglasno objavili vest, da bo ministrski predsednik Laval v torek podal demisijo vsega kabineta. V političnih krogih so prepričani, da namerava Laval sestaviti koncentracijsko vlado na široki bazi. Nova vlada Lavala bi pomenila obnovitev nekdanjega Poincarejevega kabineta nacijonalnega nedinjenja. V njej bi sodelovale vse meščanske stranke, ki so zastopane v poslanski zbornici, od radikalov do skrajne desnice. V svojih komentarjih politični krogi jasno poudarjajo, da je Lavalova namera, prenesti odgovornost za odločilne in usodne sklepe, ki jih bo treba sprejeti v najbližji bodočnosti v veliki mednarodni politiki ne samo na nekatere, marveč na vse politične elemente v Franciji. Baš zaradi tega hoče sestaviti vlado na najširši osnovi.

Vse pa kaže, da se levičarske stranke ne bodo odzvale pozivu Lavala in da ne bodo vstopile v novo vlado. O tem osobito pričajo levičarski listi »L'Ouvre«, »Ere Nouvelle« in »La Republique«, ki zavračajo vsak poskus zbližanja med sedanjim ministrskim predsednikom in levičarskimi strankami. Po njihovem mnenju zastopa Laval reakcionarno politiko in zaradi tega ga levičarske stranke pod nobenim pogojem ne bodo priznale za voditelja francoske politike. Prej bodo žrtvovale celo samega Brianda, kakor sledile Lavalu.

Kar se Brianda samega tiče, so se v zadnih dneh pojavile govorice, da bo zapustil sedanji kabinet. Te govorice pa za enkrat še niso potrjene. Vprašanje Briandovega nadaljnjega sodelovanja v sedanjem kabinetu je še povsem nejasno. Nekateri politiki trdijo, da bo Briand ostal še na svojem mestu, drugi mislijo, da bo Laval sam prevzel resor zunanjega ministrstva. Slednji trdijo celo, da sta se oba državnika o tem že sporazumela.

Brüningova pogajanja z narodnimi socialisti

Hitler zahteva za svoj pristanek za podaljšanje Hindenburgovega predsedništva razpust državnega zbora

Berlin, 8. januarja g. O vsebini razgovorov, ki sta jih imela Gröner in Brüning s Hitlerjem, se zaenkrat čuva stroga tajnost. Kakor sklepajo, je skušal državni kancelar pridobiti Hitlerja za to, da bi se narodni socialisti zopet vrnili v državni zbor in tako omogočili Brüningovi vladi dvetretjinsko večino, ki je potrebna za ustavno spremembo glede podaljšanja uradne dobe državnega predsednika. Brüningova vlada se hoče namreč spričo važnih mednarodnih konferenc izogniti predsedniškim volitvam. Če je Hitler pristal na Brüningovo zahtevo, je sigurno tudi zahteval koncesije za svojo stranko, bodisi glede vstopa v vlado ali pa glede smernic, ki jih bo državna vlada zastopala na bodočih mednarodnih konferencah. Brüning in Gröner pa sta gotovo zahtevala tudi od narodno socialistične stranke, naj se za časa trajanja teh konferenc vzdrži vsake politične agitacije.

Berlin, 8. januarja AA. O včerajšnjem sestanku med Hitlerjem, Brüningom in Grönerjem ni bil objavljen noben komunike. Po sestanku se je Hitler sestal s šefi nacionalne opozicije in jim poročal o poteku teh razgovorov.

Berlin, 8. januarja d. Kakor se doznava iz poučenih krogov, je Hitler pri pogajanjih z Brüningom glede podaljšanja funkcijske dobe predsednika Hindenburga stavil politične zahteve. Med drugim zahtevajo narodni socialisti za svoj pristanek takojšnji razpust državnega zbora in razpis novih volitev. Šele novi državni zbor naj bi sklepal o podaljšanju Hindenburgove funkcijske dobe. Obenem naj bi se vršile tudi volitve v pruski deželni zbor.

Ameriška intervencija v Tokiu

Demarša v Tokiu – Amerika vztraja na Kelloggovem paktu – Demisija japonske vlade

Washington, 8. januarja. d. **Zedinjene države so naposled aktivno posegle v japonsko - kitajski konflikt. Ameriško zunanje ministrstvo je postavilo za osnovo svoje nadaljnje diplomatske akcije Kelloggov pakt. Ameriška vlada je stopila v stik z vsemi podpisniki tega pakta ter je po predhodnem dogovoru izročila v Tokiju posebno noto, v kateri zahteva, naj Japonska spoštuje določbe tega pakta.**

Newyork, 8. januarja. AA. Ameriški listi priobčujejo delno vsebino note, ki jo je USA poslala japonski vladi. »Newyork Times« poziva tudi druge podpisnice pakta devetih velesil, naj store enako. Posebne izdaje washingtonskih listov zatrjujejo, da je ton ameriške note energičen, čepray zmeren. V uradnih krogih ne vidijo v noti nikakega protesta, nego izjavo, s katero Amerika energično vztraja na svojih pravicah. V poučenih krogih izrečno naglašajo, da je Kelloggov pakt v polni veljavi, in zato pričakujejo, da se bodo tudi druge države - dopisnice priključile ameriški demarši. G. Stimson pripravlja obsežno izdajo korespondence ameriških Zedinjenih držav z japonsko vlado, da jo predloži senatnemu odboru za zunanje zadeve.

Nanking, 8. januarja. n. s. Kitajski poslanik v Washingtonu Yen je dobil nalog, naj odpotuje v Evropo, da bo namesto odstopivšega dr. Szeja zastopal Kitajsko v svetu Društva narodov.

Washington, 8. januarja č. Po vesteh, ki jih je objavila »Associated Press« ameriška nota doslej še ni prispela v Tokijo, ali pa je japonska vlada še ni objavila. Dopisnik agencije pa doznava, da vztraja Japonska pri svojem stališču, da nima nihče pravice vmešavati se v kitajsko-japonske zadeve.

London, 8. januarja. AA. **Reuter poroča iz Tokija, da je japonska vlada demisijonirala.**

Tokio, 8. januarja s. Zaradi odstopa Inukaijeve vlade šni mogla biti izročena ameriška protestna nota proti oboroženemu napadu Japoncev v Mandžurijo. Zunanji minister Inukai pa je bil kljub temu obveščen o vsebini te note in je izjavil, da Japonska mirno pričakuje ta protest. Vsekakor Japonska tudi sedaj ne bo imela vzroka, da bi spremenila svoje postopanje v Mandžuriji. Japonska je že ponovno izjavila velesilam, da nima nobenih osvojevalnih namenov. Japonsko armadno vodstvo je brez ozira na skiepe ameriške vlade odločeno, da bo v Mandžuriji enkrat za vselej odpravilo vedno bolj razširjeno banditstvo ter upa, da bo moglo ta cilj doseči do konca marca tega leta.

Washington, 8. januarja. s. Državni tajnik Stimson je v noti, ki jo je odposlal japon. in kitajski vladi, izjavil, da Amerika ne bi mogla priznati zakonitosti sedanjih razmer v Mandžuriji, niti priznati veljavnost kakršnekoli pogodbe, ki bi kršila po pogodbi zasigurane pravice Zedinjenih držav ali njenih državljanov na Kitajskem. Dalje bi ameriška vlada ne mogla priznati nobene pogodbe, ki bi bila sklenjena v nasprotju z določbami pariške pogodbe. V državnem departementu naglašajo, da Amerika ne namerava sama poseči v ureditev mandžurskega vprašanja niti vplivati na to, kako bo Japonska likvidirala mandžurski problem.

Nazadovanje italijanskega gospodarstva

Uradni statistični podatki o padcu industrijske produkcije, blagovnega prometa in o porastu stečajev

Rim, 8. jan. ž. Mesečni buletin centralnega statističnega instituta je objavil podatke o italijanski industrijski produkciji v preteklem letu.

V prvih desetih mesecih preteklega leta so italijanske tvornice izdelale 1,148.530 ton (leta 1930. 1,406.816) pločevine, v livarnah pa so pridobili 1,341.816 ton (1,660.674) kovin. V prvih enajstih mesecih lanskega leta so izdelali 30.591 ton (41.209) železa, 14.512 ton (17.225) cinka, 1082 ton (1662) živega srebra, 2,666.227 ton (2,998.328) cementa, 690.036 ton (1,193.655) superfosfata, 271.597 ton (286.547) papirja in kartona. Električne energije 8.,164,566.000 kw (leta 1930. 8.,434,350.000).

O prometu so bili objavljeni podatki: Blagovni promet na železnicah je znašal 41,005.376 ton (50,090.233) blaga, pomorski blagovni promet 29,920.817 ton (32,933.330)

Rednih stečajev je bilo v mesecu novembru preteklega leta 988 (870), manjših pa 510 (255)

Sodeč po teh uradnih podatkih rimskega statističnega instituta je padla industrijska produkcija v Italiji v lanskem letu za 20 odst. napram predlanski, električnega toka so producirali 3 odst. manj, promet na kopnem in na morju je padel za 14 odst., stečaji pa so narastli za celo četrtino. Efektivna gospodarska sila je v Italiji v enem samem letu padla za okrog 15 odstotkov.

Petrolejska konvencija med Francijo in Rumunijo

Pariz, 8. januarja. č. Med Rumunijo in Francijo je bila parafirana petrolejska konvencija, po kateri se je določil kontingent rumunskega petroleja za uvoz v Francijo. S to konvencijo je dobila Rumunija pravico, da uvozi v Francijo 40.000 ton petroleja na leto.

PONESREČEN ATENTAT NA MIKADA

Demisija japonske vlade – Atentator prijet – Najela ga je korejska komunistična stranka

Tokio, 8. januarja sg. **Na japonskega cesarja je bil izvršen bombni atentat, ko se je z vozom vračal z vojaške parade. Iz ogromne množice, ki je bila v špalirju na cesti, je nenadoma skočil mlad človek, ki je vrgel proti cesarjevemu vozu bombo. Bomba je zadela konja kraljeve eskorte, vendar pa ni eksplodirala. Konj je bil lahko poškodovan. Kljub ogromni paniki, ki je nastala takoj po brezuspešnem atentatu, so mogli storilca, ki se je skušal v splošnem beganju izgubiti med množico, aretirati. Kolikor so mogli ugotoviti, gre za 32-letnega moža, ki je baje iz Koreje, vendar njegova osebnost še ni popolnoma znana. Bombni atentat je bil izvršen neposredno pred policijskim predsedstvom. Kakor se zatrjuje, je preiskava dognala, da je prejel atentator dve bombi, izmed katerih je porabil samo eno, drugo pa je imel še v žepu, in 300 jenov nagrade od korejske začasne vlade v Šanghaju.**

Zaradi atentata na mikada, je po starodavni japonski tradiciji šele pred kratkim sestavljena vlada Inukai takoj podala ostavko. Na Japonskem velja namreč nepisani zakon, da mora dati vlada po atentatu na cesarja takoj vsa svoja mesta na razpolago. V političnih krogih se izrecno zatrjuje, da odstop Inukaijeve vlade ni v nobeni zvezi z nastopom Amerike in ostalih velesil proti japonski politiki v Mandžuriji. Razen kratkega uradnega poročila o demisiji se je vlada zavila v popolen molk. Glede vseh poročil za inozemstvo je bila takoj uvedena stroga cenzura.

Cesar je zaenkrat, ne da bi demisijo vlade sprejel ali odklonil, naprosil ministrskega predsednika, naj vodi vlada posle vse dotlej, dokler ne dobi novih navodil.

Tokio, 8. januarja. č. **O atentatu, ki ga je izvršil neki Korejec na mikada, baš ko se je ta vračal z novoletne prireditve iz tokijskih vojaških garnizij, so listi danes objavili cele kolone poročil. Bomba je eksplodirala v neposredni bližini mikadovega voza. K sreči pa ni nikogar ranila. Atentatorja so policijski agentje prijeli baš v trenutku, ko je hotel vreči drugo bombo. Na policiji, kjer so ga takoj zaslišali, je izpovedal, da mu je korejska komunistična stranka, ki je obsodila mikada na smrt, dala nalog za izvršitev atentata. Zaradi atentata je zavladalo veliko vznemirjenje po vsej Japonski. Diplomatski zastopniki so se takoj oglasili na dvoru in čestitali mikadu k srečni rešitvi. Dvor prejema čestitke in brzojavke iz vsega sveta.**

PREORIJENTACIJA MADŽARSKE

Madžarska javnost je prišla do spoznanja, da je mogoč izhod iz krize samo v sodelovanju s sosednimi državami, le vlada še omahuje

Budimpešta, 8. januarja, d. Madžarski tisk posveča načrtu za gospodarsko zbližanje srednjeevropskih držav vedno večjo pozornost ter osvetljuje to vprašanje z vseh vidikov. Listi objavljajo po svoji politični usmerjenosti izjave številnih politikov in predstavnikov najrazličnejših gospodarskih interesnih skupin o vprašanju, ali je s stališča Madžarske potrebno in zaželjeno zavzemati se za gospodarsko sodelovanje med srednjeevropskimi državami. Odgovori politikov in gospodarskih strokovnjakov, ki se sicer razlikujejo v podrobnostih, zlasti kar se tiče načina rešitve tega vprašanja, so v glavnem pritrdilni. To pa še seveda ne pomeni, da sedaj na Madžarskem vsi merodajni činitelji političnega in gospodarskega življenja razvijajo odkritosrčno propagando za idejo, ki naj bi omogočila izhod iz sedanje krize. Oni madžarski politiki in gospodarski strokovnjaki, kojih politični cilji in gospodarski interesi se ne skladajo s tem načrtom, pa smatrajo za taktično in oportuno, da svoje mišljenje pred javnostjo zamolčijo. Tudi to že nekaj pomeni in dokazuje, da je danes na Madžarskem vsakdo prisiljen računati s tem, da vedno hujše preizkušnje moreče gospodarske krize sproščajo madžarsko javno mnenje irealnosti umetno ustvarjenih političnih iluzij ter da stopajo vedno bolj v ospredje realni gospodarski problemi.

Madžarsko javno mnenje danes že popolnoma drugače sodi o realni možnosti gospodarske kooperacije med Madžarsko in sosednimi državami, kakor pa je sodilo v dobi, ko še ni bilo govora o krizi. Ta sprememba v razpoloženju madžarske javnosti je našla seveda tudi odmev v vrstah različnih političnih strank in se tudi v parlamentu samem vedno bolj uveljavlja. Saj še ni dolgo tega, ko je desnica v parlamentu vsak glas levice, ki je bil usmerjen za sporazum s sosedi, kvitirala z očitanjem veleizdaje. To so morali često slišati socialnodemokratski poslanci, kadar so se zavzemali za gospodarsko sodelovanje in dobre sosedne odnošaje z nasledstvenimi državami, zlasti z Jugoslavijo in Češkoslovaško. Danes pa vsa meščanska opozicija vključno poslance izven strank urgira sporazum in gospodarsko sodelovanje s sosednimi državami, ne da bi jo kdo dolžil veleizdaje.

Celo v vrstah vladnih strank narašča število onih politikov, ki izražajo mnenje, da je uresničenje tega načrta za Madžarsko edina možnost in edina pot iz sedanje gospodarske krize. Ti politiki z izjemo bivšega zunanjega ministra Gratza pa izražajo to svoje spoznanje zelo previdno, ker ne marajo predčasno izdati stališča vlade, ki se čuva za enkrat še v tajnosti.

Vsekakor se vsiljuje vprašanje, zakaj madžarska vlada k temu problemu javno še ni zavzela stališča. Poznavalci razmer sodijo, da vlada ne mara sprožiti debate o tem vprašanju v parlamentu, ker ta parlament prav za prav ni izraz razpoloženja madžarskega naroda. Zato je veliko vprašanje, ali se more tak parlament in vlada, ki se nanj naslanja, smatrati za reprezentanta in izvršitelja te splošne zahteve madžarskega naroda.

Kljub vsemu temu pa si je težko misliti, da se bodo na Madžarskem našli odgovorni činitelji, ki bi si upali življenjske interese vsega madžarskega naroda žrtvovati za svoje politične iluzije. Vladni poslanci, ki so prepričani, da se to ne more zgoditi, poudarjajo, da se morajo vsa vprašanja, od kojih ugodne rešitve je odvisen gospodarski razvoj Madžarske, poprej depolitizirati. To je vsekakor ne baš popolnoma odkrito priznanje, da bi bilo za Madžarsko usodno, če bi si s političnimi oviranimi zabarikadirala pot do gospodarskega sodelovanja srednjeevropskih držav.

Nova pogajanja v Indiji

Vpliv indskega kongresa nazaduje – Nova konferenca brez nacijonalistov

London, 8. jan. AA. Podkralj je povabil več odličnih indskih voditeljev in državnikov na konferenco v Delhi. Povabljenci so povabilo sprejeli in se konferenca sestane ta teden. Podkralj jih je povabil takoj po predlogu sira Teja Sapruja, da naj se skliče konferenca indskih voditeljev, ki bi bili pripravljeni svobodno in brez bojazni razpravljati o ustavnih vprašanjih.

Poročila iz raznih mest Indije pravijo, da tamošnje oblasti popolnoma obvladujejo položaj. Splošno menijo, da je vpliv indskega kongresa na mase precej padel. Mnogi, ki so dosedaj podpirali kongres, so se umaknili in kakor se zdi, je vplival na njihovo stališče predvsem odločen nastop ministrskega predsednika Macdonalda, ki se je izrazil za nadaljevanje ustavne politike v Indiji.

London, 8. januarja AA. Včeraj je bil aretiran v Delhiju musliman dr. Ansari, ki je pred 3 dnevi postal predsednik izvršnega odbora kongresa in pozval vse muslimane, naj se pridružijo gibanju za državljansko nepokorščino. Drugi voditelji kongresa z generalnim tajnikom Jaimande Daulatramom so bili konfinirani v Karachiju.

Vladarji raznih indijskih držav so ponudili indijski vladi pomoč v borbi proti upornikom.

London, 8. januarja AA. V mestu Lahore je včeraj umrl v 62. letu muslimanski državnik sir Muhamed Šafi, ki je sodeloval pri prvi in drugi indski konferenci. Bil je od leta 1924 dalje član podkraljevega izvršnega sveta. Vest o njegovi smrti so sprejeli v Angliji z velikim obžalovanjem. Ministrski predsednik je poslal družini pokojnika sožalno brzojavko.

Madras, 8. januarja AA. Rangasvani Ijengans, ravnatelj indskega dnevnika in delegat na indski konferenci v Londonu, je odpotoval v New Delhi na razgovor s podkraljem. Sestanku pripisujejo velik pomen.

New Delhi, 8. januarja AA. Vesti o poskušanem atentatu na indijskega podkralja so brez osnove.

London, 8. januarja AA. V Plymouth je prispela pošiljka zlata iz Indije. Pošiljka je vredna 4 milijone funtov.

Bombay, 8. januarja č. V Bombayu in tudi v ostalih indskih mestih je potekel včerajšnji dan povsem mirno. Kronika ni zabeležila nobenega spopada ali demonstracije. Med tem pa je bojkot proti angleškemu blagu še porastel. Povsod pred angleškimi prodajalnami so postajale gruče žena in deklet in zavračale moške, da ne bi kupovali angleškega blaga.

Pred sestankom reparacijske konference

Nov sestanek med angleškimi in francoskimi strokovnjaki

London, 7. januarja. AA. Neville Chamberlain in zunanji minister sir John Simon sta imenovana za glavna angleška delegata na reparacijski konferenci v Lausannu. Ni še gotovo, ali se udeleži te konference tudi ministrski predsednik. Mestni svet v Lausannu je dal konferenci na razpolago hotel »Du Chateau Ouchy«. V tem hotelu sta se sestali leta 1920 dve konferenci. Hotel ima mnogo prostora za odbore in tajništvo. Plenarne ali pa javne seje reparacijske konference bodo v hotelu »Beau Rivage«, ki je v bližini.

Pariz, 8. januarja, AA. Finančni minister Flandin je na včerajšnji seji ministrskega sveta poročal o pripravah za reparacijsko konferenco, ki se bo vršila v Lausannu ta mesec. Snoči je prispel iz Berlina francoski veleposlanik v Berlinu gospod Francois Poncet.

London, 8. januarja. AA Frederick Leith Ross, generalni kontrolor angleških financ in zakladnice, je danes dopoldne ob 11. odpotoval v Pariz, da predloži svojim francoskim tovarišem sklepe britanskih ekspertov in ministrov glede reparacij. Avstralsko vlado bo zastopal na reparacijski konferenci njen finančni svetovalec Collins.

Mednarodna denarna konferenca

London, 8. jan. č. Kakor poročajo nekateri listi, namerava državni predsednik Hoover sklicati mednarodno denarno konferenco, ki bi se vršila takoj po zaključitvi reparacijske konference. »Daily Telegraph« pravi, da se bo londonski kabinet prav gotovo odzval eventuelnemu ameriškemu pozivu.

Ghika v Varšavi

Varšava, 8. jan. č. Rumunski zunanji minister Ghika je davi prispel v Varšavo, kjer bo uradno posetil zastopnike poljske vlade. Z njim so prispeli tudi poljski poslanik v Bukarešti ter več članov rumunskega generalnega štaba. Razgovori v Varšavi se ne bodo nanašali le na poljsko-rumunsko zadržanje napram sovjetski Rusiji, marveč tudi na druga vprašanja, predvsem na ona, o katerih bodo razpravljali na bližnji razorožitveni konferenci. Knez Ghika ostane v Varšavi do nedelje.

Brezposelni pri Hoovru

Washington, 8. jan. č. V Washington je prišlo 4000 nezaposlenih delavcev. Državni predsednik Hoover je sprejel njihovo delegacijo pod vodstvom katoliškega duhovnika Cocka. Cock je Hooverju predlagal, naj za pobijanje nezaposlenosti razpiše notranje posojilo v znesku 500 milijonov dolarjev. S tem denarjem naj se izvede velik načrt o javnih delih. Na ta način bi bilo mogoče, če že ne docela odpraviti nezaposlenost, vsaj olajšati bedo tisočih nezaposlencev v Ameriki.

Pomirjenje med Vatikanom in Španijo?

Pariz, 8. jan. č. Kakor poroča »Chicago Tribune« v svoji današnji pariški izdaji, so španski škofje sklenili opustiti svoje sovražno stališče napram oblastem sedanje španske republike. List ugotavlja, da je papeški nuncij Tedeschini s tem dosegel svoj drugi veliki uspeh v političnih odnošajih med cerkvijo in državo. Znano je, da je že pred meseci papeški nuncij dosegel pomiritev med Vatikanom in Madridom. Novemu stališču Vatikana napram španski republiki so se pa sedaj pridružili še španski škofje.

Bivši angleški trgovinski minister nevarno obolel

London, 8. januarja AA. Stanje bivšega trgovinskega ministra Williama Grahama, ki je obolel za pljučnico, je bilo snoči kritično. Davi ni bilo spremembe.

Tragična smrt letalskega rekorderja

Florida, 8. januarja g. Lelalec Jale Jackson, ki je branil svetovni vztrajnostni rekord, se je danes z višine 300 m zrušil na zemljo. Letalo se je popolnoma razbilo, Jackson pa je bil ubit pod ruševinami.

Tihotapstvo zlata v Egiptu

Kairo, 8. januarja. AA. Carinske oblasti so zaplenile 4000 funtov zlata, ki so ga skušali inozemski trgovci v Aleksandriji z letali iztihotapiti iz Egipta.

Francija in Rusija

Pred nedavnim so francoski desničarski listi prinesli vest, da se je v pogajanjih med zastopniki sovjetske in francoske vlade dosegel popoln sporazum in da se bo pogodba med obema državama v kratkem podpisala. Ta »v kratkem« je vezan na enaka pogajanja, ki se vršijo med Poljsko in Rusijo; Francija bo dala svoj podpis na pakt z Rusijo šele takrat, ko bo dosežen sličen sporazum tudi z varšavsko vlado. In zadnje vesti pripovedujejo, da so tudi tu pogajanja že dobro uspela in da zoper sklep pogodbe ni več bistvenih ovir.

Desničarski pariški listi so tudi že objavili vsebino pogodbe in ta poročila se z vladne strani niso demantirala. Pakt o nenapadanju se je v glavnem sestavil že v avgustu, čas odtlej se je porabil, da se pripravi sličen pakt med Poljsko in Rusijo. Vse kaže, da je tudi ta svrha sedaj v glavnem dosežena.

Rusija in Francija se obvezujeta, da se ne bosta z orožjem napadali, da pa tudi nobena od njiju ne bo nastopila sovražno, če bi se ena ali druga zapletla v vojno na tretji strani. V tem pogledu je bila torej potrebna izpopolnitev na poljski strani. Nadalje se je s francoske strani dalo zagotovilo popolne neagresivnosti v gospodarskem pogledu. Zelo je važna določba, da nobena od pogodbenic ne bo trpela na svojem področju sovražne akcije ali propagande, naperjene zoper eksistenco in obstoječi red v drugi državi. Ravno to točko desničarji zelo napadajo, češ, da se že davno ve, koliko so vredna v tem pogledu boljševiška zagotovila in da sovjetski zastopniki ne bodo nikdar odnehali od komunističnega rovarjenja. Pri tem pa bo Francija prisiljena na svojem ozemlju onemogočiti restavracijsko delovanje ruskih emigrantov ter Gruzinov, ki še vedno vzdržujejo v Parizu videz lastne državnosti.

Nedvoumno je, da bo ta pakt pripravil možnost za boljše sodelovanje med Francijo in Rusijo. Prav tako gotovo je tudi, da izvira iz težnje po sporazumu z obeh strani. Moskovski vladi gre nedvoumno za to, da stopi v čim boljše odnošaje z najmočnejšo finančno predstaviteljico sodobne Evrope, zlasti sedaj, ko od Nemčije pač ne more pričakovati znatnejše gospodarske pomoči. Franciji je na tem, da se spričo trajnih groženj in napihovanj z nemške strani nekoliko oslabi ravno ta nemška napihnjenost, ki bi rada eksploatirala izoliranost Rusije v svojo korist in v francosko škodo. Zato zbližanje med Francijo in sovjeti nacionalisti v Nemčiji prav gotovo ne bodo z veseljem pozdravili.

Pakt nenapadanja med Poljsko in Rusijo ima približno isti pomen, pomaga pa prav gotovo ojačiti pozicijo varšavske vlade napram nemškim težnjam. S sovjetske strani se naglaša, da v Moskvi nikakor ne mislijo na to, da bi zagarantirali Poljski zapadne meje. Ali k temu moremo samo pristaviti, da takega pojasnila pač ni bilo zelo treba, ker tako fantastičnih pričakovanj o paktu nihče gojiti ni mogel.

A tudi ostalo je dovolj komplicirano. Sprva je bila poljska zahteva, naj sklene Rusija nenapadalni pakt z vsemi baltiškimi republikami, pa s Poljsko in Rumunijo hkrati, kar pa je moskovska vlada odločno zavrnila. Kasneje je Poljska sama nehala insistirati na tej zahtevi, toda kombinaciji z Rumunijo se vendarle ni mogla odreči. Zato je umljivo, da se tudi sedaj vršijo istočasno pogajanja glede Rumunije. Podoba pa je, da se bo tudi tu kljub besarabskemu sporu našla formula, ki bo zadovoljila obe strani. Ako se to zares zgodi, bomo morali zaključiti, da je tako Franciji kakor še bolj Rusiji zelo mnogo na tem, da se pakt sklene, makar če se mu mora pridružiti tudi pogodba z Rumunijo. Sicer je Moskva že pred časom ponudila tudi Bukarešti pakt o nenapadanju kljub nesoglasju glede Besarabije, ali vendar je bila težava doseči obliko, ki bi zadovoljevala vse, kar se veže na ta konflikt. Zdi se, da je sedaj moč francoskih posredovalcev premagala vse ovire.

Praktični pomen novega pakta bi se izkazal nedvomno in hkrati najbolje šele takrat, kadar bi se iz njega razvila osnova tudi za gospodarsko, zlasti finančno sodelovanje. Ali do tega je ipak še nekoliko daleč, razen če bi se potrdile one vesti, ki pravijo, da se vršijo na tihem tudi pogajanja o ureditvi dolgov carske Rusije. Šele to bi mogel biti temelj za obnovo krepkejših vezi med ruskim vzhodom in francoskim zapadom.

Atentat na italijanskega konzula v Parizu

Neki emigrant je oddal nanj štiri revolverske strele in ga precej ranil Atentatorja so prijeli

Pariz, 8. januarja. Danes malo po 11. uri dopoldne je bil izvršen revolverski atentat na italijanskega generalnega konzula v Parizu Gentilea. Ko je generalni konzul izstopil iz avtotaksija v Rue de Village in je ravno plačeval šoferju voznino, je stopil predenj mladenič, potegnil revolver in oddal na generalnega konzula štiri strele. Krogle so zadele diplomata v stegno, tako da se je takoj s krvjo oblit sesedel na cesto. Atentator se je pognal v divji beg, toda policijska uradnika, ki sta mu bila takoj za petami, sta ga kmalu ujela in aretirala. Atentator je Sicilijanec in se zove Rescishi, biva od decembra 1931 v Parizu in je učitelj na neki italijanski emigrantski šoli v Parizu.

Zdi se, da rane generalnega konzula niso ravno nevarne in da ni nevarnosti za življenje. Prepeljali so ga v sanatorij Neuilles. Kakor je izjavil atentator, je streljal na generalnega konzula zaradi tega, ker mu ni dovolil poučevati na šoli.

Newyork, 8. jan. č. Parnik, ki je pred 24 urami zapustil Newyork in odplul proti Marseillesu, je dobil od newyorške policije po radiju obvestilo, da sta med pošto na parniku tudi dva zaboja z bombami. Bombe so bile namenjene italijanskemu kralju in Mussoliniju.

Minister dr. Kramer v Zbornici za TOI.

Včeraj dopoldne je minister za trgovino in industrijo, g. dr. Albert *Kramer* posetil Zbornico za TOI v Ljubljani. Sprejela sta ga predsednik g. Ivan Jelačin in generalni tajnik, narodni poslanec g. Ivan Mohorič, ki sta se informirala o delovanju zbornice in o aktualnih gospodarskih vprašanjih naše banovine.

Po končani konferenci je g. minister sprejel deputacijo slovenskih obrtnikov, ki so jo tvorili gg. Pristou, Rebek, Milko Krapež, Iglič in Urbas. Obrtniki so g. ministra informirali o obrtniških težnjah in ga opozorili na nekatere določbe novega obrtnega zakona, ki so za gotove stroke trde ter mu razložili stališče glede obrtnega zavarovanja.

Nato se je zglasila še deputacija trgovcev, ki so jo tvorili predsednik Zveze trgovskih gremijev g. Josip I. Kavčič, načelnik Gremija trgovcev v Kranju g. Franc Sire in predsednik Trgovskega društva Merkur g. dr. Fran Windischer, kakor tudi deputacija Slovenskega planinskega društva pod vodstvom predsednika g. dr. Pretnarja.

Končno je g. minister sprejel še predstavnike stavbne stroke g. inž. Dimnika in stavbenika g. Briclja, ki sta ga informirala o težnjah stavbne stroke, kakor tudi ravnatelja ljubljanske trgovske akademije g. dr. Pirjevca in ravnatelja državne dvorazredne trgovske šole g. Gogala.

Poslanci med volilci

Št. Jurij ob j. ž., 8. januarja

Narodni poslanec Ivan Prekoršek je na praznik posetil svoje volilce našega trga in okolice. Nad 300 se jih je zbralo in so do zadnjega kotička napolnili dvorano v Cizljevi gostilni. Polni so bili tudi stranski prostori in veža, mnogo pa jih je moralo oditi, ker ni bilo več prostora. Shodu je predsedoval trški župan Josip Čretnik. Poslanec Prekoršek je v daljšem, zelo zanimivem govoru poročal o gospodarskem in političnem življenju v naši državi, o težavah, ki posebno tlačijo podeželje, ter o delu in načrtih narodnega predstavništva za izboljšanje razmer. Mogočno ploskanje žuljavih rok je bilo najboljši znak, kako se poslušalci zanimajo za ves položaj in kako hvaležni so poslancu, kateremu so po zborovanju izrekli posebno zaupnico. O potrebah v raznih gospodarskih panogah so še govorili trški župan Čretnik, okoliški župan Klajnšek in še nekateri drugi. Bila je sprejeta tudi resolucija glede rešitve nekaterih najnujnejših gospodarskih zadev.

Velik obisk in ves potek zborovanja nam je v vzpodbudo k še vnetejšemu složnemu delu za omiljenje gospodarske krize in za splošni napredek. Zborovanje je tudi dokazalo, da uživa poslanec Prekoršek popolno zaupanje volilcev Voglajnske doline.

★

Hrastnik, 8. januarja

V nedeljo sta se mudila v Hrastniku narodna poslanca dr. Rape in prof. Pavlič, ki sta že dopoldne poročala o najvažnejših zadevah v gostilni pri Dolinšku. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili obema govoroma. Poslanec Pavlič je imel opoldne še sam shod pri Rudniku, ki je bil istotako dobro obiskan. G. poslanec je sporočil zborovalcem tudi pozdrave rojakov rudarjev iz Srbije, katere je obiskal ob božičnih praznikih. Orisal je tudi njihove težave. Prejšnji večer pa se je posvetoval s steklarji, kako bi se dala rešiti sedanja huda kriza.

Zborovalci so bili z obiskom poslancev zelo zadovoljni in mnogi so poudarjali razliko med sedaj in nekdaj, ko so videli kandidate in poslance le ob volitvah.

Shodi poslanca Pustoslemška v gornjegrajskem okraju

Narodni poslanec Rasto Pustoslemšek bo poročal o političnem položaju v nedeljo 10. t. m. po prihodu poštnega avtomobila na Ljubnem, zvečer pa v Mozirju. Na obeh sestankih bo tudi poročal o ustanovitvi nove stranke — jugoslovenske radikalno-kmetske demokracije. Na shode so vabljeni vsi gg. župani, obč. odborniki in sploh vsi volilci.

Rojstni dan Nj. V. kraljice

Beograd, 8. januarja. AA. Na rojstni dan Nj. Vel. kraljice 9. t. m. ne bo nikakih posebnih sprejemov. Le vpisna knjiga bo kakor običajno ves dan na razpolago v maršalatu dvora.

Božič na dvoru

Beograd, 8. januarja č. Kraljevska rodbina je po tradicionalnem običaju praznovala božične praznike na skromen način in v najožjem krogu. Tudi širšim slojem je znano, da praznuje kraljevska rodbina božične praznike po starih narodnih običajih.

Angleška mornarica ne more na manevre

London, 8. januarja s. Atlantska mornarica, ki bi bila morala včeraj odpluti na spomladanske manevre, je morala zaradi viharja ostati v pristanišču. Rušilci, ki so bili že na morju, so se vrnili. Eden izmed njih se je poškodoval na krmilu, tako da so ga morali drugi privleči v luko.

Izgubljena Gandhijeva bitka

Položaj v Indiji, ki je med bivanjem Gandhija v Londonu na indijski konferenci kazal nekakšno pomirjenje, se je takoj ob prihodu indijskega vodje zopet temeljito zaostril. Mahatma je v teku svoje odsotnosti na Angleškem pridobil izdatno na svoji borbenosti, kajti spoznal je ob tej priliki vso težo angleške denarne krize, ki je toliko zaposlovala vlado, da se ni mogla odločneje baviti z indijskim problemom. Izvršilni odbor stranke vseindijskega kongresa je takoj po Gandhijevem povratku obnovil svojo borbo proti Angležem ter napovedal tretjo kampanjo »nonkooperacije« t. j. pasivnega odpora proti oblastvom. V zvezi s tem je bil obnovljen bojkot angleškemu blagu.

Gandhi je brzojavil podkralju lordu Willingdonu, da se sklep kongresa ne bo začel izvajati, dokler ne bo prišlo do razgovora med voditeljem indijskega gibanja in med predstavitelji angleške politične sile v Indiji glede odprave izjemnih odredb, naperjenih proti pristašem kongresa stranke. Vlada ni načelno odklonila Gandhijeve avdijence pri podkralju, ta pa je izjavil, da sprejme voditelja indijskega gibanja le, ako opusti svoje pogoje, zahteve in grožnje ter pride na pomenek kot lojalni državljan.

S tem so se odnošaji med obema taboroma znatno poslabšali in vlada je morala v interesu svojega ugleda poseči po učinkovitejših sredstvih. Zaprla je Gandhija in Patela, predsednika vseindijskega kongresa, ni pa mogla preprečiti, da slednji ne bi bil pozval svoje pristaše na odločno izvajanje državljanske nepokorščine. Obenem z aretacijo obeh voditeljev in množice drugih uglednih članov stranke je bil izvršen razpust stranke, pri katerem je vodstvo stranke tekmovalo z vladnimi organi, da z razpustitvijo očuva imetje in arhive lokalnih organizacij.

Poznavalci razmer pravijo, da tudi ta aretacija ne bo vzbudila indijskega ljudstva iz njegove letargije, kajti nacijonalistično gibanje je omejeno le na ozek krog evropsko šolanih intelektualcev, kojih stremljenju stoje mase nasproti s popolnim nerazumevanjem. To se je pokazalo že pri Gandhijevem pohodu k morju in ob njegovi prvi aretaciji. Podvig nacijonalistov je pač razmajal tisoče, mimo stotisočev in milijonov pa je šel brez sledu. Kdor bi mislil, da bo vsa Indija skočila na noge in se zavzela za Gandhija, je v zmoti, ker smatra »indijski narod« za kulturno in družabno enoto ter meri indijske prilike z evropskim merilom. Mešanica vseh ras, vseh mogočih jezikov, vseh znanih in neznanih verstev, vseh barvnih odtenkov polti je vse prej ko enota, na kateri bi se dala zgraditi močna država s 300 milijoni prebivalcev brez tujega jeroba. V vseh znanih nam zgodovinskih dobah je bila Indija dahkoten plen prav vsakega zavojevača in morda nimajo neprav oni Angleži, ki pravijo, da bi par let po odhodu angleških posadk z indijskih tal, zavladala v deželi anarhija, kakršna nikjer drugje na svetu ni možna.

Gandhi, ki je zvit in prometen mož, silno rad naglaša, da med bramani in muslimani ni onega prepada, ki ga tako radi naglašajo njegovi nasprotniki. Ve pa čisto dobro, da je ta prepad celo popolnoma nepremostljiv, saj se sam često razburja nad pristaši kongresa, ki na svojih demonstracijskih obhodih ne vzdrže, da ne bi ravno pred džamijo zaigrali kake bučne poskočnice, vedoč, da tako ravnanje žali verski čut muslimana, čigar verske ceremonije se — osobito v Indiji — vrše vedno v največji tišini. Slabost Gandhijeve stvari je ravno v tem nasprotstvu, ki je tem jačje, ker predstavlja ravno 70 milijonov muslimanov najagilnejši živelj Indije, najborbenejši in najsamozavestnejši del indijskega naroda. Angleži se zato spretno nasmajajo nanj, ker so uvideli, da bramanov ne morejo razcepiti s tem, da bi socijalno nižje kaste pobunili proti višjim kastam. Saj se jim to ni posrečilo niti pri parijah, ki se trdno drže svoje vere, dasi jim ravno ta nalaga človeka nevredno življenje.

Gotovo še večja ovira za nastop vse Indije proti Angležem pa so indijski knezi, ki jim je tuji arbiter naravnost dobrodošel, ker jim jamči meje njihovih vladavin, njihovo oblast in njihovo bogastvo. Vrhu tega vlada v sami kongresni stranki razpor in baje Gandhi nima več tako trdno v rokah te narodne skupščine. Bengalci se kot najaktivnejši del silno uveljavljajo in bi hoteli prevzeti vodstvo politike, toda ostala večina jih gleda postrani, kajti po večini so Bengalci pripadniki zelo nizke in neugledne kaste pisarjev. Samega pesnika Tagoreja, s katerim je Zapad napravil toliko šuma, Indijci kar nič ne cislajo, ker je Bengalec.

Vseindijski odpor se na Zapadu meri z našim vatlom, zato je aretacija Gandhija in Patela izzvala veliko pozornost pač v ostalem svetu, indijskih milijonov pa se ta dogodek skoro nič ne tiče. Angleži, ki so imeli v Indiji že dobro šolo, se za to prepenjevanje upornega pokreta Indijcev ne zmenijo dosti, vedoč, da imajo posla s peščico zanesenjakov in idealistov, kojih prizadevanja milijonske mase ne razumejo in da se jim pri takem stanju stvari za sedaj še ni treba bati najhujšega. Lord Willingdon je z močno roko poprijel vladne vajeti, ki jih je bil njegov prednik lord Irwing nekoliko popustil.

Članom ljubljanske sekcije JNU

Glasom obvestila C. U. so novinarske železniške legitimacije podaljšane do preklica. Nove legitimacije so že odobrene in bodo prispele v nekaj dneh. Tajnik.

Izpremememba pri francoskem poslaništvu v Beogradu

Beograd, 8. januarja AA. Tajnik francoskega poslanika v Beogradu g. Gauquier je premeščen v Berlin za tajnika francoskega veleposlaništva.

Prijeti tihotapci zlata na Dunaju

Dunaj, 8. januarja č. V Grandhotelu so danes policijski agenti aretirali tri elegantne Angleže, ki so baš nameravali odpotovati. Dunajske policijske oblasti so izvedele, da so ti možje člani tihotapske družbe. Ko so policijski organi preiskali njihove kovčege, so pri njih našli res 40 kg zlatih palic z uradnimi pečati.

Snežni viharji v Rumuniji

Bukarešta, 8. januarja č. V Rumuniji že tri dni divjajo sneži viharji. V Jassiju je vihar odnesel več streh s hiš.

Poostritev deviznih predpisov v Avstriji

Onemogočen privatni kliring — Vse inozemske valute se morajo ponuditi Narodni banki v nakup

Dunaj, 8. jan. s. Glavni odbor narodnega sveta je danes odobril četrto devizno odredbo. Po dosedanjih deviznih odredbah ni bilo mogoče dobiti inozemske valute za kupčijo v blagu, ker se je dala valuta uporabiti v direktnem klirinškem prometu med poslovnimi ljudmi. To vrzel skuša sedanja devizna odredba izpopolniti z naslednjimi določili:

Če kdo izvozi blago v inozemstvo ali sicer proda blago inozemcu v inozemski valuti, mora protivrednost takoj ko dospe v oni inozemski valuti, v kateri se mora izvršiti plačilo, ponuditi avstrijski Narodni banki v obliki, ki jo bo ona zahtevala, na prodaj, če ni sklenjena z Narodno banko drugačna pogodba. Ta dolžnost ponudbe velja tudi tedaj, če je bilo blago izvoženo pred uveljavljenjem te naredbe in protivrednost ni bila ponudena Narodni banki za nakup že po dosedanjih deviznih naredbah. Če je bila protivrednost v teh primerih izplačana še pred uveljavljenjem te naredbe, je treba ponudbo staviti v teku osmih dni po objavljenju te naredbe. Ta poostritev devizne naredbe je preprečila privatni kliring poslovnih ljudi z inozemskimi komitenti in je zaradi tega zadela na hud odpor vseh gospodarskih krogov. Glavni odbor narodnega sveta pa jo je sprejel na pritisk Narodne banke, ki zastopa stališče, da mora biti devizna naredba brez vrzeli, ker je sicer brezpomembna. Predsednik Narodne banke je celo zagrozil z demisijo.

Priprave za razorožitveno konferenco

Posvetovanja posameznih delegacij — Henderson bo še ta mesec odpotoval v Ženevo

London, 8. januarja. č. Kakor poroča »Daily Herald«, bo Henderson, ki je določen za predsednika bližnje razorožitvene konference, že 28. t. m. odpotoval iz Londona v Ženevo, tako da bo že nekaj dni pred otvoritvijo konference na licu mesta dal upravi še zadnja navodila za otvoritev. Kakor trdi list, Hendersonu sedaj še nobena prizadeta vlada ni poslala predloga, da bi se razorožitvena konferenca odgodila. Spričo tega je pričakovati, da bo Henderson otvoril konferenco 2. februarja. Konferenca bo trajala cele mesece. Samo generalna debata bo trajala bržkone tri mesece, nato pa bo sledilo proučevanje poedinih vprašanj, nakar bo konferenca zaključena s plenarno sejo.

London, 8. januarja. AA. Henderson je včeraj razpravljal z generalnim tajnikom DN Ericom Drummondom o vprašanjih razorožitve in o dnevnem redu konference. Drummond se je sestal tudi z ministrskim predsednikom Macdonaldom. Avstralska delegata za svetovno razorožitveno konferenco bosta visoki komisar v Londonu Granville Ryrie in zunanji minister v novem avstralskem kabinetu Latham.

Rim, 8. januarja. AA. Da se dogovore glede poslednjih priprav, so se snoči sestali v palači Chigi ministri, ki se udeleže razorožitvene konference, z ostalimi člani italijanske delegacije za to konferenco. Na sestanku so bili ministri Grandi, Gazella in Siriani, državni podtajnik za letalstvo Ricardi, državni podtajnik za zunanje zadeve Fanni, general Rosso ter ostali člani in tajniki. Razen tega so bili na sestanku šefi glavnega generalnega štaba kopne vojske in mornarice in general Pelegrini. Posebni odbori se bodo sestajali vsak dan vse dotlej, dokler se člani delegacije ne sestanejo na končni sestanek, kar se bo po vsej priliki zgodilo te dni.

Canberra, 8. januarja. AA. Kakor poročajo, bodo avstralski delegati na razorožitvenih konferenci gg. Lyons, ministrski predsednik, minister za brambo Pearce in pravosodni minister Latham.

London, 8. januarja. AA. Na svetovni razorožitveni konferenci bo zastopal Indijo državni tajnik sir Samuel Hoare. Spremljala ga bosta Aga Khan in član indskega sveta sir Henry Wheeler.

Poplavna katastrofa v Hamburgu

Voda je porušila mnogo obalnih naprav in porušila vodovodno centralo — Nekatera predmestja so morali izprazniti

Hamburg, 8. januarja. č. V poslednjih dveh dneh je divjala ob obalah Severnega morja silna nevihta, ki je paralizirala ves promet na morju. Tudi obrežnim mestom je povzročila ogromno škodo. Ogromne mase voda so se valile proti obali in povzročile na raznih krajih silne poplave. Vodovje je v pomorskih lukah poškodovalo mnogo naprav. V Oldenburgu so valovi pokvarili vse aparate na valolomih. Voda je vdrla tudi v vodovodno centralo in jo docela razdejala. Porušila je celo temeljne zidove, ki so bili po 2 in pol metra debeli. Prav tako je v hamburški luki povzročilo valovje veliko škodo. Promet v luki je na več krajih povsem prekinjen. Oblasti so odredile evakuacijo v nekaterih predmestjih, ki jim grozi poplava.

Brezposelnost popušča?

Poostrena svetovna gospodarska kriza se je tudi v naši državi, zlasti še v industrijsko in obrtno najbolj razviti dravski banovini zelo močno občutila in se čuti še danes. Zato je gotovo razveseljivo dejstvo, da je začela brezposelnost v mesecu decembru lanskega leta rahlo popuščati in je upati, da se v bližnjih mesecih že stanje izdatno izboljša.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je v naših razmerah najboljši registrator delavskega zaposlitvenega gibanja in iz njegove statistike in grafičnih primer je razvidno zaposlitveno gibanje delavstva. Tako vidimo, da smo v prvem semestru prošlega leta zaposlovali manjše število delavstva, kot v istem času l. 1930. Nastopajoča poostritev krize se nam prikazuje v velikem padanju zavarovancev pri bolniški blagajni, kjer je padlo članstvo na poletje že pod število članstva iz leta 1929 in na jesen celo pod število članstva iz leta 1928 in 1927.

Za presojo višine brezposelnosti padanje članstva pri OUZD seveda še ni merodajno, ker imamo bolniško zavarovanje deljeno na več zavodov (bratovske skladnice in trgovske bolniške blagajne), poleg tega pa je še veliko število sezonskih, zlasti poljedelskih delavcev.

Iz socijalno - zavarovalne statistike pa se vendar razvidi, da je stalež zavarovancev letos za 11 do 12 tisoč članov nižji, kar se izraža zelo občutno tudi v socijalno - zavarovalnih premijah, ki so se kljub povišanju od 6% na 6.5% znižale mesečno za ca 350.000 Din. Še težja je izguba, ki jo prizadeva brezposelnost na delavskih mezdah in ki znaša mesečno 12 do 13 milijonov Din. Da te izgube delavskih mezd na denarni trg in na celokupno gospodarstvo dravske banovine zelo občutno vplivajo, je jasno. Kakor že rečeno, pa je upati, da se bo delovni trg, ki v decembru že kaže prijaznejše lice, zopet od meseca do meseca boljšal in se ustalil na dosti višjem delovnem nivoju, kakor je bil koncem prejšnjega leta.

Ako ne bo letos kake nepričakovane vrnitve številnejše delovne emigracije, se bo delovni trg torej dosti izboljšal, zlasti ker nam medvojni populacijski razvoj prinaša precejšen zastoj na delovnih močeh. Istotako je pričakovati, da bo povišana delavnost vzela mnogo brezposelnosti v prihajajoči sezoni. Tudi oživljenje obrtne in industrijske delavnosti v ostalih banovinah države bo nudila našemu brezposelnemu delavstvu večjih možnosti zaslužka.

Obdavčenje stanovanj v novih hišah

Zagreb, 8. jan. V sporu med zagrebško mestno občino in Društvom hišnih posestnikov je izdalo sedaj finančno ministrstvo načelno važno odločbo o obdavčenju stanovanj v novih zgradbah. Kakor večina mestnih občin, je uvedla tudi zagrebška občina davek na najemnine, takozvano gostaščino. Društvo hišnih posestnikov je vložilo zoper to obdavčenje priziv ter se sklicevalo na to, da občina ne bi smelo obdavčiti stanovanj v novozgradbah, ki uživajo davčne ugodnosti in so tudi državnih davkov oproščene. Finančno ministrstvo je prvotno pritrdilo temu naziranju hišnih posestnikov. Zoper ta odlok finančnega ministrstva pa je zagrebška mestna občina vložila ugovor, v katerem je navajala da v stvari ne gre za obdavčenje zgradb samih, marveč za obdavčenje stanovanj odnosno stanovanjske najemnine, od katere se plačuje gostaščina. Zaradi tega davčni objekt niso hišni posestniki, marveč stanovanjski najemniki. Finančno ministrstvo je sedaj preklicalo svoj prvotni odlok ter dovolilo zagrebški občini pobiranje gostaščine od vseh stanovanj ne glede na to, ali gre za stanovanja v starih ali novih zgradbah. Mestna občina pa ima pravico, da v svojem delokrogu posamezne objekte oprosti od plačevanja tega davka.

Francija rešuje Madžarsko

Budimpešta, 8 jan. V gospodarskih krogih se zatrjuje, da bo prišla v najkrajšem času, nekako sredi januarja v Budimpešto francoska komisija gospodarskih strokovnjakov, ki bo tamkaj proučila gospodarske razmere. Komisija bo imela baje oficijelni značaj. Kot predsednik komisije se imenuje predsednik plenarne komisije v francoski zbornici Etienne Fougere, ki je tudi predsednik sekcije za industrijo v nemško - francoski gospodarski komisiji.

Anglija proti razdelitvi premogovne produkcije

London, 8. jan. Zveza angleških rudnikov je sklenila, da ne bo poslala svojih zastopnikov na mednarodno konferenco, ki jo je sklicalo Društvo narodov v svrho sklenitve mednarodne pogodbe o razdelitvi premogovne proizvodnje. Ta konferenca naj bi proučila položaj na sodobnem trgu in razdelila tržišča na posamezne države. Angleški rudniki se temu upirajo in opozarjajo na to, da so nekatere evropske države s svojim postopanjem v zadnji dobi zelo poslabšale položaj na premogovnem trgu.

Teniške tekme za Davisov pokal

Praga, 8. januarja AA. Češkoslovaška teniška zveza je poslala v Pariz oficielno prijavo Češkoslovaške za udeležbo pri letošnjih tekmovanjih za Davisov pokal.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, toplo, verjetno, da se bo vreme poslabšalo. — **Situacija včerajšnjega dne:** Velika barometrska depresija pokriva sedaj večji del evropskega kontinenta in je segla tudi v južno Evropo. Višji pritisk se je ohranil le še deloma v jugozahodnih in jugovzhodnih evropskih krajih. Pri nas prevladuje spričo tega oblačno toplo vreme s sporadičnimi padavinami v zapadnih krajih države. Pritisk je padel v splošnem za 5 do 8 mm. Temperatura je padla za 1 do 3 stopinje v Liki in Sloveniji, drugod pa je narasla za 1 do 8 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačno in deževno; južni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kraljica Marija

Danes se vsa Jugoslavija iskreno spominja kraljice Marije, vzorne življenjske družice našega kralja, ljubeče in skrbne matere treh jugoslovenskih kraljevičev.

Kraljica Marija se je rodila 9. januarja 1900 v Gothi kot tretji otrok, druga hči rumunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Odkar jo je poroka dne 8. junija 1922 zvezala z našim vladarjem, je prva jugoslovenska kraljica deležna ljubezni vsega naroda. Največja sreča kraljice Marije je v njenem domu, pri vzgoji treh kraljevičev. A mimo tega najde kraljica vedno dovolj časa, da se posveča prosvetnim in človekoljubnim akcijam. Mnogo čita. Umetniška duša naše kraljice je naklonjena moderni literaturi, upodabljajoči umetnosti, cvetju, starinam, umetni obrti. Sport jo razvedruje, a studij ekonomije jo zanima kot prvo in najvišjo gospodinjo v državi.

Kraljici, kakor je Nj. Vel. Marija kot soproga, mati in žena, velja naša iskrena ljubezen in globoko spoštovanje. Njen rojstni dan nam je svetal, prelep narodni praznik.

Propaganda za Jugoslavijo v Olomoucu

»Jutro« je že zabeležilo predavateljsko delovanje našega uglednega češkega prijatelja g. dr. Bohuša *Vybirala*, ki ni samo zaslužen prevajalec iz slovenske književnosti ,marveč tudi vnet propagator češkoslovaško-jugoslovenskega zbližanja. Danes lahko podamo nekako bilanco predavateljske delavnosti drja Vybirala v minulem letu.

V letu 1931. je priredil 31 predavanj o Jugoslaviji in naših zadevah. Izmed teh se jih je 13 vršilo v Olomoucu in najbližji okolici, 7 v olomouškem okraju, 8 v krajih: Senice, Zabřeh, Prostejov, Loštice, Litevel, po 1 v Vyškovu, Kouřimi in Pardoubicah. V Olomoucu je ponovno predaval vojakom in ponovil predavanje v nemščini za vojake nemške narodnosti. Iz nekaterih krajev so zaprosili predavanja za šolsko mladino, da se pobližje seznani z Jugoslavijo; tako je v Litovli še posebej predaval za srednješolsko in meščansko-šolsko mladino, v Zábřehu takisto, v Hněvotinu pa za učence meščanske šole.

Predavanja drja Vybirala, ki jih vedno spremljajo skioptične slike, so obravnavala splošne pojme o Jugoslaviji in našem narodu, našo zgodovino, postanek države, literaturo in umetnost, naša osrednja mesta, razvoj stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo itd., kakor se je predavatelju odnosno prirediteljem (prosvetna komisija, Sokol, Liga i. dr.) videlo primerno za krajevne razmere. Največ predavanj se je vršilo pod naslovom »Letem jihoslovanským světem«; z besedo in sliko je predavatelj vodil občinstvo širom Jugoslavije in mu tako dajal najsplošnejše pojme.

Predavanja so imela lep uspeh. Udeleževalo se jih je povprečno 238 oseb, kar je za propagandna predavanja nedvomno lepa številka.

Na vprašanje, kaj ga je napotilo, da se je lotil propagandnih predavanj, nam je g. dr. Vybiral ljubeznivo odgovoril to-le:

»Kot sodelavec okrožnega prosvetnega zbora v Olomoucu sem se lahko ob mnogih prilikah prepričal, da se pri nas o jugoslovenskih rečeh govori često in povsod, toda po veliki večini povsem nepravilno, drugače pa brez globljega razumevanja. Kaj čuda: saj noben češkoslovaški list doslej ni občutil potrebe, da bi upeljal redno jugoslovensko rubriko. Prvo predavanje sem si izdelal v času, ko je zmeda v nazorih našega ljudstva o Jugoslaviji dosegla višek, namreč ob ukinitvi parlamentarizma v vaši državi. Zato sem si pred vsem zastavil nalogo, da seznanim občinstvo z razvojem Jugoslavije v političnem enako kot kulturnem in gospodarskem smislu. Najprej sem si dal izdelati dia-

pozitivne slike in nekoliko zemljevidov in diagramov, s katerimi sem podprl in osvetlil svoja zgodovinska in statistična izvajanja. Na te podatke sem navezal drugi del predavanja, — krožno pot po Jugoslaviji, spremljano po številnih slikah in prirejeno tako, da bi poslušalec dobil pregled tega, kar sem navedel v prvem, bolj teoretičnem delu.

Prva predavanja sem imel v Olomoucu, kjer je bilo za nje tako živahno zanimanje, da jih je hotelo prirediti več društev hkrati in da so jih uvrstili v svoj program tudi prosvetni referent 7. divizije, okrožni prosvetni zbor za Olomouc — okolico in prosvetni referent olomouškega okraja.«

Tako g. dr. Vybiral. Njegova predavateljska delavnost pa je imela še neki uspeh: v olomouškem listu »Moravský Večernik« so mu odprli tedensko rubriko, v kateri stalno poroča o najvažnejših novicah jugoslovenskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja; kmalu se je taka rubrika pojavila tudi v nedeljski številki največjega olomouškega dnevnika »Pozora«, kamor piše od septembra t. l. Informacije stalno zajema tudi iz »Jutra«.

To je le nekoliko podatkov o delovanju g. dr. Vybirala, kateremu smo Slovenci še posebej dolžni hvalo kot vnetemu prevajalcu in pospeševalcu naše književnosti na Češkoslovaškem. —o.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljaju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** odprto telo in lajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene **»Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prva žrtev letošnje zime na Kozjaku

Marenberg, 8. januarja.

Letos je nenadoma močno zasnežilo vse gorske predele, kakor že več let ne. Po Kozjaku pa tudi po Pohorju je padlo v višjih legah nad 1 m snega. Pa tudi burja in viharji so mnogo pripomogli, da so nastali na več krajih visoki snežni zameti, ki so postali zelo nevarni za prebivalstvo, živeče tod gori. Nekaj dni so bile hribovske vasice po Kozjaku kakor Kaplja, Remšnik in druga naselja, popolnoma odrezana od doline, ker niso prve dni napravili prepotrebnih gazi, kar pa je bilo zaradi slabega vremena nemogoče. Delavci in drugi, ki so bili v neurju oddaljeni od naselij, so se komaj prerili po visokem snegu na svoje domove.

Približno 14 dni so na Remšniku pogrešali domačina 40letnega *Josipa Holcmana*. Vendar pa domači prve dni niso bili preveč v skrbeh, ker je imel Holcman navado, da je hodil od hiše do hiše ter se zadrževal ponekod tudi po več dni. Dne 30. decembra pa so ga ljudje našli zmrznjenega v gozdu na Radelci. Domneva se, da si je v hudem snežnem metežu šel iskat varnega zavetja v gozd, vendar pa je tam zadremal in v hudem mrazu zmrznil.

Mrtveca so prepeljali v mrtvašnico na Remšniku, kjer ga je posebna komisija pregledala. Ker niso našli na njem nikakega znaka nasilja, je komisija odredila, da so ga pokopali na tamošnjem pokopališču.

Vse mu je zgorelo

Sv. Križ, 8. januarja.

Čimbolj si v težavah, tem bolj te tepe nadloga! O tem preizkušenem reku se je spet prepričal upokojeni rudar Logar Janez v Kamnem vrhu pri Sv. Križu. Siromak ni imel na stara leta drugega kakor hajto, s slamo krito, kjer je sameval. Shrembo je imel deloma v veži, deloma v sobi: nekaj krompirja, vrečo moke, kad zelja, nekaj mernikov žita, ter skrinjo obleke. V kotu pri glavnih vratih pa je imel še kup slame in sena.

Sredi noči je starčka prebudilo iz spanja čudno prasketanje. Mahoma se je znašel sredi ognja. Le toliko je še utegnil, da si je otel golo življenje, ušel je do sosedovih, ki so mu nato hiteli reševat domačijo. Pa je bil njih trud zaman — vse je uničil požar.

»Zdaj sem pa res siromak«, je menil pogorelec, ki je orožnikom prijavil zadevo. »Menim, da so mi požar podtaknili hudobni ljudje iz soseske«.

Narednik Karo pa je s svojimi orožniki temeljito preiskal pogorišče. Loganjeva domačija je bila zelo razdrapana. Razpoke v zidu in v vratih je imel zamašene kar z listjem. Možak tudi ni odnašal pepela iz hiše, odkladal ga je kar v veži tik lesene stene. In tako, seveda... Siromak ni bil zavarovan, zato ga je požar spravil popolnoma na beraško palico. Potreben je pomoči dobrih src.

Bikoborba na Krškem polju

Krško, 8. januarja.

Zgodilo se je pred dnevi, da sta korajžna možaka France in Jože iz Leskovca sama navezala muhastega bika, da ga odvedeta v Brežice. Toda preveč sta mu zaupala! Nekaj časa ju je bik mirno gledal poleg sebe, sredi Krškega polja, pa se mu je gotovo stožilo po domačem hlevu in je zdivjal. Jožeta, ki je hodil z nategnjeno vrvjo pred njim, je z enim sunkom podrl na tla, da se je hipno onesvestil. Gotovo bi ga bil še z rogovi potisnil v zemljo, da ga ni France takoj z gorjačo poučeval, da tako ne bo šlo. Toda tudi ta je naletel slabo. Debelo ga je bik pogledal in se zakadil vanj, ga vrgel na zemljo in tiščal ob tla, k sreči tako, da je z rogovi silil v zemljo, sicer bi Francetu slaba predla. K sreči se je Jože že pobral in z gorjačo zadal biku močan udarec preko glave. Bik se je zopet obrnil proti njemu in ga po vseh pravilih svojega rodu nataknil na roge in treščil ob tla, tako da je oba junaka misel na nadaljnje bojevanje takoj minilo. Izpustila sta vrvi, ki sta jih doslej še vedno držala in pustila, da je bik divjal sam. Imela sta še toliko moči, da sta se skrila v rupo in odtod opazovala bikovo početje. Daleč bik seveda ni mogel, ker se je sproti zapletal v vrvi. Šele proti večeru so ga spravili v domači hlev, Jožeta pa v posteljo, ker ga je bik le preveč zdelal. Spretni zdravniški pomoči primarija g. dr. Murgla dolguje zahvalo za okrevanje.

Naj bo navedeni primer v pouk vsem, da biku ni nikdar dovolj zaupati. Že zaradi javne varnosti je potrebna pri prevozih, odgonu in napajanju bikov skrajna previdnost!

Danes premiera petih najnovejših filmov ZKD

Danes bo predvajala ZKD v Ljubljani nov ciklus kulturnih zvočnih filmov, ki bodo po svoji zanimivi in poučni vsebini prekosili vse kulturne filme, kar smo jih videli. Na sporedu so sledeča filmska dela:

1. **Giganti pragozda:** Slike iz Assama v Indiji. Čede pravkar ujetih divjih slonov. Prizori, ki nam kažejo kako slone krote in dresirajo. Zanimivo je gledati, kako jih kopljejo, a najzanimivejša je slavnostna procesija v prestolici maharadže.

2. **S polno paro naprej!** Impozantni posnetki manevrov angleške sredozemske vojne mornarice. Vse brodovje v vojni formaciji. Končno še slike, ki nam kažejo življenje mornarjev od jutranje molitve do zadnjega večernega raporta.

3. **Surovi diamanti.** Tu vidimo velika diamantna polja v Južni Afriki, kjer pridobivajo vsako leto 8 milijonov karatov teh dragocenih kamnov. Velikanske eksplozije. Slike, kako diamante pero, čistijo, razdeljujejo, brusijo in iz njih delajo dagocene nakite. Višek zanimivosti je slika nakita, ki ga cenijo na cel milijon dolarjev.

4. **Zeppelinov polet na severni tečaj** V tem filmu spremljamo v najrazličnejših fazah drzni polarni polet z ogromnim zrakoplovom

5. **Šola veselja na Tirolskem.** Ta film nam kaže nacijonalne pesmi in plese na Tirolskem in način kako prebijejo veseli vaščani ob dobri volji in zabavi svoj prosti čas.

Poleg teh filmov je na sporedu še najnovejši zvočni tednik z najnovejšimi dogodki širom sveta. Filmi, ki jih bo to pot predvajala ZKD, so dela velikega ameriškega filmskega podjetja Fox film in se odlikuje po svojih krasnih in zanimivih posnetkih. Program ZKD je torej izredno zanimiv in bo nedvomno privabil mnogo občinstva.

Premiera bo danes ob 14.30 in ob 18. uri v prostorih Elitnega kina Matice.

Grandiozni alpinski velefilm

Plamine v plamenu

filmsko delo, posvečeno manom padlih v svetovni vojni na vrhovih Dolomitov! — V glavni vlogi

LUIS TRENKER

Majestetični prizori krvavih borb — film, ki bo ostal vsakomur nepozabno v spominu!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13.

Predstave ob 4., ¼8 in 9¼ zvečer!

Elitni kino Matica
Telefon 2124

K pravdi za raka in Poljšaka

V najnovejšem zvezku zagrebške »Prirode« je izšel članek asistenta na ondotnem Zavodu za zdravljenje z radijem dr. Jurja Körblerja »Stazbijanje raka«. Pisec je poljudno in zanimivo obdelal vse važnejše probleme te bolezni in se je proti koncu svoje razprave dotaknil tudi vprašanja Poljšakovega zdravljenja raka. Ker se je naše občinstvo vedno zanimalo za to vprašanje, ki je pred leti vzbudilo v naših listih živahne polemike, ne bo odveč, če posnamemo iz omenjene razprave dotični odstavek.

Dr. Körbler piše, da je stari Paracelsus zdravil raka s kemičnimi sredstvi in nato pravi:

»Za nas je to Paracelsovo zdravljenje še prav posebno zanimivo, ker je neko njegovo sredstvo nedavno zopet vstalo od mrtvih in vzbudilo zanimanje. Gre namreč za zdravilo slovenskega učitelja Poljšaka. Verjetno je, da je Poljšak začel rabiti sredstvo, ki je bilo znano med preprostim ljudstvom, kjer se je ohranilo še izza Paracelsovega časa, prav kakor mnoga druga njegova zdravila. Sicer pa se nam niti ne vidi čudno, da se je to sredstvo ohranilo baš v Sloveniji, če se spomnimo, da je Paracelsus del svojega viharnega življenja prebil v Beljaku na Koroškem in tam spisal l. 1537. svoj spis »Ueber die Natur der Dinge« v devetih knjigah. Ni znano, ali je Paracelsus to sredstvo izumil, ali pa ga je bil tudi sam odkril med ljudstvom. Vsekako je Poljšakovo sredstvo po svoji sestavi in po svojem učinku zelo podobno Paracelsovim sredstvom.

Pri na to sredstvo ni bilo nikdar znanstveno raziskano. Toda iz inozemstva, zlasti z Dunaja, prihajajo glasovi o dobrih uspehih. Kajpak, optimizem, s katerim prinašajo te vesti novine, je pretiran. S temi sredstvi se ne bo mogel ozdraviti slehern rak, ni pa nemogoče, da bi se pri nekaterih oblikah raka dal ž njim doseči uspeh. Vsekako je treba to še raziskati, zlasti še, ali so uspehi enako sigurni kot uspehi, ki jih dosezajo z drugimi metodami. Prav posebno se lahko vprašujemo, ali se bodo mogli s Poljšakovim sredstvom doseči tako dobri rezultati kakor jih prinaša zdravljenje z radijem. Zakaj prav pri onih oblikah raka, pri katerih lahko pričakujemo uspehov s Poljšakovim sredstvom, daje radij odlične rezultate. To so površinske oblike na koži, pri katerih dosezamo z radijem ozdravljenje, če ni bolezen preveč napredovala.«

Pred vrati mestnega socialnega urada

Ljubljana, 8. januarja.

Na hodniku pred vrati pisarne socialnega urada na magistratu vlada v teh dneh od zgodnjega jutra pa do popoldanskih ur nenavadno velika gneča. Tja prihajajo stari in mladi, otroci in ženske in najdejo se med njimi taki, ki jim res gleda glad iz oči. Opazujejo se med seboj, obračajo oči proti vratom in čakajo, kdaj jih pokliče uradnik, da spregovori ž njimi besedo, — besedo o tako težko pričakovani podpori.

Med prosilci so tudi ljudje, ki se težko odločijo k takemu koraku, vendar je sila prehuda in se obračajo z zaupanjem na ta urad, ki skuša po možnosti ustreči vsaj najpotrebnejšim, če že ne z velikimi, pa vsaj skromnimi podporami.

Pomožna akcija mestne občine je v zadnjih dneh preskrbela delo večjemu številu brezposelnih pri kidanju snega in snaženju cest. Takrat je naval brezposelnih nekoliko odnehal, čim pa so bile ulice spet osnažene, je bil pritok brezposelnih na mestni socialnopolitični urad tako velik, da je moral na hodniku delati red poseben reditelj. Zdaj se zopet vrši razdelitev podpor z vso natančnostjo, o čemer so se mogli prosilci tudi sami prepričati. V teh časih mora opravljati socialno politični urad na magistratu veliko in težavno delo. Urad ima štiri oddelke: za brezposelne, za mladino, za stare onemogle in povrh še splošno pisarno, kjer se obravnavajo tekoče nujne zadeve. Vsi oblaravanci, ki so bili podpore že deležni, so zabeleženi v posebno kartoteko po abecednem redu, ki že sedaj obsega nad 4000 v mesto pristojnih podpirancev. Med njimi so tudi taki, ki uživajo stalno podporo, dobivajo brezplačno zdravila ali hrano v dnevnih zavetiščih iz kuhinj in drugod. Dalje je v razvidnici okrog 3600 pomoči potrebnih tujih občanov, ki dobivajo podpore na račun svojih občin. So to večinoma iz bolnic odpuščeni rekonvalescenti, stalno v Ljubljani bivajoči brezposelni z dežele, naši delavci, ki se vračajo iz tujine, bolniki, ki potrebujejo brezplačna zdravila in še razni, razni drugi. Imajo pa na magistratu tudi »črne bukve«, kartoteko, v kateri je v evidenci okrog 1740 preklicancev, takih, ki zaradi delomrznosti potujejo po svetu in izkoriščajo podpore na račun svojih domovnih občin.

Kontrola je po takem zelo stroga in je vsako izrabljanje skoraj izključeno, kajti vsak referent se, preden nakaže podporo, prepriča v kartoteki, ali je prosilec podporo že dobil, kdaj jo je dobil in v kakšni obliki. Pri tem je treba priporočiti, da bi se vsa dobrodelna društva po možnosti posluževala kartoteke mestnega socialno političnega urada in se tamkaj prepričala, če njihovi podpiranci mogoče dobrodelnosti ne izkoriščajo, kajti takih primerov beležimo lahko v Ljubljani sleherni dan prav lepo število. Saj vidimo časih berače, ki se klatijo okrog pijani z denarjem v žepu, dočim v skritih domovih trpe zaradi gladu in splošnega pomanjkanja cele družine, starši z nedolžnimi otročiči vred.

Mrtvilo hrastniške steklarne

Hrastnik, 8. januarja.

Včeraj sta se mudila v Hrastniku ravnatelj g. Josip Kopač v imenu Delavske zbornice in g. Lovro Jakomin, tajnik Splošne delavske zveze. Z zaupniki obrata sta se zglasila pri vodstvu podjetja, ki je izjavilo, da se lahko obrat vsak čas ustavi, če ne bo novih naročil. Glede obnove s 1. februarjem odpovedane kolektivne pogodbe je vodstvo izjavilo, da lahko pride do kake nove pogodbe le tedaj, če pristanejo delavci na znižanje mezd za 30 odstotkov. Ker steklarji nimajo nobenega jamstva v pogledu rednega obratovanja in zaslužka, jim je seveda nemogoče pristati na tako redukcijo. Že sedanji zaslužek je bil ob 14 delovnih dnevih v mesecu tako pičel, da se niso mogli preživljati in so se vsi močno zadolžili. V dneh, ko je obrat počival, se je le redko kateremu posrečilo najti kako še tako slabo plačano delo.

Danes se je zglasila deputacija delavskih zaupnikov, Delavske zbornice in zastopnikov podjetja pri banski upravi. Vodil jo je narodni poslanec g. prof. Pavlič, ki je podbanu g. dr. Pirkmajerju obširno poročal o položaju v hrastniški steklarni. Največ se je razpravljalo o težavnem vprašanju, kako bi se dala preživeti velika množica brezposelnih ljudi, delavcev in njihovih rodbin, če se obrat v steklarni ustavi. Stavljen je bil predlog, naj bi podpiranje brezposelnih vzajemno prevzeli: podjetje, borza dela, banska uprava, občini Trbovlje in Dol pri Hrastniku ter Delavska zbornica. Po eno tretjino naj bi prispevali podjetje in borza dela, tretji del pa skupno banska uprava, Delavska zbornica ter občini Trbovlje in Dol. Za zbiranje in razdeljevanje podpor naj bi se ustanovil v Hrastniku odbor, v katerem bi bili zastopani delavci, podjetje in ustanove, ki bi prispevale k podporam.

G. podban se je zelo zavzel za trpeče steklarje in obljubil svojo pomoč. Za prvo pomoč bo banska uprava poslala vagon živeža. Poslanec g. Pavlič se je ponudil, da bi preskrbel za steklarje cenejšo moko iz Banata. O tem bo treba na vsak način še razpravljati. Cenejša moka bo revežem gotovo dobrodošla, ne sme pa se pozabiti, da so steklarji že dolgo časa močno zadolženi pri domačih trgovcih, ki jim živež še velno kreditirajo. Kakor v vsakem drugem kraju, tako so seveda tudi v Hrastniku obrtniki, zlasti pa trgovci odvisni od gnotnega položaja delavstva. Če bi nabrane denarne podpore šle sedaj za nakupovanje živeža v Banat ali v katerekoli druge kraje, bi to hudo udarilo domače trgovce, obenem pa bi bilo to tudi slabo plačilo za njihovo uslužnost napram delavstvu. Domači trgovci dajejo steklarjem živež na up že od prvega začetka krize in vsakdo bo razumel, koliko so tvegali, če pomislimo, da je podjetje lani obratovalo vsega skupaj samo dva meseca. Zaslužki steklarjev so vedno manjši, dolgovi pri trgovcih pa vedno večji. Poleg vsega tega je treba misliti tudi na to, da rabijo delavske družine poleg moke še druga živila, ki bi jih morale tudi tedaj, če bi dobivale moko od kod drugod, iskati samo v domačih trgovinah.

Podpiranje brezposelnih steklarjev bo treba, kakor vse kaže, urediti tako, kakor je to uredil nedavno rudnik. Podpore naj se zbirajo pri imenovanem odboru, ta pa naj bi delil brezposelnim nakaznice, s katerimi bi hodili k svojim trgovcem po živež. Odbor naj bi potem te nakaznice trgovcem vnovčeval. Tako organizirana akcija bi bila v korist trgovcem in delavcem, ki so v tesni zvezi.

Steklarji imajo tudi delavsko kuhinjo, katero nameravajo v kratkem prevzeti v svojo upravo. Kuhinje nočejo dati v najem, temveč namestiti hočejo plačano kuharico. Kuhinjo bi nadziral odbor, sestavljen iz delavskih zastopnikov. Glede navodil za vodstvo kuhinje so se steklarji že informirali pri vodstvu kuhinje Delavske zbornice v Ljubljani.

Domače vesti

◆ **Napredovanje v vojaški službi.** Major za generalštabne posle Jurij Mušič, novomeški rojak, je napredoval za podpolkovnika in se nahaja v Osijeku kot pomočnik komandanta divizije.

◆ **Novi komandant žandarmerije v Murski Soboti.** Kakor javljajo iz Murske Sobote, je te dni komando tamkajšnje žandarmerijske čete prevzel Milan Kovinčić, kapetan 1. razreda, ki je iz Kranja bil premeščen v Mursko Soboto.

◆ **Premestitve v železniški službi.** Premeščeni so: uradniki VIII. položajne skupine: Zurlini Maksimiljan, Ljubljana gor. kol. na glav. kol., Ilgo Ferdinand, Vuzenica-Muta, v Maribor; Debevec Leopold, Trbovlje, za šefa postaje v Dolnji Lendavi; Polanec Iv. Ptuj, za šefa postaje Kraljevec-Prelog; Pihler Franc, Maribor, v prometno-komercijalni oddelek direkcije; Kupljen Emerik Maribor, v Celje; Pakiž Jožef, Ljubljana, k strojnemu oddelku direkcije; Poljak Lovro, Ljubljana, v kurilnico glav. kol.; Železnik Franc, Ljubljana, k strojnemu oddelku direkcije; Prof Ana, Ljubljana, v kurilnico gor. kol., Wagner Nikolaj, Ljubljana, k strojnemu oddelku direkcije; Škrobar Anton, šef postaje Dolnja Lendava, v Maribor; Cichoski Franjo, Maribor, v Ljubljano glav. kol.; Mihaljevič Mato, Čakovec, za šefa postaje Ormož; Raner Martin, Kočevje, na Rakek; Sovre Franc, šef postaje Kraljevec-Prelog, za šefa postaje Vuzenica-Muta; uradniki IX. položajne skupine: Ščeglovski Vasilja, strojni oddelek, v kurilnico Ljubljana, gor. kol.; Fertin Franc, Ljubljana, v kurilnico glav. kol.; Nachtigall Julij, Ljubljana, k strojnemu oddelku direkcije; Varbovšek Josip, strojni oddelek direkcije, v kurilnico Ljubljana gor. kol., Tavčar Ivan, Rakek, v Ljubljano glav. kol.; uradniki X. položajne skupine: Urh Maks, strojni oddelek direkcije, v kurilnico Ljubljana gor. kol.; Šušteršič Jožefa, strojni oddelek direkcije, v kurilnico Ljubljana glav. kol.; Žvan Viktor, Ljubljana, v kurilnico Ljubljana, glav kol.; Zlatnar Peter, Rakek, v Ljubljano glav. kol.; uradniška pripravnika: Lasič Bogomil, Rakek, v Maribor glav. kol.; Hrovatin Franc, Škofja Loka, na Rakek.

◆ **Narodna odbrana v Ljubljani** ima poslovni lokal v palači Pokojninskega zavoda v Gledališki ulici 8-II. Začasno so uradne ure vsak dan (razen nedelj in prazников od 18. do 19. Naslov za dopise: Narodna Odbrana, Ljubljana, poštni predal.

◆ **Triglavanski večer v Kranju.** Tovariši akademiki, ki se nameravajo nocoj udeležiti triglavanskega večera v Kranju, naj prijavijo svojo udeležbo do danes opoldne v Akademskem kolegiju. Vožnja četrtinska. Odhod v soboto ob 18.30.

◆ **Slovensko planinsko društvo** sporoča, da so odprte in oskrbovane naslednje koče in domovi: v Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa koča (neoskrbovana) v Karavankah: Valvazorjeva koča pod Stolom (stalno odprta in oskrbovana), v Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, koča na Veliki Planini in Dom na Krvavcu. Odprte in oskrbovane so vse leto novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv Planini in Hansenbichlerjeva koča na Mrzlici.

◆ **Poroka.** V stolni cerkvi v Mariboru sta se poročila g. Maks Tomažič, učitelj v Guštanju, in gdč. Angela Križeva, učiteljica v Mariboru. Mlademu sokolskemu paru mnogo sreče!

◆ **Zborovanje čebelarjev Krškega polja.** Čebelarska podružnica v Krškem je imela na praznik Treh kraljev občni zbor, ki so se ga udeležili številni čebelarji iz okolice. Ugotovilo se je živahno delovanje podružnice, ki beleži stalen prirastek na članstvu. S članarino, podporo banske uprave in prostovoljnimi prispevki, si je podružnica nabavila že lepo čebelarsko orodje in novo moderno točilnico. Tudi je priredila več predavanj in enodnevnih čebelarskih tečajev, ki jih je vodil znani čebelarski strokovnjak g. Jože Okorn, kmetijski referent banske uprave. V Leskovcu je tudi sedež opazovalne postaje in selekcijske postaje za vzrejo plemenskih matic, ki ju vodi društveni tajnik g. Bitenc Nedvomno bo to še velikega pomena za razvoj smotrenega čebelarstva v okraju. Novi odbor je naslednji: Bizjak Alojz, predsednik, Ajster Jože, podpredsednik, Drago Bitenc, tajnik, Arh Alojz, blagajnik, odborniki so: Žnidarešič Franc, Arh Alojz, Gunčar Franc Kljun Ivan Kovačič Franc in Pirc Vinko Ker se prodaja mnogo ponarejenega in nečistega medu, priporočamo, da se kupuje med le pri ebelarjih, članih Čebelarskega društva, ki imajo zanesljivo pristen in čist med. Tudi v tem pogledu bo šla podružnica vsakomur rade volje na roko in mu preskrbela pristen med, ki edini vsebuje poleg hranilnih tudi zdravilne snovi. Obrniti se je kar na tajništvo Čebelarske podružnice v Leskovcu.

◆ **Novi grobovi.** Na svojem stanovanju v Obrtnem domu v Gledališki ulici v Celju je preminila v starosti 49 let ga. Marija Flegova, soproga odvetnika g. dr. Flega v Laškem — V visoki starosti 84 let je preminil v splošni bolnici v Mariboru upokojeni železničar g. Martin Osojnik. — V Košakih je umrla posestnikova žena ga. Marija Santlova. Na Jesenicah je preminil g. Franc Smrekar, tovarniški delovodja KID na Jesenicah. Pogreb priljubljenega pokojnika, ki je bil dolgoleten podpredsednik Društva delovodij in industrijskih uradnikov, bo v nedeljo ob pol 16. — V Ljubljani je umrl g. Drago Okorn, krznarski pomočnik. Bil je dolgo vrsto let vesten uslužbenec tvrdke F. Bizjak. Pogreb pokojnika bo v nedeljo ob 16. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

Za linijo

»Linija«, gospe, ki jo želite Vi ohraniti, Vas veže na strogo dijeto, ki bi Vas zamogla nevarno oslabiti. Skodelica Ovomaltine bi bila za Vas lahka toda krepka večerja, ki Vam bo ohranila »linijo«, Vaše zdravje in Vašo moč. Krepilna, naravna hrana Ovomaltine vsebuje v svojih topljivih zrncih samo najbolj hranilne sestavine, ki so znanstvenim potom izločene iz slada, svežega mleka, svežih jajčjih rumenjakov, katerim je radi boljšega okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastonj. Cena male škatlice Din 16.

Dobiva se povsod.

DR. A. WANDER d d., ZAGREB

OVOMALTINE

ohrani linijo.

◆ **Apotekarska komora kraljevine Jugoslavije, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.** Meseca decembra preteklega leta se je ustanovila v smislu naredbe ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja od 17. I. 1931 Apotekarska komora kraljevine Jugoslavije — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. V upravi so naslednji gospodje: mr. Gvido Bakarčič, lekarnar v Ljubljani; dr. Rihard Karba, lekarnar v Kamniku; mr. Fran Minarik, lekarnar v Mariboru; dr. Gabrijel Piccoli, mr. Rudolf Ramor, mr. Rihard Sušnik, lekarnarji v Ljubljani; mr. Ivan Vidmar, lekarnar v Mariboru in mr. Leo Trost asistent lekarne Sušnik v Ljubljani. kot zastopnik službujočih lekarnarjev. Za namestnike so bili izvoljeni gg.: mr. Josip Ančik, lekarnar v Ribnici; dr. Stanko Kmet, lekarnar v Ljubljani; mr. Anton Ustar, lekarnar v Ljubljani in mr. Stevan Zlokas, asistent lekarne Vidmar v Mariboru. Na prvi seji uprave sekcije, ki se je vršila 30. decembra, je bil izvoljen za predsednika mr. Gvido Bakarčič, za podpredsednika mr. Rihard Sušnik, za sekretarja sekcije je bil imenovan mr. Milivoj Leustek, lekarnarji v Ljubljani. Disciplinsko sodišče sekcije tvorijo predsednik mr. Rudolf Ramor, člani: mr. Milivoj Leustek, mr. Ivan Vidmar; mr. Joža Žabkar, lekarnar na Jesenicah; mr. Josip Oblak, asistent lekarne dr. Kmet v Ljubljani. Namestniki so gospodje: mr. Janko Koritzky, najemnik lekarne Bohinc v Ljubljani in mr. Branko Hus, asistent lekarne Ramor v Ljubljani. Uprava sekcije prosi, da se v bodoče vsi sekciji namenjeni dopisi, vloge itd. naslovijo naravnost na Apotekarsko komoro — sekcijo za dravsko banovino v Ljubljani, ne pa privatno na posamezne člane uprave.

◆ **Izlet na Mrzlico** priredi jutri Hrvatsko planinarsko društvo. Izletniki prispejo ob 5.45 zjutraj na postajo Hrastnik, odkoder krenejo na Mrzlico, v Zagreb pa se vrnejo iz Laškega z večernim vlakom.

◆ **Beograd za pasivne kraje.** V Beogradu je bil pravkar objavljen nadaljnji izkaz darovalcev, ki so prispevali za kraje prizadete po suši. V gotovini se je zbralo 127.050 Din, razen tega pa 123 kg masti, 149 kg slanine ter znatne količine salame, klobas in druge mesnine.

◆ **»Detajlist«,** list za nadrobno trgovino. Nikdo ni v svoji stroki popolen. Kakor se mora mož, ki je dovršil univerzo, izpopolnjevati celo svoje življenje, če noče zaostati, tem bolj je potrebno ljudem v drugih poklicih, da svoje znanje izpopolnjujejo bodisi teoretično ali praktično. Pred nami leži list, ki hoče našega detajlista učiti voditi in mu po možnosti tudi svetovati lepa naloga, a ne najlažja. Lotiti se je mora mož, ki je delu kos. Izdajatelj »Detajlista« je s prvo številko doprinesel dokaz sposobnosti. Vsebina je res taka, da ne bo detajlista, ki je ne bi s pridom porabil: »Detajlist« je list, kakršnega smo potrebovali, to vidimo šele danes. Zaradi tega ga toplo priporočamo. Naročnina letno 30 Din Naslov: Uprava »Detajlista«, Ljubljana.

◆ **Po 17 letih** se je javil iz Rusije Ivan Ropič, sin posestnika v Halozah. Leta 1915 je prišel v rusko ujetništvo in doslej ni bilo nobenega glasu o njem.

◆ **Smrtna nesreča rudarja.** V rudniku Rtanj je pri delu našel smrt rudar Jernej Romih, rodom iz Pokleka pri Blanci V rovu je popustilo tramovje in na nesrečnega rudarja se je vdrl velik plaz premoga Tovariši so ga zamogli šele po večurnem napornem delu odkopati Pogreb ponesrečenega rojaka je bil veličasten Udeležili so se ga rojaki polnoštevilno, številno pa tudi domačini. Sokolsko pevsko društvo je ob grobu zapelo žalostinko, tovariši pa so okrasili grob z lepim vencem

◆ **Tragična smrt na slavju pravoslavnega božiča.** V Zagrebu se je na pravoslavni božič pripetila huda nesreča, ki je imela za posledico smrt mladega Krapinčana Živka Junkoviča, starega 25 let. Junkovič se je udeležil sestanka, na katerem so praznovali božič. V veselem razpoloženju je potegnil iz žepa revolver ter manipuliral z njim tako nespretno, da je počil strel in je krogla Junkovića zadela v glavo. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico, a je bila vsaka pomoč zaman. Junkovič je kmalu nato podlegel hudi poškodbi.

◆ **Darovi.** Za 84 letno ženico T. I. v Trbovljah je darovala gospa Lina Terpin nekaj perila in zaželjene copate ter v gotovini 20 Din. G. Martin Cesar, častnik v pok. ter neimenovana gospa in gospod 120 Din, neimenovana 20 Din in naročnica »Jutra« M. K. 30 Din.

◆ **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Srečke za srečolov Jadranske Straže** se že dobe v predprodaji v društveni sobi, Gledališka ulica 8, pritličje. Posamezne stanejo 3 Din, dobe pa se tudi v snopičih po deset skupaj za 30 Din. V snopiču je zajamčeno vsaj 1 dobitek. Dobitki se lahko dvignejo tudi v nedeljo 10. t. m. do 11. ure dopoldne, s čimer je dana možnost, da igrajo tudi oni, ki se prireditve ne morejo udeležiti. Vseh dobitkov bo okoli 1000. Deloma so dobitki razstavljeni v izložbenih oknih tvrdke »Elite« v Prešernovi ulici in »Noblesse« na Aleksandrovi cesti. — **Udeleženci prireditve Jadranske Straže** se opozarjajo, da se bo pričel program z revijo narodnih noš točno ob pol 9. zvečer, ker mora baletni zbor, ki nastopi v drugi točki programa, ob 10. uri nastopiti v gledališču. Narodne noše se zbirajo v desni stranski dvorani.

u— **Važno učiteljsko zborovanje.** Danes ob 10.30 se bo začelo v risalnici moškega učiteljišča izredno posvetovanje vodilnih funkcijonarjev JUU iz vse dravske banovine. Posveta se bo udeležil ožji in širši odbor banovinske sekcije, vsi predsedniki 33 okrajnih učiteljskih društev, ter nadzorni odbor JUU. Na sestanku bodo podali poročila: predsednik banovinske sekcije g. Dimnik Ivan, glavni tajnik g. Kobal Josip, glavni blagajnik in šolski nadzornik g. Grum Rado. Zatem pa bo zbor razpravljal o stanovskem in pedagoškem tisku, obravnavale se bodo nekatere okrožnice ter drugi važni dopisi. Da ba po tudi vodstvo JUU čimbolj informirano o položaju v 33 okrajnih učiteljskih društvih, bodo podali situacijska poročila posamezni predsedniki. Zborovanje se bo vršilo od 10.30 do 12.30, ter od 14. ure dalje.

Pustne krofe

priznano najfinejše priporoča

SLAŠČIČARNA KOŠAK.

Pri večjem odjemu znaten popust. 1671

Plesna šola na Taboru

Zaključek plesnih vaj, združen s čajanko, bo v **soboto 9. jan ob 20. uri.**

1771

Pri pokvarjenem in prenapolnjenem želodcu, zgagi in početnih čirih v želodcu vas bo trajno ozdravil

SALVACID.

Dobiva se v vseh lekarnah. 1677

Redna plesna vaja SK Svobode

se vrši danes od 20. dalje v dvorani **Delavske zbornice, Miklošičeva c.** Poučevala se bo »RUMBA«. 1788

9. I. 1932

III. Triglavanski večer

V KRANJU

IGRAL BO JAZZ ODEON

Prostovoljno gasilno društvo Spodnja Šiška priredi svojo običajno

PREDPUSTNO VESELICO

v nedeljo dne 10. januarja 1932 v hotelu »BELLEVUE«. Začetek ob 18. uri. PLES.

Akademija

XII. Slovanski večer

POD NAJVIŠJIM POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA ALEKSANDRA I.

16. januarja 1932 na Taboru

1696

Slaščičarna Pelicon

Wolfova ulica 14

Pustni krofi, najfinejši, dnevno sveži. kom. **Din 2.—.** Oglejte si in poskusite Peliconovo najfinejše čajno pecivo za čajanke in podobne prireditve kakor tudi druge slaščice, izdelane po lastnih receptih! 1789

Znižane cene! Znižane cene!

u— **Gospa Lovšetova nam bo na svojem koncertu v ponedeljek** zapela tudi R. Straussovo ritmično zelo zanimivo pesem »Utrapajoča srca«, originalni orientalski napev Rimskega Korzakova in Moszkowskega turobno pesem nezakonske matere Od modernih skladateljev bodo posetniki čuli še Rusa Akimenka veliko romanco »Znani zvoki« in čeških skladateljev Axmana in Novotnega »Imel sem domovino« odnosno »Tvoje telo« Iz ljubke Blechove zbirke otroških pesm. bo zapela hčerka Majda Šegavo »Pesem za mamo« Občinstvu priporočamo, naj si nabavi vstopnice že v predprodaji v Matični knjigarni, kjer dobe tudi besedila vseh pesmi in arij.

u— **Dobrodelno akademijo** v velikem obsegu bosta priredila mestna občina ljubljanska in krajevni odbor Rdečega križa z odborom Pomožne akcije 14. t. m. ob 20. v veliki dvorani »Uniona« Da zbere čimveč sredstev za pomoč brezposelnim in nujne pomoči potrebnim, želi dobiti večje število cvetic, katere bi moralo dati ljubljansko prebivalstvo akcijskemu odboru brezplačno za ta večer na razpolago. Predvsem ima odbor v mislih teloh. Sneg je sicer pokril te cvetice, vendar je pa upati, da se ga bo moglo nabrati v prihodnjih dneh vsaj na prisojnih mestih v zadostni množini. Prosimo vse izletnike, da za 14. t. m. nabero teloha in ga oddajo na mestnih mitnicah ali pa direktno pri socijalno-političnem uradu. Obračamo se po tem potu tudi na vsa okoliška šolska vodstva, da v svojem delokrogu v tem pogledu primerno ukrenejo.

u— **Šentjakobski gledališki oder ponavlja danes zadnjič** v sezoni briljantno komedijo »Igra v gradu«, ki je polna neprisiljene in duhovite komike. V tej igri je pokazal pisatelj vso svojo veliko umetnost zato je igra neprestano na repertoarju velikih gledališč. Pri predstavi sodelujejo gdč. Wrischerjeva ter gg. Kosak, Kunc, Karus, Gnidovec in Petrovčič. Jutri v nedeljo, pa bo obiskal Šentjakobski oder zopet »Svetnika« s svojo moralo in izvrstno komiko. Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu.

u— **»Svoboda« in »Zarja« v Ljubljani** bosta priredili v sredo, 13. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice VII. delavski večer z bogatim sporedom. Igrala bo godba »Zarja«. Sopranistka Anica, tenorist Slanovec in baritonist Oblak zapojejo solospeve. Na flavto zaigra flavtist Čampa. Vokalni kvintet Ljubljana zapoje več pesmi. Pri klavirju konserv. Boža Šaplja in abs. kons. Anica Šebrova. Nato bo sledilo predavanje s skioptičnimi slikami »Nova industrijska revolucija«. Vstop prost. Večer se bo prenašal po radiu in je obenem delavska ura.

u— **Druga seja častnega damskega komiteja** za 12. Slovanski večer se bo vršila v ponedeljek 11. t. m. ob pol 17. v damski sobi kavarne Emone.

u— **Vodstvo dečjega doma kraljice Marije v Ljubljani** se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so darovali za božičnico siromašnih otrok.

u— **Gremij trgovcev za mesto Ljubljano** in okolico opozarja člane, da bo razposlal v prihodnjih dneh davčno prijavo za pridobnino in navodila o napovedi.

u— **Starokatoliška služba božja** bo 10. t m ob 9. v kapeli slovenske starokatoliške cerkve na Gosposvetski cesti. Pride duhovnik iz Zagreba. Dne 17. t. m. pa služba božja izostane.

u— **Sokol Ljubljana III.** za Bežigradom bo imel redno letno skupščino 15. t. m. ob pol 20. v društvenih prostorih (topničarska vojašnica, vhod z Dunajske ceste). Udeležba članstva obvezna. Obenem vabi uprava na sestanek 13. t. m. ob 20. zaradi razgovora o društvenih zadevah in o kandidatni listi bodoče uprave.

u— **Turistovski klub »Skala« v Ljubljani** sklicuje za ponedeljek 11. t. m. ob 20.30 v damski sobi kavarne »Emone« sestanek vseh smučarjev Skalašev. Razgovor o klubovi prireditvi »Lov na lisico«, ki se ima vršiti v nedeljo 17. t. m. na Koprivniku.

u— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročila ženska šentpeterska C. M. podružnica v Ljubljani 500 Din namesto cvetk na grob bratu odbornika g. Frana Mediča. Iskrena hvala!

u— **Glasbeni vrtec** se zaradi slabega vremena prekine za nekaj časa. Pričetek bo objavljen v časopisih. — Angela Trost.

u— **Žrtev nerodnih fantov.** V bolnico so včeraj pripeljali 53 letnega posestnika Janeza Knavsa iz Loškega potoka. Postal je žrtev pijanih fantov, ki so na praznik popivali v domači gostilni, kjer je sedel tudi Knavs. Že pijani so pričeli uganjati razne burke in begati po sobah. Knavs se jim je skušal umakniti, a ga je eden spodvrl, nakar je mož padel. Čim pa je bil na tleh so jeli fantje teptati po njem, se usedati nanj in se gugati. Mož je pod težo fantov komaj hropel in sploh ni mogel vpiti. Pustili so ga šele, ko je skoro omedlel. Zdaj so moža, ki ima hude notranje poškodbe pa tudi rane na glavi, prepeljali na zdravljenje v Ljubljano. Nerodni fantje bodo morali za svoje početje seveda odgovarjati.

u— **Oropana služkinja.** Ko se je vračala služkinja Terezija Žakljeva, ki stanuje v Škrabčevi ulici, v mraku domov po poti mimo tivolskega ribnika, sta se ji nenadoma pridružila dva mlada neznanca. Čim so prišli vsi trije do razpotja, sta neznanca priskočila k Tereziji in ji je prvi iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela nekaj gotovine in raznih predmetov v skupni vrednosti okrog 300 Din. Napadenka je zakričala, nakar sta napadalca pobegnila v gozd in odvrgla prazno torbico. Žakljeva je napad takoj prijavila policiji, vendar falotov še niso mogli izslediti.

u— **Zlobna navada** se je razširila po Ljubljani, da se gotovi objestni ljudje, ki podpore niso potrebni, hvalijo okoli, da dobivajo podporo na magistratu, pri »Caritas« itd Pošteni in uvidevni ljudje, ki tako hvalisanje slišijo, naj ovadijo take bahače na mestnem socialno-političnem uradu kjer se iz kartoteke ugotovi, da nima dotičnik niti vložene prošnje za podporo niti ni nikdar nobene podpore dobil. Prosimo, naj se take razvade opuste, ker se s tem dobremu namenu le škoduje.

u— **Megleno in vlažno vreme.** Zaradi nastopa južnega vremena se je pričel talit! sneg, ki ga je jug v Ljubljani skoro že popolnoma pobral in se tudi zunaj na travnikih že kažejo umazane zelene ruše Stajale so se že tudi ledene plošče, ki so prve dni po spremembi vremena bile po ulicah prav nevarne za pešce. Vsepovsod po mestu so mlakuže, ponekod pa so ceste v brozgi Sneg se ne topi samo v dolini, marveč tudi višje v hribih in so vode že znatno narasle.

u— **Kanalizacijska dela.** Na Gallusovem nabrežju napredujejo kanalizacijska dela navzlic slabemu vremenu Kanal je izkopan do srede nabrežja in so položene tudi že cevi. Ob novem mostu se je zaradi

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Poglavje iz krvavih borb z zlikovci ameriškega podzemlja

Nasilje

George Bancroft — Esther Ralston

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri zv.

Premiera! **Cene 4 in 6 Din.**

opornika izkopalo precej gramoza, ki trenutno nekoliko ovira nadaljevanje del. Kanalizacijska dela na tem obrežju pa bodo najbrže popolnoma gotova navzlic takim oviram že v najkrajšem času

u— **Oseba,** ki je pobrala v četrtek ob 7.45 zjutraj na vogalu Pražakove in Cigaletove ulice (pri justični palači) 2 konjski odeji, se naproša, da jih odda proti dobri nagradi v skladišču pri Figovcu.

u— **Tečaj o pripravljanju presne hrane** se bo zopet vršil 12. in 14. t. m. (torek in četrtek) v gospodinjski šoli v Marijanišču vsakokrat od pol 8. do pol 10. zvečer. — Nadaljnja priglasila sprejema Štefanija Humek, Langus wa ulica 21.

u— **Zaključek plesne šole na Taboru,** združen s čajanko bo v soboto 9. t. m. ob 20. Vabljeni vsi dosedanji posetniki plesnih vaj, kakor tudi njihovi prijatelji in znanci. Posebna vabila se niso razpošiljala. Igra priznani Sonny-Boy jazz.

u— **»Preporod»** bo imel drevi ob 20. redno plesno vajo, ki naj je plesalci ne zamude. Ponavljalo se bo vseh šest plesov.

Iz Maribora

Meščanom Maribora!

Kakor je bilo v časopisju že objavljeno, zbirajo člani okrajnih odborov Pomožne akcije za siromašne sloje mesta Maribora prispevke po določenih jim ulicah. Nabiralci in nabiralke poročajo, da jih nekateri meščani sprejemajo zelo neprijazno, med njimi zelo premožne osebe, ki prispevajo komaj po 5 do 10 Din, kar naravno kvarno vpliva na vse ostale, ki bi bili sicer pripravljeni več prispevati. Mestno županstvo ponovno apelira na meščanstvo, da se zave resnosti položaja in da ne odklanja požrtvovalnih nabiralcev Pomožne akcije, ki zaključujejo zbirko. Z ozirom na veliko bedo so potrebna ogromna denarna sredstva, saj stane prehrana revežev po današnjem stanju 75.000 Din na mesec. **Mestni župan dr. Lipold s. r.**

a— **Trgovski shodi in mestna ubožna akcija.** Gremij trgovcev v Mariboru je na zadnji svoji širši seji sklenil v očigled nujne pomoči bednim, apelirati na vse trgovce, ki še niso odali prispevkov za pomožno akcijo poverjenikom, da določijo v to svrho primerne vsote, ter jih pošljejo do prihodnje srede tajništvu trgovskega gremija. Gremij upa, da ne bo nikogar med trgovci, ki ne bi priskočil na pomoč v sili.

a— **Iz gledališča:** Danes se bo ponovila privlačna Abrahamova opereta »Viktorija in njen huzar« za ob. A. — Jutri bo ob 15. otroška predstava, in sicer se bo vprizorila Gorinškova otroška spevoigra »Rdeča kapica« pri znižanih cenah, ob 20. se bo pela prvič v letošnji sezoni Audranova zabavna opereta »Lutka«. Tenorsko partijo poje novi tenor g. Sancin. Ostala zaredba lanska. —Kot naslednja dramska premijera se bo vprizoril tekom prihodnjega tedna »Škorpijon«, teatrsko zelo efektno delo Josipa Kulundžiča, najmočnejšega predstavnika sodobne hrvatske dramatike.

a— **Lutkovno gledališče** Sokola matice v Narodnem domu ponovi jutri ob 15. pravljično igro v štirih dejanjih »Gašperček v peklu«.

a— **Sokolsko društvo Maribor II.** na Pobrežju ima svoj občni zbor jutri ob pol 15. v dvorani brata Renčlja. Prijatelji sokolske misli pridite.

a— **Rdeči križ na Pobrežju** vprizori jutri v dvorani g. Renčlja na Pobrežju zabavno komedijo »Lepa pustolovščina«. Začetek ob 19. Igra za deco neprimerna!

a— **Nesreča pri sankanju.** Pri Treh ribnikih se je včeraj popoldne ponesrečila 15-letna deklica A. V., ki je padla z drvečih sank in se pri tem hudo ranila na desni nogi. Z vozom so jo prepeljali domov.

a— **Svedrovska vlomija — polomija.** V noči na petek so vlomili svedrovci v pisarno odvetnika dr. Igorja Rosine na Aleksandrovi cesti. Navrtali so veliko železno blagajno in jo odprli. Najbolj tragično pa je bilo za svedrovčad to, da je bila blagajna popolnoma suha. Očividno so v jezi premetali vse predale, toda odšli so praznih rok. Na blagajni so napravili za 1500 Din škode. To je že drugi vlom v odvetniško pisarno.

Iz Celja

c— **Prireditev v spomin Simona Gregorčiča.** Celjsko pevsko društvo priredi v soboto 16. t. m. ob 20. v Narodnem domu akademijo z izbranim sporedom Gregorčičevih pesmi v spomin 25 letnice njegove smrti Pri proslavi bodo sodelovali CPD, KPD, mladi virtuoz Viher na goslih, pevska solistka in solist, slavnostni govornik in razni deklamatorji. Čisti dobiček je namenjen celjskim brezposelnim in se zato naprošajo Celjani, ki imajo srce za bedne žrtve, da se prireditve polnoštevilno udeležijo. Sedeži so po 12 in 8 Din, stojišča po 5 Din, za dijake in vojake po 3 Din. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

c— **Gremij trgovcev v Celju** je s soglasnim sklepom načelstva izvedel pomožno podporno akcijo celjskega trgovstva za podpiranje siromašnih in brezposelnih ljudi v območju mestne in okoliške občine. V to svrho je bil izvoljen poseben akcijski odbor, ki bo pobiral pri celjskih trgovcih darove v blagu ali denarju, nakar jih bo razdelil med najbolj siromašne in brezposelne ljudi obeh imenovanih občin takoj, ko bo prejel tozadevne sezname od mestnega načelstva v Celju in od okoliške občine.

c— **Mestno gledališče v Celju.** V sredo 13. t. m. ob 20. bomo imeli v tukajšnjem gledališču priliko videti tretjo predstavo

Zvočni kino Idea!

Siegfried Arno
Ernst Verebes
Hans Junkermann

Ta trio najboljših komikov nastopi danes v sijajni šaloigri duhovitih zapletljajev in veselega humorja.

Skrivnost rdeče mačke

BOMBA SMEHA! VELEZANIMIVO

Danes premiera ob 4., ½ 8. in 9. uri

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

8. januarja

Ljubljana, 7, 7517, 3.4, 92, tiho, 10, dež, 7.8 Maribor 7, 755.3, 3.0, 90, SW2, megla, —, —; Zagreb, 751.2, 8.0, 80, NW2, 10, —, —; Beograd 7, 754.0, 7.0, 80, ESE2, 10, —, —; Sarajevo 7, 754.5, 4.0, 80, tiho, 10, —, —; Kumbor 7, 756.0, 8.0, 60, tiho, 10, dež, 3.0; Split 7, 755.8, 11.0, 90, SE4, 10, dež, 0.2.

Temperatura: Ljubljana 5.6, 3.0; Maribor 6.7, 3.0; Zagreb 10.0, 7.0; Beograd 14.0, 6.0; Sarajevo —, 3.0; Kumbor —, 6.3; Split 11.0, 9.0.

Solnce vzhaja ob 7.38, zahaja ob 16.35. Luna vzhaja ob 8.44, zahaja ob 16.36.

članov Dramskega društva v tekoči sezoni. Uprizorjena bo v režiji Fodorja Gradišnika ljudska drama s petjem v 5 dejanjih »Mariša«. S pevskimi točkami bo sodelovalo Celjsko pevsko društvo pod vodstvom g. Šegule. Originalne češke narodne kostume je posodilo mariborsko gledališče. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek.

e— **Nov mladinski pevski zbor v Celju.** Agilno Obrtno društvo v Celju je ustanovilo tudi lasten mladinski pevski zbor svojega naraščaja. Pevske vaje so se že pričele pod vodstvom pevovodje g. Šegule. Priglasilo se je doslej 89 vajencev in vajenk. Tukajšnji gg. mojstri in mojstrice so pokazali za vzgojo njim zaupanega obrtniškega naraščaja vse razumevanje in podpirajo neumorne obrtniške prosvetitelje v njihovem požrtvovalnem delu za izpopolnitev obrtniškega stanu po vseh svojih močeh. Redno obiskovane pevske vaje se vrše vsak ponedeljek, četrtek in soboto ob 19. zvečer. Istotako novoustanovljeni mladinski tamburaški zbor pa bo pričel redne vaje čez mesec dni. Nabavljenih je že 14 glavnih instrumentov, ostale pa bo društvo nabavilo postopno.

e— **Lansko delovanje gasilcev in reševalcev.** Reševalni avtomobil gasilnega in reševalnega društva v Celju, ki je pričel služiti svojemu namenu šele z ustanovitvijo reševalne postaje 13. februarja, je prepeljal od tega dne do konca l. 1931. skupno 370 bolnikov in ponesrečencev v celjsko javno bolnišnico in pri tem prevozil 2.527 km. V decembru lanskega leta je prepeljal v bolnišnico 52 oseb. Lani so celjski gasilci sodelovali s svojimi motornimi brizgalnami pri gašenju 51 požarov, kar je doslej rekordno število.

e— **Dva nesrečna padca.** 25letni sin posestnice Alojzij Šipek na Spodnji Rečici pri Laškem je padel tako nesrečno, da si je zlomil koželjnico na levi roki. Pred šentjurskim kolodvorom je spodrsnilo 41-letni gostilničarki Tereziji Žličarjevi iz Št. Jurija ob južni železnici in si je pri padcu zlomila levo podlehtnico. Oba ponesrečenca sta v celjski bolnišnici.

e— **Posledice neposutih pločnikov.** Predstojništvo policije je še pred nastopom mraza opozorilo celjske hišne posestnike in njihove namestnike, da morajo biti pločniki pred hišami stalno posuti z drobnim peskom, žaganjem ali pa s pepelom, v katerem pa ne smejo biti kake črepinje stekla ali porcelana, niti ne ostanki jedil. Dočim je večina hišnih lastnikov sledila temu pozivu, nekateri niso zadostili svoji dolžnosti. Ta malomarnost je zahtevala že več nesreč. Tako je v ponedeljek zvečer padel na neposutem pločniku pred neko hišo na Glavnem trgu trgovec g. Kveder in zadel z glavo ob hišni zid s tako silo, da je obležal nezavesten na tleh in je poklicani zdravnik ugotovil lažji pretres možganov. Policija bo v bodoče prisiljena postopati proti vsakemu posestniku, ki ne bi posipal pločnikov z vso strogostjo.

e— **Tatvina.** Iz Prijedora v Bosni je prispel pred dnevi v Celje trgovec s črevesi Mustafa Murić in pripeljal s seboj v spremstvu 38-letnega cigana Salka Sinanovića na prodaj večjo množino ovčjih črev. Brez vednosti lastnika pa je Sinanović prodal vseh 525 kosov črev, dolgih 10.500 metrov in vrednih okrog 4 000 Din, nekemu mesarju za malenkosten znesek 144 Din in nato izginil v smeri proti Mariboru. Sinanovića zasleduje policija.

e— **Celjski mestni avtobusi vozijo zopet redno.** Včeraj je bil na vseh progah celjskega mestnega avtobusnega podjetja zopet v celoti upostavljen redni potniški promet.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. zvočno filmsko kriminalno šaloigro »Ukradeni obraz.«

Iz Škofje Loke

š— **Družabni sestanek smučarjev.** Zimsko-sportni odsek tukajšnje podružnice SPD vabi na sestanek smučarjev, ki bo danes ob 20. pri Cerovšku. Sestanek bo obenem poslovilni večer smučarskega učitelja g. Kodelle, ki je vodil pri nas 10dnevni tečaj za smučarje. Ljubitelji zimskega sporta vabljeni!

š— **Zahvala.** Sokol se najiskreneje zahvaljuje br. Franu Mediču, industrijcu v Ljubljani, za 1000 Din, ki jih je daroval ob priliki smrti svojega brata Jožeta, vnetega člana Šoštanjske sokolske uprave.

Iz Kranja

r— **Francoski tečaji** Krožka prijateljev Francije v Kranju se bodo spet pričeli. Začetni tečaj v ponedeljek 11. t. m. ob pol 20., nadaljevalni v torek 12. t. m. ob 19. in konverzacijsko - literarni v sredo 13. t. m. ob pol 19. Tečaji se bodo vršili poslej **redno brez ozira na udeležbo.** V teku tega meseca bo priredil Krožek prijateljev Francije slovensko predavanje o pariški kolonialni razstavi ob skioptičnih slikah. Za predavatelja je naprosil profesorja g. Prezlja iz Ljubljane.

GLASOVITI GRAFOLOG
(KARMAH) v Kranju, Hotel Nova pošta,
ostane samo par dni. Izkoristite priliko, ker to je do zdaj najboljši grafolog. 1781

r— **V kinu** Narodni dom v Kranju se predvaja danes ob pol 9. zvečer prekrasen film »Poročnik carjeve garde« ter izvrstna šala.

r— **Občni zbor** primorskega društva »Zarja« v Kranju se bo vršil to nedeljo ob 9. v hotelu »Kranjski dvor«. Za člane obvezno! Gostje vljudno vabljeni!

Iz Tržiča

č— **Prazniki** so nam minili brez posebnih senzacij. Trgovci niso imeli dosti opravkov, tovarne so tudi po praznikih večinoma počivale, delavci pa so porabili svoje božične počitnice za okrepitev zdravja v prirodi. Zelenica, predvsem pa Kotce so imele med prazniki dosti obiskovalcev in prav dobro smuko. Silvestra smo počakali na treh krajih. Najbolj animirano je bilo gotovo v sokolnici. Tri kralje so oznanjevali že teden dni prej mladi fantiči, ki so hodili v skupinah od hiše do hiše in peli koledniške pesmi, da jih je bilo veselje pogledati. Iz Tržiča, kjer je ta običaj koledovanja prav posebno razvit, so jo nekateri mahnili celo v Kranj in še dalje proti jugu in se jim je prav dobro godilo. Gotovo pa bo treba ta novodobni način beračenja omejiti na minimum že iz javnovzgojnih ozirov. Mali božič je minil v znamenju velike odmeke, ki je uničila začasno led in pokvarila v najbližji okolici smuko. Toda zima kima in ne misli še od nas.

LJUBLJANČANI, LJUBLJANČANKE!

V četrtek 14. t. m. vsi na

DOBRODELNO AKADEMIJO

ki jo priredita mestna občina in krajevni odbor Rdečega križa v vseh prostorih hotela Uniona. Pri koncertnem delu nastopi Glasbena Matica s prvovrstnimi točkami. Poda med njimi nekatere nove, doslej neizvajane skladbe. Del koncerta se bo oddajal preko Basla vsem svetovnim radio-postajam.

Zabavni del prireditve bo nudil prvovrstni užitek ne samo po izvrstni postrežbi, marveč tudi z raznimi pevskimi in drugimi zabavnimi točkami. Ves čisti donos gre v prilog bednih in gladujočih v Ljubljani. Naše mesto mora z največjo udeležbo pokazati, da hoče pomagati svojim bližnjim, ki jim je usoda krivičnejša kakor njim samim.

č— **Letna skupščina Sokolskega društva** se je vršila na Tri kralje. Uprava je podala zelo zanimiva poročila, ki pričajo, da je delovanje društva bilo v preteklem letu res živahno in plodonosno. Vseh društvenih prireditev in nastopov je bilo skoro petdeset. Blagajniški promet je znašal 270 tisoč Din, društveno imetje se je pomnožilo na različnem inventarju za skoro 20.000 Din. Pri volitvah je bila z malimi izpremembami izvoljena dosedanja uprava. Za zlet se bo uvedla posebna nabiralna akcija.

č— **Gostovanje.** Sokolski oder tržiški bo gostoval v nedeljo 10. t. m. z veseloigro »Trije vaški svetniki« v zdravilišču na Golniku.

č— **Razveseljiv pojav.** V Stražišču pri Kranju je dosti mladih fantov, ki bi iz srca radi prepevali, toda nimajo učitelja. Obrnili so se na tržiške pevce, ki so jim radi priskočili na pomoč in se udeležili v nedeljo pevskega sestanka v prostorih g. Križnarja, kamor je prišel tudi tržiški pevovodja g. Lajovic, ki je navzočim začrtal pot, ki jo je treba prehoditi do ustanovitve samostojnega pevskega društva. Obljubil je, da bo sam v začetku prevzel vodstvo, dokler jim ne najde stalnega učitelja. Ker v okolici Stražiča ni nobenega učitelja, ki bi jih mogel učiti, jim je svetoval, naj se obrnejo na kranjsko Glasbeno matico, odnosno na ljubljansko, ki bo gotovo imela med svojimi gojenci zmožnega pevovodjo. Ta primer dokazuje, da bi ljudje radi prepevali, če bi bili v kraju pevovodje. Na učiteljišču se ne poučuje klavir obvezno, kakor je bilo to v prejšnjih časih. V štirih letih se je skoro vsak kandidat toliko izobrazil, da je znal zaigrati gladko lažje pesmice in bil usposobljen prevzeti petje v kakem društvu. Danes vsega tega ni. Na učiteljišču so obvezne gosli, toda petje se v društvih ne da učiti s tem instrumentom. Če hočemo rešiti to pereče vprašanje, bo treba preurediti v tej smeri tudi pouk na učiteljskih šolah.

Iz Litije

i— **Za zboljšanje železniških zvez.** Litija kot važen upravni, trgovinski, obrtni in industrijski center Zasavja trpi močno na nezadostnih železniških zvezah. Tako na pr. nimamo v smeri Ljubljana - Zagreb nikake zveze med 6. in 15. uro, proti Ljubljani pa nimamo zveze med 21 in 7. uro. V našem okraju so zdaj začeli akcijo, da bi železniška uprava dovolila postanek tudi nekaterih brzih vlakov na naši postaji. Akcijski odbor, ki ga sestavlja 35 upravnih, gospodarskih in kulturnih korporacij iz Litije, se bo sestal drevi ob 18. v gostilni pri Mešku, da sestavi spomenico na odločilne činitelje, ki naj v bodočem voznem redu upoštevajo naše upravičene težnje.

i— **Posledice opeklin.** Poročali smo že o nesreči, ki je zadela malega Petrčevega sina na predilniški božičnici, ko je igral ognjička. Vse prizadevanje našega vrlega lekarnarja g. Brišja, ki je prvi nudil ubožčku pomoč in tudi skrb zdravnika dr. Ukmarja, sta bila zaman. Otrok je dobil nevarno vnetje na očeh in je bil oddan v ljubljansko bolnico.

Iz Trbovelj

t— **Kino Sokol** predvaja drevi ob 20. 2 senzacionalna filma: cirkuški film »Kristina« in »Burna noč« (Galicija 1914).

Iz Hrastnika

h— **Pokojnega višjega železniškega kontrolorja g. Jožefa Černeta,** ki je umrl te dni v Ljubljani, bodo ohranili v najboljšem spominu tudi hrastniški Sokoli, med katerimi je vneto deloval, ko je služboval v Hrastniku.

h— **Občni zbor** Sokolskega društva bo jutri v nedeljo ob 17. v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. Vablieno vse članstvo.

h— **Kino Narodni dom** predvaja danes in jutri zanimiv film »Indijanska kri«.

h— **Pasji kontumac** je po šestih mesecih ukinjen za ves laški srez.

Iz Ptuja

j— *»Zemlja smehljaja«*, melodijozna Leharjeva opereta se bo vprizorila na ptujskem odru v ponedeljek, 11. t. m. ob priliki gostovanja mariborskega gledališča. To opereto so vprizorili v Mariboru že dvanajstkrat pred nabito polnimi hišami, kar je najboljši dokaz njene kakovosti in dobrega podajanja. Tenorsko partijo bo pel novi tenor B. Sancin.

Iz Prekmurja

pm— **Podjetje Hartner je ustavilo obrat v žagi v Doliču,** kjer je bilo zaposlenih okrog 20 delavcev. To je po kratkem presledku že drugi Hartnerjev obrat, ki je bil ustavljen.

pm— *Gibanje prebivalstva v Murski Soboti.* Po statistiki preteklega leta znaša število prebivalstva velike občine Murske Sobote 3571. Število tujcev, ki so bivali preteklo leto v Murski Soboti, je znašalo 1347 in je napram prejšnjim letom nekoliko nazadovalo. Smrtnih primerov je bilo v mestu 48, kar znači znaten porast napram letu 1930., ko jih je bilo samo 25. Prebivalci so razpredeljeni v treh konfesijah. Številčno najmočnejša je rimskokatoliška župnija, ki ne obsega samo mesta, ampak tudi najbližje vasi. Lansko leto se je narodilo 187 katolikov, umrlo jih je pa 173 v starosti od enega dneva do 86 let. Poročenih je bilo 52 parov. V evangeličanski verski občini, ki prav tako obsega bližnje vasi, jih je umrlo 56, od teh 7 v bolnici. Rodilo se je 58 evangeličanov, poročilo se je 18 parov. Izraelitski rabinat obsega vse sreze dravske banovine razen dolnjelendavskega. Število vernikov se giblje med 1000 in 1100. V lanskem letu so se narodili 4 izraeliti, od tega prideta 2 na Mursko Soboto. Umrlo jih je 7, in sicer 2 v Murski Soboti, 2 v Ljubljani, a 3 v raznih prekmurskih krajih. Poročili so se 3 pari, in to v Ljubljani, v Murski Soboti in v Hodošu.

pm— **Šoferski tečaj.** Murskosoboški sportni klub »Mura« je priredil šoferski tečaj, ki ga vodi g. Ciril Zupančič.

Iz Novega mesta

n— *Živinorejsko selekcijsko društvo v Novem mestu* je imelo 6. t. m. na kmetijski šoli na Grmu redno letno zborovanje, ki ga je vodil predsednik g. Ivan Žafran. Poročilo o vpisu bikov in krav v rodovnik je podal tajnik g. Fran Malasek. Vpisanih je čez 70 krav in 7 bikov. Društvo priredi proti koncu junija razstavo članske živine. Debate se je udeležil tudi g. inž. Absec, ki je pojasnil, kako je treba postopati pri kontroli mlačnosti in krmljenju. Razgovor se je vršil tudi o skočnini, nabavi krme in zakotnih bikih. Zbor je posetil načelnik kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Podgornik, ki je zborovalce vzpodbujal k vztrajnosti. Društvo pošlje dva absolventa kmetijske šole na živinorejski tečaj v Št. Jurij ob južni železnici.

n— *Občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva* bo v nedeljo 10. t. m. v prostorih ljudske šole v Novem mestu ob 9. dopoldne. Po zboru bo predaval o gospodarski krizi učitelj g. Ivanetič. Drugo strokovno predavanje pa bo imel g. Flego, strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu.

n— *Mestnim ubogim* je daroval dr. Emil Gaj iz Ljubljane 200 Din namestu venca blagopokojnemu g. Ignaciju Markiču.

n— **Kino »Dom« v Sokolskem domu** predvaja danes ob 20.15 in jutri ob 15., 18 in 20.15 zvočni film »Hai-Tang«.

GOSPODARSTVO

Razvoj elektrifikacije dravske banovine

Ob priključitvi velenjskega daljnovoda na glavno transformatorsko postajo v Črnučah.

S priključkom velenjskega daljnovoda na glavno transformatorsko postajo v Črnučah je zaključen prvi del velikega banovinskega elektrifikacijskega programa. Že lani v poletju je bil dograjen daljnovod visoke napetosti 60.000 voltov Velenje - Črnuče. Z dograditvijo tega daljnovoda ter glavnih transformatorskih postaj v Podlogu v Savinjski dolini ter v Črnučah pri Ljubljani, je bila ustvarjena podlaga za elektrifikacijsko akcijo Kranjskih deželnih elektrarn, kajti šele preko tega daljnovoda bo sedaj mogoče prenašati vso ono električno energijo, ki se lahko proizvaja v državnem rudniku Velenje, in sicer v smeri proti Celju in Ljubljani ter od tam preko razdelilnih daljnovodov (20.000 voltov) po posameznih krajevnih malih transformatorskih postajah v posamezne kraje, ki bodo priključeni na omrežje.

Daljnovod Velenje—Črnuče

Daljnovod Velenje - Črnuče je dolg 65 km in ima 117 železnih ter 339 lesenih drogov v železobetonskih fundamentih. Železne drogove, ki tehtajo 355 ton, so izdelale deloma Strojne tovarne in livarne v Ljubljani, deloma pa jih je dobavila Splošna stavbna družba v Mariboru. **Stroški za ta daljnovod so znašali 12 milijonov Din,** od tega skoro 3 milijone Din za 16 vagonov bakrene žice.

V glavni transformatorski postaji v Črnučah se tok, ki prihaja zaenkrat iz Velenja z napetostjo 35.000 voltov (pozneje s 60.000 volti) transformira na 20.000 voltov. S tem transformiranim tokom se bodo sedaj napajali razdelilni daljnovodi iz Črnuč proti Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem. Transformatorska postaja v Črnučah pa ne bo samo središče za oddajo velenjskega toka, temveč bo zvezana tudi s centralo na Završnici in bo prevzemala in oddajala preko razdelilnih daljnovodov tudi odvišno silo iz posameznih privatnih elektrarn ljubljanske okolice.

Z izvedbo priključka velenjskega daljnovoda visoke napetosti na transformatorsko postajo v Črnučah je zaključena prva etapa banovinske elektrifikacijske akcije. V drugi etapi pa se bodo gradili predvsem razdelilni daljnovodi ter priključki krajevnih omrežij na razdelilno omrežje.

Povečanje velenjske elektrarne

Velenjsko elektrarno bodo v kratkem **povečali od 2000 na 7000 kilovatov,** ker bo sedanja kapaciteta v doglednem času izčrpana. Stavba, kjer bodo postavljeni novi parni stroji in generatorji, je že skoro dograjena in tudi stroji so že naročeni, tako da bo to povečanje izvršeno že sredi tek. leta.

Lokalna omrežja

Kranjske deželne elektrarne so lani spomladi sklenile s prometnim ministrstvom pogodbo za dobavo toka ljubljanskim kolodvorom, ki dobivajo ta tok že od 15. avgusta pret. leta. Od Črnuč je bil po železniškem svetu do kolodvorov položen kabelski daljnovod od 20.000 voltov, na kolodvorih pa sta bili zgrajeni dve razdelilni transformatorski postaji. Tudi lokalno omrežje v Črnučah je bilo zgrajeno do avgusta. Nadalje je bil dograjen razdelilni daljnovod od **Črnuč do Domžal,** v gradnji pa so še daljnovodi preko Trzina in Most na Križe in Lahovče ter od Most mimo Vodic na Skaručno, Smlednik, Hrastje in Volko. Drogovi za te daljnovode so že postavljeni, po nekaterih vaseh (Trzin, Komenda, Moste, Kaplja vas, Mlaka) pa so skoro dograjena tudi lokalna omrežja. V teku januarja dobijo tudi že Domžale velenjski tok namesto toka iz Kamniške Bistrice.

Med Trzinom in Kranjem je bilo lani zgrajenih 15 malih transformatorskih postaj. Istočasno pa je med Trzinom in Kranjem v gradnji 45 km dolg daljnovod 20.000 voltov napetosti in 87 km lokalnega omrežja. **Gradbeni stroški za ta dela znašajo 4.6 milijona Din;** pri tem znaša enkratni prispevek posameznih krajev (63 vasi) za postavitev omrežja 2.2 miliona Din.

Kranjske deželne elektrarne so lani prevzele v svojo last in upravo tudi lokalno omrežje v Velenju in v Šoštanju, grade pa v Podlogu pri Št. Petru v Savinjski dolini provizorično transformatorsko postajo za napajanje omrežij v smeri proti Št. Petru, Žalcu in Novem Celju in omrežij, ki se bodo gradila v gornjem delu Savinjske doline.

Banovina je za elektrifikacijo pasivnih krajev iz svojih sredstev prispevala lani 1.5 milijona Din. Da bo mogoče pri nizkih cenah toka doseči iz dohodkov za oddani tok kritje za najeto posojilo, se bo morala poraba toka iz Velenja povečati vsaj na 5 milijonov kilovatnih ur na leto; pri tem bi znašal amortizacijski prispevek 0.40 Din za kilovatno uro prodanega toka. Za dosego te oddaje hočejo Kranjske deželne elektrarne doseči priključek Ljubljane na banovinsko omrežje.

Investicijski program

Investicijski program za tekoče leto obsega dograditev daljnovoda Trzin - Kranj, zgraditev zveze z omrežjem Završnice, podaljšanje daljnovoda iz Domžal preko Moravč do Litije ter zgraditev daljnovoda iz Črnuč do Kočevja (ta daljnovod mora biti po pogodbi s kočevsko občino zgrajen do konca oktobra t. l.), daljnovod od Črnuč proti Rakeku in priključek žirovske in cerkniške elektrarne na banovinsko omrežje. Vsa ta nova dela bodo zahtevala nova denarna sredstva. V ta namen je bilo **pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani najeto novo posojilo 8 milijonov Din.**

Bodoča vodna centrala v Mostah

Lani so se poleg akcije za zgraditev omrežij vršile tudi že priprave za bodočo vodno centralo na Savi pri Mostah. Pri sreskem načelstvu v Radovljici je bila zaključena vodopravna razprava. V strugi so na kraju, kjer bo stal bodoči 47 m visoki jez, poskusno vrtali in je bilo pri tem ugotovljeno, da sega na tem mestu trdna apnenčeva skala tako globoko, da se s **popolno sigurnostjo lahko zgradi jez, ki bo dvignil vodno gladino Save za 45 m.** Vodna centrala, ki se ima tu zgraditi, bo imela 7000 konjskih sil.

= **Vprašanje ukinjenja trošarinskih registrov.** Kakor znano, si naše gospodarske korporacije že dolgo vrsto let prizadevajo, da se odpravijo trošarinski registri, ki v praktičnem izvajanju trošarinskih predpisov nimajo pravega pomena, dočim dajejo prizadetim mnogo posla in jim povzročajo sitnosti. V zadnjem času je stopilo vprašanje ukinjenja teh registrov v odločilen stadij. Kakor poroča »Trgovski list«, se je pred kratkim mudil v naši banovini načelnik trošarinskega oddelka finančnega ministrstva g. Petrovčič, da na licu mesta prouči možnosti za odpravo registrov. Kot teoretični in praktični strokovnjak je moral pri tem priti do prepričanja, da registri ne morejo izpolniti naloge, za katere so bili uvedeni. Po informacijah omenjenega lista, ni izključeno, da se registri nadomestijo z revizijskimi knjigami, kakršne je že pred leti za trošarinsko kontrolo odredila finančna direkcija in ki v izdatnejši meri olajšujejo in tudi omogočajo kontrolo. Interesenti, zlasti gostilničarji, so z uvedbo revizijskih knjig sporazumni, in to tem bolj, ker upajo, da se bo z njihovo uvedbo spremenil tudi način pobiranja trošarine na vino, tako da bi se trošarina pobrala šele tedaj, ko se nastavi nov sod. Taka sprememba bi bila zlasti tudi v interesu vinogradnikov, ker bi gostilničarjem omogočila nabavo večjih količin vina kakor sedaj.

= *Zanimiv odlok glede občinskih najemninskih doklad.* Kakor poročajo iz Zagreba, je finančno ministrstvo na pritožbo zagrebških hišnih posestnikov odredilo z odlokom od 3. novembra p. l., da na stanovanjske najemščine v novih, davka prostih hišah ni mogoče pobirati najemninske doklade (najamni prirez, kar odgovarja pri nas gostaščini, vodarini in kanalski pristojbini). Preden pa se je pričel ta predpis izvajati, se je zagrebška mestna občina s svoje strani pritožila na finančno ministrstvo in je v svoji pritožbi navedla, da pri teh dokladah davčni objekt ne tvorijo nov hiše, temveč stanovanja odnosno najemnine, od katerih se računajo doklade. Zaradi tega se kot davčni subjekti tudi ne morejo smatrati hišni lastniki, temveč stanovanjski najemniki. S to motivacijo je zagrebška mestna občina prosila, da se prvotni odlok razveljavi. Finančno ministrstvo je iznešene argumente upoštevalo in je 5. t. m. izdalo nov odlok, s katerim se prvotni odlok od 3. nov. razveljavi in s katerim se mestni občini dovoljuje, da pobira najemninsko doklado od vseh stanovanjskih najemnin, bodisi v starih hišah ali novih. Kakor znano, se v Ljubljani pobirajo gostaščina, vodarina in kanalska pristojbina tudi od najemnin v novih hišah vendar pa glede na okolnost, da so tu stanovanja dražja, v manjši odstotni izmeri.

= *Informativno predavanje o davku na poslovni promet.* V ponedeljek 11. t. m. bo ob 8. uri zvečer predaval v dvorani Trgovskega doma višji finančni svetnik gospod Josip Mosetich o davku na poslovni promet. Zbornica za TOI nujno vabi vse trgovce, obrtnike in industrijce, da se v čim večjem številu udeležijo tega predavanja, ki ima namen interesente seznaniti z intencijami zakonodajalca in jim dati navodila za praktično poslovanje z davkom na poslovni promet.

= *Novo rekordno število brezposelnih v Nemčiji.* Po najnovejši statistiki je število brezposelnih delavcev v Nemčiji ob koncu preteklega leta doseglo rekordno višino 5 660.000, to je za preko 600.000 več nego ob koncu novembra. To je največji mesečni prirastek brezposelnosti, ki je bil v Nemčiji kdaj zabeležen.

= **Tečaj za mizarsko luženje v Kamniku.** Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani bo v soboto in nedeljo 16. in 17. t. m. priredil v Kamniku celodnevni tečaj za mizarsko luženje in sicer v delavnici g. Avguština Justina, mizarskega mojstra na Šutni. V tečaju bo predaval učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani gospod Adolf Dolak. Opozarjamo na ta tečaj mizarske mojstre in pomočnike kamniškega okoliša s pozivom, da prijave pošljejo neposredno obrtni zadrugi stavbnih strok v Kamniku, najkasneje do 14. t. m. Pripominjamo, da je prostih samo 30 mest. Pristojbina znaša za mojstre 50 in pa pomočnike 25 Din. V primeru, ki bi bil vreden posebnih ozirov, dovoli Zavod na prošnjo izjeme. Vsak udeleženec mora prinesti s seboj z vodo brušene deščice raznega lesa v velikosti 10×20 cm in v debelini 6—8 cm (masivne ali furnirane). Po vrstah lesa so potrebni trije komadi češnjevega, 3 hruševega, 6 bukovega, 5 jelševega, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Na željo dobe udeleženci ob koncu tečaja potrdilo o udeležbi. Ako bo mogoče se bo s tečajem za luženje združil tudi tečaj za politiranje.

Borze

8. januarja.

Na ljubljanski borzi je danes nadalje popustila deviza Amsterdam, dočim so se devize London, NewYork, Trst in Praga zopet okrepile. Curih je nadalje nespremenjen.

Na zagrebškem efektnem tržišču je prišlo v Vojni škodi do prometa le za kaso po 230. Nekaj več zaključkov je bilo v Blairovem posojilu, in sicer po 46, 46.50, 46.625, 47 in 45.50. V ostalem so bile zaključene samo še begluške obveznice po 37.25.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2256.05 — 2262.89, Bruselj 782.21 — 784.57, Curih 1097.85 — 1101.15, London 187.83 — 195.33, Newyork 5608.56 — 5625.56, Pariz 220.72 — 221.38, Praga 166.65 — 167.15, Trst 283.41—289.41.

Zagreb. Amsterdam 2256.05 — 2262.89, Berlin (privatno) 13.25 — 13.35 (13.40 zaključek), Bruselj 782.21 — 784.57, London 187.83 — 195.33, Milan 283.41 — 289.41, Newyork kabel 5630.56 — 5647.56, Newyork ček 5608.56 — 5625.56, Pariz 220.72 — 221.38, Praga 166.65—167.15, Curih 1097.85—1101.15, Madrid (privatno) 4.65 den (4.65 zaklj.).

Curih. Beograd 9.10, Pariz 20.105, London 17.575, Newyork 512.87, Bruselj 71.25, Milan 26.10, Madrid 43.20, Amsterdam 205.60, Berlin 121.60, Stockholm 97.75, Oslo 95, Kobenhavn 96.25, Sofija 3.72, Praga 15.19, Varšava 57.45, Bukarešta 3.08.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za aranžma in kaso 251 — 252, za februar 245 — 250, 7% investicijsko 54 — 57, 4% agrarne 28 — 31, 7% Blair 46 — 46.25, 8% Blair 52 — 54, 7% Drž. hipotek. banka 54 bl., 6% begluške 37 — 39.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (8. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za hrastove ševrone (ca 15.5 m³, dobava v januarju, v raznih predpisanih dimenzijah) in za bukova metlišča (letve, 27/27 mm, 1.20 m dolžine, prima).

ŽITO

+ **Chicago,** 8. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za marc 56, za maj 57.375, za julij 56.25, za september 57.50; **koruza:** za marc 39.75, za maj 41.50, za julij 43.125, za september 43.50; **oves:** za maj 26.375; **rž:** za maj 46.75.

+ **Winnipeg,** 8. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 63.50, za julij 64.25.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (8. t. m.) Tendenca slabša, za koruzo stalna; promet srednji. **Pšenica:** za marc 12.71 do 12.72, za maj 13.62 — 13.63; **rž:** za marc 14.90 — 14.92; **koruza:** za maj 14.47 — 14.50.

ŽIVINA

+ **Živinski sejem v Ljubljani.** Ker je bil v sredo praznik, se je vršil prvi letošnji živinski sejem v torek. Zaradi neugodnega vremena in ker mnogi kmetje niso vedeli, da se sejem vrši ta dan, je bil dogon slab. Vsega je bilo prignanih 67 konj, 38 volov, 36 krav, 10 telet in 24 prašičkov; prodanih pa je bilo 18 konj, 27 volov, 15 krav, 6 telet in 17 prašičkov. Cene so ostale nespremenjene, le teleta so se podražila za 0.50 do 1 Din. Za kg žive teže se je plačevalo: za vole I. vrste 5 — 5.50 Din, II. vrste 4 — 4.50 Din, III. vrste 3—4 Din, za krave debele 4—4.50 Din, za krave klobasarice 2—3 Din, za teleta 5—6.50 Din.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Sobota, 9.: Dve nevesti. C.
Nedelja, 10. ob 15.: Jurček. Premijera mladinske igre. Izven. — Ob 20.: Zapravljivec. Znižane cene.
Ponedeljek, 11.: Cvrček za pečjo. B.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Sobota, 9.: Luiza. E.
Nedelja, 10. ob 15.: Carmen. Znižane cene. — Ob 20.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene.
Ponedeljek, 11.: Zaprto.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Začetek ob 20.15.

Sobota, 9.: Igra v gradu. Zadnjič v sezoni.
Nedelja, 10.: Svetnik.

Ljubljanska drama ponovi danes Golarjevo kmečko igro »Dve nevesti« za red C. — Premijera vesele pravljice »Jurček«, ki jo je napisal v treh dejanjih (štirih slikah) znani avtor mladinskih iger, g. Pavel Golia, bo jutri ob 15. Veljajo običajne dramske cene. — Repriza »Zapravljivca« bo jutri ob 20. po znižanih dramskih cenah.

Ljubljanska opera. Danes bo prva letošnja repriza velike francoske opere »Luiza«, ki se odlikuje po globoko občutenem dejanju in po izvrstni muziki. Predstavo dirigira ravnatelj Polič. Predstava bo za red E. — Jutri popoldne se poje v običajni zasedbi Bizetova opera »Carmen« po znižanih cenah, ob 20. pa »Viktorija in njen huzar«. Popoldansko predstavo dirigira ravnatelj Polič, večerno pa kapelnik Neffat. Režija Carmen je v rokah gosp. Krefta, »Viktorije« pa v rokah g. Povheta. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani naproša svoje p. n. abonente, da vplačajo 5. obrok gledališkega abonmana do 14. t. m.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 9.: Viktorija in njen huzar. A.
Nedelja, 10. ob 15.: Rdeča kapica. Znižane cene. — Ob 20.: Lutka. Prvič.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Ponedeljek, 11.: Zemlja smehljaja. Gostovanje mariborskega gledališča.

KULTURNI PREGLED

Problem naše propagande: tuje enciklopedije

Kaj lahko izve povprečen Španec o Ljubljani?

Skrajni čas je že, da bi si kakšno kulturno društvo v Ljubljani zastavilo nalogo, stopiti v stike s izdajatelji enciklopedij v vseh večjih svetovnih jezikih in jim dajati na razpolago po strokovnjakih sestavljene članke o Slovencih, Ljubljani itd. ter na zahtevo tudi fotografije. Kdo se bo pač pobrigal za pravilne informacije o nas, če se ne bomo sami? Minili so časi, ko je prišel v Ljubljano francoski akademik Louis Léger in kranjski rodoljubi niso vedeli nič drugega, kakor da so ga povabili na četrtkovička v gostilno k Novemu svetu na Marije Terezije cesti.

Kako pomanjkljive informacije imajo o naših krajih in o nas razni svetovni leksikoni, je »Jutro« že nekajkrat pokazalo s konkretnimi primeri. Nedavno sem iz zvedavosti, kaj bom izvedel o nas, odprl veliko špansko »Enciclopedia universal ilustrada europeo-americana«, ki je izšla med vojno v 70 knjigah in katere novo, povojno izdajo baje sedaj pripravljajo. Ne bo torej odveč, če pokažem na novem konkretnem primeru, kako nas poznajo Španci.

V 29. knjigi je članek »Laibach ó Laybach«, ki šteje 52 vrst in pravi o našem mestu tole: »mesto v Avstro-Ogrski, glavno mesto Kranjske, sedež okr. glavarstva istega imena, 274 km jugo-jugo-vzhodno od Dunaja, 76 km sev.-vzh. od Trsta in 63 km j.-j.-vzh. od Celovca ob bregovih Ljubljanice, desnega pritoka Save, ki teče v Dunaj, s centralnim kolodvorom za proge v Zagreb, na Reko, v Trst, Trbiž, Gradec in na Dunaj. Tekstilna tovarna, tovarna za porcelansko posodo, rafinerija za sladkor in važna tranzitna trgovina. Mesto leži 299 m nad morsko gladino ter sestoji iz središča in osem predmestij. Ulice središča so, izvzemši glavne ceste, ozke in nepravilne, toda predmestja, ki so jih zgradili v novejšem času, imajo prostorne trge, široke ulice in lepa poslopja. Med prvimi se odlikuje Kongresni trg (Plaza del Congreso) s krasnimi javnimi nasadi ter Fernkornovim kipom Radeckega, kakor tudi glavni trg z marmornatim vodnjakom. Med znamenitimi poslopji je omeniti: cerkev sv. Nikolaja (iz 18. stol.) z visoko kupolo in freskami, cerkev sv. Jakoba (San Jaime), uršulinsko cerkev in evangeljsko cerkev (iz l. 1852), vladno in justično palačo, mestno hišo, škofijsko palačo in Kazino. Pet glavnih mostov veže oba bregova reke. Ljubljana je sedež škofa in vseh uradov, ki so v zvezi s splošno upravo Kranjske; ima licej z veliko knjižnico, botanični vrt, bogoslovje, muzej z umetniškimi in literarnimi zbirkami v Auesbergovi (sic!) palači, gledališče in različna kulturna društva. Katedrala, ki je bila prenovljena l. 1906, ima lepe freske; občinska palača je zgrajena v staronemškem stilu. Poleg tega omenimo še razpadajoči grad ki je na vrhu Schlossberga, Burg ali staro vojvodsko palačo, kazino in kolodvor. Izvozna in komisijska trgovina z Avstrijo, Bavarsko, Ogrsko in Turčijo, ni baš nevažna, čeprav je domača industrija čisto lokalnega pomena. Ljudski jezik je vendski (el vendo), slovansko narečje, mešano z množico nemških in italijanskih besed«.

Nato sledi še nekaj stavkov o mestni zgodovini, članek o ljubljanskem kongresu (22 vrst), o Ljubljanici (22 vrst) in o Vrhniki (7 vrst).

Če primerjam s tem 15 vrstic, ki jih ima o Ljubljani Encyclopaedia Britanica (XI. izdaja, 16 knjiga, Cambridge 1911), najdemo velikansko raziko. Prvič ima že angleški leksikon tudi slovensko ime Ljubljane, ki ga španski ne omenja, potem pa med drugim pravi: »Ljubljana je glavno središče slovenskega narodnega gibanja in ima slovensko gledališče in več društev za napredek znanosti in slovstva v narodnem jeziku. Slovenski jezik se splošno uradno uporablja in mestna uprava je popolnoma slovenska.« Ljubljanskemu kongresu je posvetila angleška enciklopedija celo en in pol stolpca. Angleški leksikon nima slike, pač pa sta v španskem dve sliki Ljubljane, fotografiji, ki pa nista posebno dobri. (Povojno izdanje Britanske enciklopedije je v tem pogledu že vse kaj drugega: naši kraji niso le zadostno upoštevani, marveč tudi obsežno in strokovnjaško obdelani, prav tako slovenska zgodovina in jezik. Samo naša književnost je slabo odrezala, a ne po krivdi uredništva Encyclopaediae Britanicae, ki je bilo brez dvoma preverjeno, da bo referent dr. Subotić zadosti objektiven in dovolj jugoslovenski. V tem se je žal zmotilo, o čemer smo v »Jutru« obširneje poročali že pred dvema letoma. Op. ured.)

K sklepu naj omenim, da je naslov izdajatelja španske enciklopedije: Espaza — Calpes, editores, Barcelona, Calle de les Cortes, 59 (Espana).

Dr. P. B.

Založniška podjetnost v Beogradu

Geza Kohn izjavlja . . .

Beograd, prve dni januarja.

Najagilnejši beograjski založnik g. Geza Kohn je dal listom nekako bilanco svojega založniškega dela v minulem letu. Njegova izjava je zanimiva. Knjiga ni samo poslovni predmet, marveč splošna kulturna dobrina, zato je interesantno, kaj pravi o svojih knjigah najpodjetnejši jugoslovenski založnik. Zakaj — g. Geza Kohn je to brez dvoma. Njemu ni treba delati poklonov: on je posloven človek, obenem pa goreč pospeševalec knjige.

Čeprav je bilo lansko leto iz najrazličnejših vzrokov neugodno za čtanje in razpečavanje knjig, — izjavlja g. Kohn — sem izdal 214 knjig, za kar gre hvala mojemu izkustvu, čutu za organizacijo in sredstvom. To se pravi, da sem izdal vsak teden povprečno štiri knjige. Bile so sezone, ko se je v mojem izložbenem oknu pojavila vsak dan kakšna nova knjiga, toda če upoštevamo vsebino in celotno število tiskovnih pol, nisem zaostal niti lani. Vrhu tega je redkokdaj prej eno samo leto knjižnega izdajanja zajelo toliko književnih in znanstvenih panog kakor lansko, kar pričuje, da moja založniška delavnost stalno zavzema vse večji obseg.

Nato g. Kohn navaja, kaj vse je izdal v minulem letu. Omeniamo samo nekatere, tudi za slovensko čitateljsko občestvo zanimive novosti:

Tu so zbrani spisi Branislava Nušića, dalje nova pesniška zbirka Miroslava Krleže in Poezije Franceta Prešerna v prevodu in z izvirnim slovenskim besedilom. Slednje je lober poizkus, da se tudi v slovenskem jeziku spisana književnost približa čitatelju s področja cirilice. Dalje je omeniti antologijo proze Ks. Sandora Gjalskega, ki jo je priredil docent dr. A. Barac; isti priredi telj je sestavil tudi »Ilirsko knjigo«, zbornik najvažnejših tekstov izza dobe ilirizma.

Sodobne pisatelje zastopajo Rastko Petrović (»Ljudi govore«), Milica Janković (»Putem«), Gvido Tartaglia (»Sablazan sa duhovima«) Nikola Trajković (»Opatijska Madonna«) in Batrić Marjanović (»Sa dinarskih Alpa«). Nadalje s področja esejistične proze: Miloševićeva »Pisma iz Pariza« in Miloša Crnjanskega (»Knjiga o Nemačkoj«).

Iz kritike in zgodovine književnosti so izšli v isti založbi spisi: zbirka kritik Milana Bogdanovića »Stari i novi«, v katerih se pretresajo literarni pojavi vse do najmlajših pisateljev. Branimir Ćosić je po vzgledu znanega francoskega književnega reporterja Fr. Lévêvrea dal v svojih »Deset pisaca — deset razgovora« portrete naših književnikov od Borisava Stankovića do Gustava Krkleca. Marko Car je v svoji knjigi »Ogledi i predavanja« pokazal svoje široko poznanje svetovne književnosti. Najpomembnejša knjiga na tem področju pa utegne biti »Istorija evropske uporedne književnosti« od profesorja Paula van Tygerna.

Narodni umotvori takisto niso zanemarjeni. Poleg razprave o njih, ki jo je spisal vseuč. prof. Dim. Djurović je bila objavljena zbirka »Srpske narodne priče«, ki jo je zbral Novica Šaulić.

Filozofijo zastopajo poleg monumentalne Kantove »Kritike čistoga uma« razprava Milana Jovanovića »Empirio racionalizam«, ki tolmači filozofske nazore Brane Petronijevića, dalje zbirka zanimivih esejev o sodobnih filozofskih problemih »Sputana i oslobođena misao« iz peresa Vladimira Vujića. Sem bi lahko uvrstili poleg Dukićevih »Pogledov na život i svet« knjigo vseuč. prof. Ivana Gjaje »Tragom života i nauke«, ki je dobila veliko Kolarčevo nagrado.

Relativno največje število knjig se odnaša na proučevanje našega naroda. Poleg petih knjig razprav Tihomira Djorđjevića »Naš narodni život« so izšli Cvijićevi »Psihički tipovi Jugoslovena«. Razkošno so opremljene »Starine Fruškogorskih manastira«. Dalje je omeniti »Istorijo staroga srbskoga prava« v dveh knjigah, delo Teodora Taranovskega in »Postanak i značaj Dušanova zakonika« od A. Solovjeva. O nedavni politični preteklosti razpravlja zadnji zvezek iz cikla monografij Slobodana Jovanovića o ustavni zgodovini Srbije, »Vlada Alesandra Obrenovića«.

Potem so izšli: Divčev prevod Darwinove knjige o poreklu človeka, Djordjevičev prevod Schurzove Etnologije, razprava Osmana Nuzi-Hadžića »Muhamed i Koran«, monumentalne »Savremene demokratije« Jamesa Bricea in »Veliki ekonomisti« Paula Gemelinga. S tem pa ta založniška podjetnost kajpak ni izčrpana: saj so tu še učbeniki, mladinske knjige, pravne zbirke in monografije itd.

Tako zatrjuje z upravičenim ponosom g. Kohn.

Samo nekoliko imen je še treba pristaviti, da dobimo popolnejšo sliko najvažnejšega, kar je minulo leto izšlo v Beogradu pri »Narodni prosveti«, Narodnem delu«, »Srpski književni zadrugi« in še pri tej ali oni založbi.

Ob koncu januarja bo kulturni Beograd proslavil 100-letnico prve srbske knjige, ki je bila natisnjena v Beogradu. Že z retrospektive enega samega založnika se kaže ogromen napredek. Zato morda ni bilo odveč, če smo navedli bilanco g. Kohna — bilanco, ki tudi potrjuje živahno književno gibanje v naši prestolnici.

Drobne skrbi

Jugoslovensko kulturno zbližanje, ki ni samo nujen postulat državno-političnih okoliščin, marveč tudi zahteva praktičnega razuma, obstoji predvsem v jačjem medsebojnem stiku. Moramo se bolje in temeljitejše spoznavati in pogostejše izmenjavati svoje kulturne dobrine. Primeri, ko slovenski ali srbohrvaški književni delavec dobro pozna vse večje književne novosti zapadnih narodov, ne pozna pa niti malo srbohrvaških odnosno slovenskih, bi se morali videti neopravičljivi. Saj smo si vendar po skupni usodi najbližji in samo plebek snob, ki mu je zapadnjaštvo zgolj poza, more trditi, da sami nimamo ničesar, kar bi nas moglo medsebojno zanimati ali celo kulturno obogatiti. Temu snobizmu bo treba napovedati boj.

Preden pa bi se lotili naših velikih problemov, bi morali seči po manjših, na videz neznatnih, a zato nič manj značilnih. Skušajmo si danes ogledati, samo dva, tako rekoč minijaturna problemčiča naše jugoslovenske skupnosti.

Napotiva se, čitatelj, po Ljubljani, kulturnem središču Slovencev itd. Ustaviva se pred izložnimi okni naših knjigarn. Veliko zanimivih knjig, kaj ne? V tej ali oni knjigarni vidiš kar najnovejše novosti nemškega književnega trga, knjige, ki so še tako rekoč mokre od tiskarskega črnila. Kajpak, te knjigarne imajo z Lipskim, Dunajem in Berlinom stare in trdne poslovne zveze. Knjigarnarji so o vsem pravilno in pravočasno poučeni. Za to skrbé posebna knjigarniška glasila. Katalogi, ah, da — ti so prvovrstni. Promet funkcijonira skoraj brezhibno; niti s knjigarnami na nemškem jezikovnem ozemlju ne morejo biti boljše komunikacije.

Tako mi je pravil že marsikateri knjigarnar in midva, čitatelj, mu rada verjameva, kaj ne?

Seveda, to je še vedno eden izmed kanalov nemške kulturne penetracije! Koliko deset tisočev nemških knjig gre vsako leto čez ozemlje Jugoslavije. Toda — proč s kulturno-politično platjo tega vprašanja. Nemara sva tudi midva, čitatelj, prijatelja nemške knjige in se morava lepo odpovedati pravici, da protestirava na ves glas zoper nemško knjižno penetracijo, ki pri nas vendarle ostavlja neko kulturno sesedlino, katera je bolj ali manj nam samim v korist.

Francoske knjige? Da, danes smetra vsaka ljubljanska knjigarna za svojo dolžnost, da ima v izložbi vsaj nekoliko francoskih knjig. Tudi te mnogi čitamo in prl tem stalno godrnjamo zaradi njihovega škandaloznega papirja in površnega tiska. Nekatere knjigarne imajo celo posebno izložno okno za francoske knjige; tako predvsemi »Tiskovna zadruga«. Zelo lepo. Dalje se stalno pojavljajo v izložnih oknih italijanske in angleške knjige. Tu in tam opaziš kakšno rusko in celo madžarsko knjigo.

Kaj pa srbskohrvaške knjige? — vprašaš. Da, v tem je prvi izmed danes obravnavnih minijaturnih problemov jugoslovenske skupnosti. Toda, čeprav se vidi neznaten, je vendar tehten in hkrati značilen. Srbskohrvaške knjige so v izložbah naših knjigarn sporadičen pojav. Še zdaleč ni opaziti sistema kakor pri naročanju nemških in celo francoskih knjig.

V knjigarniškem pogledu smo si odtujeni tako kot z Angleži ali Madžari. Komaj da sploh komuniciramo.

V neki knjigarni so mi rekli, da so poslali svojega vodiv v Beograd nalašč z namenom, da uredi stalne poslovne stike z ondotnimi vodilnimi založniki. A niti podjetni Geza Kohn ni baje pristal na tako kreditev poslovnih stikov, kakor jo ima vsaka naša knjigarna z vsakim večjim založništvom v Nemčiji.

Še en problemčič je pri tem: reciprocitet. Prodaja slovenskih knjig v Zagrebu in Beogradu, kakor srbskohrvaških v Ljubljani in Mariboru. A tudi to je v zagrebškem in beograjskem knjigarniškem svetu še vedno majhna utopija.

Zato ne vidiš v ljubljanskih knjigarnah posebnega izložnega okna za srbohrvaško knjigo; knjižne novosti iz te sfere so pri njih tako malo znane kot v Zagrebu in Beogradu knjižne novosti s slovenskega jezikovnega področja.

Tu se ne poznamo. Knjigarnarji so nemara podobni nekemu beograjskemu književniku, ki mi je dejal, da je čital Cankarja. Seveda v nemščini. — je pristavil tako naravno, kakor da se to ume samo ob sebi.

Taki smo entre nous.

Drugi problemčič: Stopiva, čitatelj, v ljubljanske kavarne in naročiva, naj naju obdajo s skladovnicami revij. Lepe reči. Imenitno. Od »Fauna« do »Stimmen der Zeit« zanimiva izbira. Potem »Illustration« seveda, pa »Illustrazione italiana«. Tu in tam še kaj angleškega. Ena ali dve češki. Vse prav. Toda srbskohrvaške? Ena ali dve! Preveč, da bi bilo nič, premalo, da bi čutil jugoslovensko skupnost. Pri dnevnikih je boljše, ker bi tam vendarle bila vrzel malce pregroba.

V knjigarnah so mi rekli, da ljudje ne zahtevajo srbskohrvaških knjig. V kavarnah se izgovarjajo, da nihče ne zahteva »Srpskega književnega glasnika«, »Nove Evrope« ali »Hrvatske Revije«. Morda. Psihologija povprečnega čitatelja je taka, da stvari poželi šele tedaj, ko jih vidi. Prilika je neverjetno koketna zapeljivka. Nekoliko vzgojnega duha že mora biti v teh poslovnih napravah, ker je tak vzgojni duh vendarle bolj ali manj voda na mlin njihovih interesov. Naposled bi se celo malce spodobilo, če bi se po trinajstih letih tudi na tem področju nekoliko presmerili. Da se razumemo: nič več kot je potrebno po čutu zdravega praktičnega razuma. A vendarle malo več kot vidimo danes.

B—o.

Manom Antona Aškerca

Danes poteče 76 let, kar se je rodil v Globokem pri Rimskih Toplicah Anton Aškerc, pesnik balad in romanc ter naš prvi bolj zavestno socijalni poet. Tri čečetrtstoletja — doba, ki bi jo bil lahko še doživel ter morda začel malo počivati, če bi to bilo v njegovem temperamentu. Žal da so ga življenjski boji izčrpali tako zgodaj, da imamo v poletju že dvajseto obletnico njegove smrti.

Aškerčevo pesniško delo je znano zlasti po Čitanki, ki jo je priredil in opremil z obsežnim uvodom vseuč. prof. dr. Ivan Prijatelj. Kdor gleda Aškerčevo življenjsko pot samo z našega obzorja, je sploh ne bo razumel; kdor pa jo motri s širšega vidika, jo bo vedel ceniti. Prehodil jo je od tam, kjer jo spoštuje naš človek, ki se krčevito drži starega in hoče tam tudi ostati, pa do tja, kjer bi jo bil moral vedno bolj razumeti vsakdo — izobraženec in po njegovi zaslugi tudi že drugi.

*

V četrti smo čitali sestavek g. insp. Westa, ki pripoveduje o Aškerčevem rojstnem kraju. Ker pripoveduje o njegovi rojstni hiši, ki da že razpada, o njegovem bratu, teti Ajtki in jabolčniku, smo se dogovorili, da jo prvo lepo soboto krenemo tja in pogledamo.

Rojstna hiša je danes že razvalina ozioma razvalinca. Bezeg in koprive preraščajo nekaj metrov temeljnega zidu. Dokler ne prideš čisto zraven, sploh ničesar ne opaziš. Majhen grm in nekaj kopriv — in še to tik pod gozdom. Pa je — še pred 73. leti — do svojega tretjega leta tu rasel pesnik Anton Aškerc. Potem je bilo prodano. Kupila je teta Agata, a domači so nato živeli na njenem posestvu na Senožetih nad Rimskimi Toplicami. Pred nekaj leti pa je teta Agata umrla in zapustila vse šmarješki cerkvi. Tako so v Aškerčev drugi dom prišli tuji najemniki, njegov brat pa se je s svojo družino pomaknil še nekoliko bolj v hribe. Pravijo, da bodo dali malega Tonška v šole.

V Rimske Toplice prihajajo ljudje, tudi dijaške ekskurzije. Vsaj za lansko leto vem za skoro najvišji razred neke ljubljanske srednje šole, čeprav je ves dan pasel dolg čas v Rimskih Toplicah, pa ni nihče niti omenil Aškerca.

Aškerc si je vendarle zaslužil kos pijtete. Vprašanje za nas je le, kako bi mu je v bodoče izdarovali malo več kot doslej. Kakor mi sporoča g. insp. Wester, so si pred leti nekateri gospodje iz Laškega prizadevali, da bi na kakšen način rešili propasti Aškerčev rojstni dom, pa brez uspeha. Sedaj nameravajo nekaj Mariborčani. Morda bi bilo najbolje, ko bi za 20 letnico Aškerčeve smrti postavili letošnje poletje na Senožetih spominsko ploščo, za 80-letnico njegovega rojstva 1936. pa pripravili na nekak način restavracijo Aškerčevega rojstnega doma. Kdor bi imel kak nasvet v tej smeri, naj ga sporoči podpisanemu. V enem mesecu zopet obvestim javnost o vsem.

Anton **Oven**, suplent klas. gimnazije v Mariboru.

Joža Lovrenčič, Tiho življenje. Z risbami B. Jakca. Izdala Mladinska Matica v Ljubljani. (86 strani). Knjiga vsebuje šest legend plodovitega pripovednika, čigar mehka beseda rada govori srcu. Snov je vzeta iz domačega sveta in legende so polne tople domačnosti. Najobsežnejša je »Legenda o Usmiljeni Materi Mariji Kroparski«. Knjiga »Tiho življenje« bo plemenito vplivala na mlado fantazijo. Posebno vrednost ji dajejo prav posrečene ilustracije slikarja Božidarja Jakca.

Ivan Olbracht (z državljanskim imenom Kamil Zeman, sin lani umrlega Antonina Zemana-Staška), eden najmočnejših predstavitelјev sodobne češke proze, je dne 6. decembra praznoval petdesetletnico svojega rojstva. Olbracht je začel pisateljevati razmeroma pozno. Tik pred vojno je izšla njegova prva knjiga, zbirka novel »O zlych samotářích« (O zlih samotarjih), ki je v rahlih oblikah že nakazala ves razvoj katerega je pozneje prehodil s svojim delom: kot umetniški oblikovalec duševnih tragedij in borb sredi socijalnih nujnosti sveta. Po vojni se je duhovno preokrenil k revolucijonarnemu socializmu in po svojih poznejših delih se je zavestno uvrstil v fronto proletarske literature. Izmed povojnih del je v svetu dosegel največji uspeh njegov roman »Proletarka Anna«, dasi to ni njegovo najboljše delo in znatno zaostaja za njegovim »Zamreženim zrcalom« (Zamrzované zrcadlo) avtobiografskim romanom iz ječe. Zanimivo je, da zna proletarec Olbracht z mnogo večjo neposrednostjo in z mnogo intimnejšo toploto podajati miljeje meščanskega življenja in značaje meščanskih ljudi kakor pa proletarskega človeka: krivica, ki jo proletarski pisatelji po navadi delajo na meščanov račun.

Fri.

S tem, kaj čitajo na Poljskem, nas seznanja »Slavische Rundschau« v januarskem zvezku. Iz pravkar objavljene statistike za l. 1930. posnema, da je v tem letu izšlo 12.274 knjig v celotni nakladi 77.4 miljonov izvodov. V resnici pa poljska knjižna produkcija ni tako visoka, ker so v to številko vštete tudi razni oklici, letaki itd. Če si ogledamo poljsko knjižno produkcijo po vsebinskih skupinah, vidimo, da je število znanstvenih del večje od leposlovnih (2530 : 1617), pri čemer niso vštete poljudno znanstvene in šolske knjige. Poljska prevodna književnost kaže na prvem mestu angleško kulturo (158 prevodov v letu 1930), na drugem francosko (131), na tretjem nemško (93), nato pa rusko (53). Po statistiki M. J. Ziomeke v krakovskem »Przeglad wspólczesny« stoji v štivu povprečnega izobraženstva, ki si izposoja knjige v javnih knjižnicah, na prvem mestu J. Wassermann, na drugem Wallace, na tretjem Żeromski, nato pa so vrste Sierkiewicz, Sinclair, Galsworthy, Marczynski, Dumas star., Pittigrilli, Prus itd. Reymont je na 16. mestu, prvi za Th. Dreiserjem, F. Ossendowski pa je šele na petdesetem mestu, kar je nekoliko presenetljivo, če uvažimo, da je izrazito feljtonistično pripovednik, ki ima vse pogoje za najširšo popularnost.

Znanost in gospodarska kriza. V najnovejšem zvezku »Nauke Polske« je izšlo več dokumentiranih člankov o težkem položaju poljske znanosti zaradi gospodarske krize, ki neizprosno pritiska tudi na področju duha. Czeslaw Lapinski piše, da je na poljskih univerzah 50 stolic nezasedenih, 46 je zasedenih po profesorjih, ki so že prekoračili 65. leto, najmanj 100 novih stolic pa bi bilo treba ustanoviti, da bi poljske visoke šole dosegle višino inozemskih. Mnoge stolice so brez docentov in izpraznjena mesta bo v bodoče težko zasesti, ker se premalo ljudi posveča nehvaležni teoretični specializaciji.

Nekoliko obletnic v letu 1932 navaja pozorni, čeprav ne vedno zanesljivi kronist pariških »Les Nouvelles Littéraires«. Evo nekaterih: Letos bo 24 stoletij od uprizoritve Eshilovih »Sedem proti Tebam« in 2350 letnica Evripidove drame »Moledovalci«. L. 1532. je Rabelais objavil prvo knjigo svojega romana »Pantagruel«, leta 1632. se je rodil Spinoza, in med tem ko je Rembrandt slikal svojo znamenito »Predavanje iz anatomije«, je Corneille pisal »Clirandra«, a Galileo Galieler je odkril gibanje Zemlje. L. 1732. se je rodil dramatik Beaumarchais, l. 1782. so izšle Rousseauejeve »Confessions«. L. 1832. je razen Goetheja in mnogih drugih leposlovcev umrl tudi veliki naravoslovec Cuvier. L. 1882. so umrli Longfellow, Darwin, Emerson, Rossetti, Garibaldi, Gambetta. Obletnic je torej na pretek; na srečo bo to še najmanjša nadlega letošnjega leta.

Vesti

Tako danes čitajo klasike! Beograjska »Narodna knjižnica« je posnela po tujih vzorcih pri nas udomačen načrt: Izdala bo v drobnih zvezkih po 2 Din vsebino slavnih klasičnih umotvorov, n. pr. »Fausta«, »Tarasa Bulbe«, »Zaročencev«, »Davida Copperfielda«, »Notredamske cerkve v Parizu«, »Iliade«, »Božanske komedije« itd. Vsebino bodo priredili razni pisatelji in veši stilisti. Založba upa, da bo občinstvo simpatično sprejelo njeno namero. Če bo s tem dosegla da bodo posamezniki segli po celotnih spisih, ko se seznanijo z njih vsebino, tedaj bo ta zanimivi poizkus povzdignil in poglobil književno kulturo. Toda — kolikom bo takle ekstrakt popolnoma zadostoval za književni snobizem: »prebrali« bodo največja literarna dela, vendar pa razen najsplošnejše vsebine ne bodo imeli od njih ničesar. Zakaj slej ko prej velja pravilo, da čitaj omikan človek velike književne umotvore v celoti, ker samo taki lahko zapustijo v čitatelju globlje vtiske in mu dajo občutiti veličino človeškega duha. Vsekako pa je značilna že sama ideja: dati prezaposlenemu človeku sedanjosti literarni ekstrakt v obliki zgoščenih pilul — brošurić . . .

Jugoslavica v inozemskih revijah. »Centralnaja Evropa« (Praga) je priobčila v januarski številki članek M. Svetovskega »Trije centri jugoslovenskega življenja: Beograd, Zagreb, Ljubljana.« Pisec govori simpatično o preteklosti in sedanjosti Ljubljane, čeprav ne brez pomot. Zanimivo je, kako ta ruski avtor karakterizira naše mesto: »Označuje ga globoka vdanost rimski cerkvi in neka ekskluzivnost, tako da se neslovenski podjetniki le s težavo oprimejo tal. Temu gre na roviš, da v Ljubljani živi samo 97 Židov. Življenje je hudo patriarhalično. Luči že zgodaj ugasnejo in po polnoči težko najdeš kakšno odprto kavarno. — V isti številki »Centralne Evrope« je izšla daljša ocena nove Dučićeve knjige »Blago cara Radovana« mimo nekaterih krajših beležk, katerih vidni krog obsega predvsem kulturno sfero Beograda in se le na periferiji rahlo dotika Zagreba. — V »Slavische Rundschau« je tako poleg drugih, Jugoslavije se tičočih informacij daljše literarno pismo z naslovom: »Jugoslavischer Büchertisch«. Tudi tu je izključena slovenska književnost, čeprav brez nje ne bi smelo biti jugoslovenske »knjižne mize«; žal, da se mnogi informatorji zadovoljujejo z enostranskim tolmačenjem pojma »jugoslovenski«, ki ga zmotno istovetijo s »srbohrvaški«. — V »L' Europe Centrale« je pričel Raymond Warnier objavljati svoje informativne članke o nekaterih sodobnih pisateljih iz Dalmacije. Prvi članek pod zaglavjem »Qualques écrivain dalmates« po zgoščenem uvodu o dalmatinski književnosti v preteklosti seznanja čitatelja z Dinkom Šimunovićem.

Ob desetletnici sarajevskega gledališča je izdal njegov večletni dramaturg, znani dramatik in pripovednik Borivoje **Jevtić** spis» Deset godina sarajevskog pozorišta«. G. Jevtić je soliden poznavalec gledališča in vseh njegovih problemov, posebej pa še dobro pozna razvoj sarajevskega gledališča. Kot strokovnjak in posebej kot avtor fino kultiviranega okusa je snov obdelal vešče in interesantno za vsakogar, ki ga zanimajo naša gledališka vprašanja. Jevtićeva knjiga ni samo monografija o sarajevskem gledališču, marveč mimogrede tudi tehten doneseк k študiju o celotnem jugoslovenskem gledališkem življenju — študiji, ki jo močno pogrešamo. Vsekakor je knjiga »Deset godina sarajevskog pozorišta« v čast ne samo g. Jevtiću, marveč tudi sarajevskemu gledališču in posebej še »Grupi sarajevskih književnika«, ki je to knjigo sprejela med svoje edicije. Ilustracije so v tekstu in na posebnih prilogah. Ali bomo za 40 letnico slovenskega gledališča v Ljubljani dobili tako užitno knjigo kot jo je spisal Borivoje Jevtić ob 10 letnici sarajevskega teatra?!

Nazor prevaja Heineja. V kratkem bo izšel v Zagrebu večji izbor Heinejevih pesmi v prevodu pesnika Vladimirja **Nazora.** Nekoliko teh prepesnitev je izšlo v revijah, n. pr. v januarskem zvezku »Hrvatske Revije«, kjer sta natisnjena tudi znamenita »Dva grenadirja«. Prevodi so prav sočni. Vsekako je Nazor najbolj poklican, da prevede v srbohrvaščino izbor iz tega klasika evropske lirike, zato vsi književni krogi z velikim zanimanjem pričakujejo njegovega Heineja.

O Jakovu Gotovcu, avtorju opere »Morana«, ki so jo pravkar za Brnom in Zagrebom uprizorili tudi v Beogradu, je priobčila revija »Misao« v decembrskem zvezku dokaj oster članek iz peresa znanega muzika Antuna Dobronića. Pisec sodi, da je Gotovac nepravilno na glasu kot nacionalni skladatelj in da njegova opera »Morana«, ki jo nekateri hvalijo kot nekako jugoslovensko nacionalno-glasbeno stvaritev, ni z nobene strani značilno delo. Dobronić očita Gotovcu, da rabi umetnostno banalna in glasbeno anacionalna »sredstva« in tudi, da ga je zagrebška glasbena kritika povzdigovala previsoko. Dobronić tudi napada obnavljanje Zajčeve tradicije v zagrebškem glasbenem življenju, ki je naperjeno zoper linijo nacionalne muzike, kakor sta jo začela Lisinski in Mokranjac in katero označuje »ideal, da se posebne glasbene odlike naše rase, vtelešene v naših ljudskih popevkah, spravijo preko čiste individualne tvorbe v sklad z evropskimi nazori o glasbi in združijo s sodobno tehniko glasbenega stvarjanja.«

Za stoletnico Goethejeve smrti bo izšla nova izdaja Goethejevih zbranih spisov v 50 knjigah. Prvih pet knjig izide že letos, ostale pa v naslednjih letih. Značilno je, da bodo natisnjene z novim tipom črk, ki se bo imenoval »Goethejeva internacijonalka«. — Jubilejne slavnosti se bodo vršile v Frankfurtu med 22. marcem in 28. avgustom. Za te mesece je že napovedan obsežen program. V tem času se bo to sestali v Frankfurtu razni litrarni kongresi: od 12. do 14. maja bo tudi zasedla umetnostna in literarna komisija Društva narodov, ki šteje med svoje člane mnoge vodilne književnike sedanjosti. Zanimiv bo vseučiliški teden ob koncu junija. Vse vseučiliške korporacije v Nemčiji bodo tu osvetlile svoje nekdanje in sedanje odnose do Goetheja in njegovega dela. Med 21. in 24. julijem bodo v Frankfurtu koncerti velikih pevskih zborov iz cele Nemčije. Program obsega pretežne skladbe z Goethejevim besedilom. Višek bodo Goethejeve proslave dosegle v drugi polovici avgusta. Takrat bodo v gledališčih dajali vsa pesnikova dramatska dela. Program obsega še koncerte, razstave, predavanja in druge točke.

Položaj nemške knjige v novem letu. Ferdinand Schulz je v »Kölnische Zeitung« z dne 3. t. m. napisal zanimiv članek o knjigi in knjigotrštvu v minulem letu. Najvažnejši pojavi na nemškem knjižnem trgu so: 1. Znižanje cen, ki se je začelo z novo naredbo o splošnem znižanju cen. Naredba je bila izdana 8. decembra in je slabo vplivala na božični knjižni trg, vendar se ji je večina založništev že začele prilagojevati; tako se bodo torej cene v lanskih katalogih za 10 odst. znižale. 2. Zelo se širijo cenene ljudske izdaje po 2,85 M. Že spomladi lanskega leta je bilo 800 takih izdaj; sedaj jih je sigurno že čez 1000. Književne novitete prihajajo na trg že cenejše nego so bile prejšnja leta. Mnogi založniki so že v prvi polovici lanskega leta pocenili nekatera starejša izdanja. 3. Zanimanje za knjige o vojni je močno padlo. Še vedno pa čitatelje živo zanimajo socialni problemi, tudi če se obravnavajo v leposlovni obliki. Še l. 1930. je bilo opaziti kaj malo interesa za politično literaturo. V teku lanskega leta se je povpraševanje po knjigah te vrste in zlasti po gospodarsko-političnih spisih močno dvignilo. Posebno so šle knjige o narodnem socializmu, o komunizmu, o Rusiji in Franciji, o krizi kapitalizma. Izreden uspeh zaznamujeta dva, za čas in njegovo ozračje značilna filozofska spisa: Spengler, »Der Mensch und die Technik« in Jaspers, »Die geistige Situation der Zeit« (glej »Jutro« z dne 3. t. m.). Največji knjižni uspeh na nemškem trgu pa je brez dvoma Knautjev konverzacijski leksikon po 2,85 M. Jubileji velikih osebnosti so ugodno vplivali na prodajo njih spisov ali študij o njih; le Heglova stoletnica se na knjižnem trgu ni čutila.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Novo leto menda vendarle ne bo tako slabo za šah kakor smo mislili. Vsaj začetki in prvi osnutki dajejo dobre nade. Ne mislim pri tem na vsakoletni božični turnir v Hastinsu, ki se vleče vedno v novo leto. Važnejše prireditve so pred nami.

Svetovnoznani hotel Panhans na Semmeringu se tudi letos ni izneveril šahu. Lani je v januarju priredil dvoboj Sultan-Khana proti Tartakowerju, ki je prinesel presenetljivo zmago Indijčevo. Letos nam bo dal težjo borbo. Bogoljubov in Spielmann se bosta 15. januarja spopadla. Igrala bosta 10 partij.

Vsi smo prepričani, da je Bogoljubov močnejši. Pa saj smo tudi lani zaupali Tartakowerju — in doživeli razočaranje. Prav lahko se primeri, da bo zmagal Spielmann. Pred šestim leti je na Semmeringu odnesel prvo nagrado v velikem mednarodnem turnirju, pred Aljehinom, Vidmarjem, Njemcovičem, Retijem in Tartakowerjem.

Februar nam bo, po zadnjih poročilih, dal mojsterski turnir na Angleškem. Ne bo velik, tudi ne prav prvovrsten. Toda 6 kontinentalnih mojstrov bo vendarle povabljenih, da se kosajo s šestimi angleškimi mojstri. Večja bo tedaj ta prireditev od pravkar v Hastingsu končane.

Že zato smo radovedni na novi angleški turnir, ker se ga bo udeležil svetovni mojster M. A. Aljehin. Menda je turnirju na ljubo nekoliko odložil svojo pot okoli sveta. Krenil bo šele po turnirju na vzhod in prispel bo v juliju v Los Angeles.

Šahovsko olimpijado so namreč letos prevzeli Američani in Aljehin bo pač preko Azije priromal v areno. Kot praktični ljudje hočejo Američani najeti cel parnik za evropske udeležence. Poseben vlak jih bo iz Newyorka prepeljal v Los Angeles.

Kaj hočete prav za prav več? Šah živi in se razvija. Kljub svetovni krizi. Res je, da naš blejski turnir ne bo tako kmalu dobil tekmeca. Turnirji v velikem stilu so redki. Menda tudi zato, ker se šahisti ne zanimajo več za največjega mojstra. Vsi vedo, da je Aljehin tudi brez turnirja prvi.

In naš domači šah? Spi. Savez je mrtev. Preveč smo priredili brez saveza, da bi mogel savez postaviti se. Nekaj ni v redu. Vsi prav za prav vemo kaj, samo nihče se ne zgane. Za naš šah bo novo leto najbrž pusto in prazno. Živeli bomo od tujine, počivali bomo po lepem letu 1931, in čakali na boljše čase. Saj bo tudi enkrat prišlo novo življenje v naš šahovski savez, v naše šahovske kroge. Toda kdaj?

*

Po blejskem turnirju je mladi Stoltz poskusil doma, na Švedskem, napraviti red. Izzval je prvaka Stahlberga. Dvoboj je končal z rezultatom 3:3. Stahlberg ostane tedaj švedski prvak.

Mislim, da je Stoltz močnejši igralec. To bi bil tudi v dvoboju pokazal, da ni v zadnji partiji riskiral preveč in po nepotrebnem. Ta odločilna partija je tako zanimiva, da jo rad danes prinašam.

Beli: G. Stahlberg — **Črni:** G. Stoltz

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Sg8—f6
4. Sg1—f3	c7—c5

To zanimivo potezo je pred tremi desetletji Schlechter prvi igral v manjšem kopenhagenskem turnirju. Na praški olimpijadi jo je Grünfeld zopet oživel.

Poteza ni istovetna s Tarraschevo. Računa namreč z varijanto: 5. c4×d5 Sf6×d5! 6. e2—e4, Sd5×c3, 7. b2×c3 c5×d4, 8. c3×d4, Lf8—b4+, ki je dobra. V Pragi je bila večkrat na programu.

5. Lc1—g5	c5×d4
6. Sf3×d4	e6—e5

Nesolidno! Stoltz je vendar potreboval samo remis. Čemu take riskantne poteze. Dobro je bilo Lf8—e7. Črni bi imel potem čvrsto pozicijo.

7. Sd4—b5	d5—d4
8. Dd1—a4!	— — —

Na 8. Lg5×f6, g7×f6, 9. Sc3—d5, Sb8—a6, 10. Dd1—a4 bi sledilo preprosto 10. — — — Lc8—d7. Napačno bi bilo 8. Sc3—d5 zaradi 8. — — — Sf6×d5! 9. Lg5×d8, Lf8—b4+ in črni dobi dobro igro.

8. — — —	Lc8—d7

Črni ne sme vzeti figure: 8. — — — d4×c3? 9. Sb5—c7+ Ke8—e7, 10. Sc7—d5+ Ke7—e6, 11. g2—g3! c3×b2, 12. Ta1—d1.

9. Sc3—d5	Sb8—a6
10. g2—g3	— — —

Beli hoče na h3 napadati z lovcem.

10. — — —	Ta8—c8?

To je principijalna pogreška. Prvo je osvoboditev figur, drugo protiakcija. Torej je Lf8—e7 prava poteza.

11. Lg5×f6	g7×f6
12. Lf1—h3!!	— — —

Grozi seveda 13. Lh3×d7+ Dd8×d7, 14. Sd5×f6+. Če vzame črni lovca, mu skakač b5 na c7 da takoj mat.

12. — — —	Lf8—e7?

Prepozno! Edina poteza je bila še Sa6—c5. Črni izgubi potem kmeta, toda katastrofo si prihrani.

13. Lh3×d7	Dd8×d7
14. Sb5—d6+!	Ke8—d8

Žalostno, toda potrebno!

15. Sd6×f7+	Kd8—e8
16. Da4×d7+	— — —

Začetek eksekucije.

16. — — —	Ke8×d7
17. Sf7×h8	Tc8×h8
18. Sd5×e7	Kd7×e7
19. 0—0	— — —

Beli ima kvaliteto in kmeta. Ta premoč jamči za zmago. Črni nima prav nobene šanse za rešitev. Nadaljnji boj ni zato več zanimiv. Končal je z zmago belega tabora in s tem z zmago, čeprav skromno. Stahlbergovo v dvoboju za prvenstvo na Švedskem. Prvak, ki se ubrani izzivača z neodločenim rezultatom, obdrži naslov.

Več discipline na cesti!

Kar je drugod možno in v veljavi, zakaj ne bi bilo pri nas?

Ljubljana sicer ni Pariz in stroga disciplina na cesti zaenkrat še ni neobhodno potrebna po vseh mestnih ulicah, toda promet se stalno dviga in nevarnost za vsakogar, ki mora na cesto, je vedno večja. V preteklem letu smo imeli na raznih točkah težje in lažje prometne nezgode, ki bi jih morda sploh ne bilo ali pa bi bile potekle brez katastrofalnih posledic, če bi bili vozači in pešci bolj previdni in bi nehote skrbeli za medsebojno varnost. Tako pa so zdaj vozači zdaj zopet pešci opuščali najnavadnejše varnostne mere in konec je bil v nesreči. Ker so pešci pri vseh takšnih prilikah v pretežni večini, so seveda v prvem navalu ogorčenja krivi vsega zla na cestah samo vozači motornih vozil.

Stvar je seveda običajno zelo drugačna in često so ravno pešci oni, ki zakrivejo nesrečo, nato pa še naknadno zatrjujejo, da mora za varnost prometa skrbeti samo vozač. Pešec pa bi smel po njihovem hoditi in postopati po cestah po mili volji in skoraj brez glave. Zato ni odveč, če v naslednjem navedemo nekaj nasvetov, ki so jih po dolgih skušnjah dali vozači motornih vozil z namenom, da posvarijo pešce pred najbolj udomačenimi prestopki na cesti in pomagajo obenem sebi za varnejše in udobnejše prevažanje po mestih.

Vsak pešec se mora zavedati, da cesta ni zbirališče za znance ali igrališče za mladino. Mnogo je ljudi, posebno mladih, ki jim menda najbolj ugaja, če lahko prav počasi premerijo cesto s te strani na drugo. Če se tekim pripeti nesreča, je navadno vsega kriv vozač. Ko opazijo nevarnost, se običajno izgube; pri ženskah je reakcija prepočasna in prav rade zaidejo pod kolesa.

Kar ustvarimo si sliko dveh žensk, ki gresta s te strani na drugo stran ceste! V živahnem razgovoru stopita obe naenkrat s hodnika — često tako naglo, da se niti prej nista prepričali, če je cesta prosta. Avtomobilist, ki ne bi rad brez povoda zmanjševal hitrosti, da signal; obe postavi se naenkrat prestrašeni ozreta na avto, ki se je drznil voziti po cesti in celo v smeri proti njima. Nato ostaneta kot pribiti na mestu. Vozač jih hoče sedaj v loku obkrožiti; v tem trenutku pa začne prva z 99 odst. verjetnostjo teči na drugo stran ceste. Zavije vozač v desno smer, kar pa spravi iz ravnotežja drugo še bolj prestrašeno, ki jo ubere nazaj na hodnik. Če vidi, da avtomobilu ne bo mogla uiti, se vda in odide počasnih korakov za pogumnejšo tovarišico, ki opazuje ves prizor z varnega hodnika. Običajno pa se vse to vendar ne odigra dovolj hitro in vozač mora zavreti! Prvič o takih dogodkih ostane miren, drugič se razburja, tretjič pa zmerja glasno. Tretja metoda rodi navadno zelo slabe sadove. Prizadeti pešci so seveda nedolžni in celo ogorčeni ter često še očitajo vozaču, da jih je spravil v zadrego, njihovo življenje pa na nitko.

Neizogibna je nesreča tudi tedaj, če hoče pešec prekomačiti cesto za stoječim tramvajskim vozom ali naloženim vozom s konjsko vprego in se prej ne prepriča, da je cesta prazna. Če tega ne stori, je cesta zanj nepregledna in marsikdo je tako nepremišljenost že plačal zelo drago, če je za voziloni pridrvel avto ali drug tramvajski voz.

Mnogo nesreč gre dalje na račun onih, ki stopajo s hodnika na cesto, ne da bi prej pogledali na desno in levo. Če vozi avto ali motorno kolo samo s hitrostjo 25 kilometrov na uro, je nemogoče, da bi se pravočasno ustavilo, če stopi nekdo dober meter prej pred kolesa.

Če ima kdo kljub prepovedi slabo navado, da skače s tramvaja, ne da bi pogledal, kaj je na cesti, spravlja s tem v nevarnost ne samo lastne kosti, temveč tudi vsako vozilo, ki je v bližini. Vozač mora v zadnjem hipu okreniti vozilo na desno ali levo, pri čemer se rado dogaja, da trči ob svetilko, drevo ali celo hišo, če mu je sreča mila, da ne zavozi kar v gručo ljudi.

Prav tako usodni za vozača in nič manj nedisciplinirani so na cesti kolesarji. Posebno strastno je pri njih udomačena navada, da vozijo v parih ali celo po trije v vrsti ter se pri tem po možnosti držijo za ramena. Taki skupini ne pomaga nobeno trobentanje; uspeh je morda le, da se nekoliko tesneje stisnejo in nato vozijo dalje še bolj nesigurni kot prej. Seveda ne pride nikomur na misel, da bi ostal zadaj in se prilagodil splošnemu prometnemu redu, da gre v isti smeri vozilo za vozilom. Kolesarji se tudi sicer ne premikajo preveč previdno; če jim kaže, zavijejo naenkrat na desno ali levo in motorni vozač, ki vozi za njimi, mora krepko pritisniti na zavoro, če se hoče izogniti karambola.

Kolesarji imajo tudi še drugačne muhe, ki spravijo avtomobilista lahko do obupa. Znana stvar je, da je tramvajski voz težko dohiteti, ker je prostor med progo in hodnikom navadno preozek za take poskuse. Če se avtomobilu ponudi taka prilika, je tamkaj gotovo kolesar, ki dirka s tramvajem, toda ne ob hodniku, temveč sredi med hodnikom in progo cestne železnice.

Takemu kolesarju je vsak signal odveč! Spremljanje tramvajev je posebna panoga kolesarskega sporta, ki gre tako daleč, da njeni prijatelji vozijo počasneje — kadar vozi tako tramvaj — in celo malo počakajo na postajališču, odkoder jo zopet z novimi silami uberejo na pot na isti višini z njim.

Takih in sličnih prestopkov vidimo na naših cestah vsak dan na pretek. Če bi bili drug proti drugemu obzirnejši, bi bilo na cesti dovolj prostora za vse. Treba bo pač uvesti malo discipline in privaditi obzirnosti vse vozače in pešce, nakar bodo spori med avtom in motornim vozilom ter pešcem in kolesarjem res samo slučajni. Nesreča pač nikoli ne počiva in tudi vsa človeška previdnost ne bo mogla preprečiti, da bi moderna doba napredujoče tehnike ne zahtevala svojih žrtev.

Dobrotnik

Visoko v hribih je prislonjena ob strmi robri samotna Matjonova kmetija. Ko je odšel 1914. gospodar na vojno, je pustil doma dvanajst otrok — od vsakega leta enega. Doma je ostala žena sama s sedemdesetletnim očetom. Dan za dnem se je grizla na pomlad v kolena, ko je nosila v strmo reber z gnojnim košem, dokler ni bila vsa njiva polna gnojnih kupčkov. Nerodni plug (mrjasec*) je ni ubogal, voliči so bili spočiti in niso hoteli po brazdi, kamor jih je silila onemogla očetova roka. Koliko je prestala tri vojna leta, ko se je mož poredkoma oglašal, sedaj iz Galicije, potem iz Tirolov, kdo bi doumel. Da ni bilo rodne grude, otrok in upanja na plačilo onstran groba, ne bi vzdržale naše slovenske matere. Ko je dobila pomladi zadnjega vojnega leta vest, da so ji Taljani ubili moža, je le za hip klonila glavo, potem pa se še z večjo vnemo vrgla v delo: za grunt in otroke....

Nikogar ni imela na vsem božjem svetu, ki bi se brigal za njo. Le ob nedeljah, ko je vstajala ob treh, da je pospravila pri živini, v kuhinji in pri otrokih, je šla k fari. Po maši je bilo zmerom kaj opravka na občini: popisovanje živine, razne karte in še sto drugih dolžnosti. Takrat je tudi šla k varuhu svojih otrok v Svete. Močan možak je bil Tomažin. Desno nogo je imel krivo in ni bil za vojaka. Dobro se mu je godilo zato v teh hudih letih in je srečno živel z ženo in dvema otrokoma na svojem lepem posestvu sredi doline. Matjonka se je vračala vedno potolažena domov. Zvečer so potem še vedno pridejali večerni molitvi en očenaš: za dobrotnika, v mislih je imela Tomažina.

Tisto pomlad 1918. leta je nesel Tomažin kovaču Petraču podstavit lemež. Petrač se je počohal za ušesom: »Ne gre več, Tomažin. Tvoj lemež je doslužil. Za novim boš moral gledati.«

»Sam sem že mislil« je odgovoril Tomažin, toda ne prodajo nikjer več samega lemeža. Tovarne delajo le granate, bajonete in čelade.«

»K novi plugovi glavi pa dobiš še vedno po dva lemeža« je pripomnil kovač.

»Zaradi lemeža vendar ne bom kupoval novega pluga in zaradi enega samega zoba ne celе brane!« se je zavzel Tomažin!«

»Nekoga moraš pač dobiti, ki bi kupil plugovo glavo in ga naprositi, da ti odstopi drugi (?) lemež. Ti ga boš že našel!« je dejal Petrač in porinil Tomažinu nazaj zlizani lemež in krepko pognal meh, da se je vsul snop isker iz vagenca.

Takoj drugi dan se je napotil Tomažin na vse zgodaj od doma. Čez dobro uro je stal pred Tomajonovim hlevom in voščil »dobro jutro!« gospodinji, ki je nesla zvrhano spenjeni žehtar mleka iz hleva.

»Kaj pa je tebe prineslo tako zgodaj k nam Tomažin?« se je radostno zavzela Matjonka.

»Malo sem prišel pogledat, kako kaj rinete v teh hudih časih«, ji je segel Tomažin v roko.

Peljala ga je v hišo, kjer so ga spoštljivo sprejeli otroci, ko jim je mati rekla: »To je naš dobrotnik«. Lepo mu je postregla z vročim čajem.

Ko sta ogledovala gospodarstvo je položil Tomažin svojo zdravo nogo na hribovskega mrjasca, ki je rjavel ves zakrpan pod pajato: »Star je že«.

»Pa neroden, neroden, da se ga Bog usmili« je pripregla gospodinja. »Težava je s takim orodjem v naših bregih.«

»Prav imaš! tudi jaz sem se dolga leta pekil s takim plugom z dolgo desko. Ko sem odrezal brazdo, je ležala kakor neskončna riba vzdolž njive. Če bi jo bil prijel na enem koncu, bi jo kar celo pretegnil Potem pa drgajsaj brez konca po brazdah z brano, da naposled zavlečeš za silo zrnje v te kolobite. Že več let imam sedaj nove vrste plug s kratko desko. Da bi videla kako orje. Kakor da orješ po vodi in je za teboj kakor po gredi. Kar s prsti bi lahko zagrebel seme! Delo speši ž njim, da je veselje!« ji je navdušeno pravil Tomažin.

Kakor odrešenika ga je poslušala Matjonka in s skrbjo pristavila: »Pa je drag?«

»Kaj bo drag! za desetak že dobiš plugovo glavo, gredelj in kovač pa tudi ne bosta znesla nad petak«, je hitel Tomažin.

»Petnajst goldinarjev praviš? Še jutri ga kupim. Dvajset jih dobim za rajnim možem. Kratek bo res ves mesec za nas vse en petak. Toda, ne bom se več mučila s to staro pošastjo!« je odločila vsa srečna Matjonka.

»Opravek imam tudi jaz jutri v mestu« je pristavil Tomažin, ko sta šla narazen, »pa stopim s teboj, da te ne opeharijo.«

»Predober si Tomažin! se je zahvaljevala vdova. »Nikoli ti ne bom mogla poplačati tvoje dobrote.«

»Beži, beži Matjonka« je zamahnil Tomažin z roko. Torej jutri prideva skupaj v gostilni »Pri raci« in se poslovil.

Drugi dan sta res izbrala v trgovini Pri jekleni verigi moderno plugovo glavo.

»Pa kar dva lemeža sta poleg, saj še enega ne bom zdelala v naši dlovki deset let« je opomnila Matjonka, ki se ji je zdelo škoda denarja za lemež, ki ga ona morda res ne bo nikoli rabila.

»Ga pa meni prepusti!« je navidez ustrezljivo pripomnil Tomažin. »Jaz ga bom že kajkako uporabil!«

»Na večne čase ti bom hvaležna za tvoje dobrote Tomažin. Če moreš ga vzemi, meni je tako za nič!« mu je z veseljem prepustila odvišni lemež. Izpila sta ga še liter »Pri raci« na dobro kupčijo in se ločila.

Tomažin se je odpeljal zadovoljen domov z vlakom, Matjonka je pa vrgla znancu na voz plugovo glavo in prisedla. Spotoma sta obstala pri kovaču. Mojstra ni bilo doma, zato sta sprejela pomočnika plugovo glavo.

»Recita Petraču, da je za Matjonko. Gredelj bo napravil in mu ga še jutri poslal Mrhar. Le takoj naj ga vzame v roke in dobro ga naj okuje! V nedeljo pa se oglasim, ker hudo potrebujem plug« je naročala Matjonka.

V nedeljo se je res oglasila. Kovač Petrač je stal pred kovačnico in se je zvito smejal: »Bog daj Matjonka! Uboga si, ko si zgubila v enem mesecu moža in pameti.

»Ne uganjaj burk Petrač, ko vidiš, da sem tako nesrečna!« je napol jezno napol proseča zavrnila vdova kovača. »Si mi okoval plug?« Okoval sem ga, ker sem mislil, da sta se fanta zmotila v imenih. Da sem vedel, da je res zate, ne bi ga bil.

»Kaj nisem točna plačnica?« je zbodlo vdovo.

»Nič ne rečem! Toda povej mi prosim, kdo ti je svetoval tak plug za tvoj hribovski ilovnati grunt? Še ene brazde ne potegneš ž njim, ker je narejen le za rahlo dolinsko zemljo.« je pojasnjeval kovač.

Neverjetno je gledala Matjonka kovača in ji je kar samo ušlo: »Kdo? Moj edini dobrotnik Tomažin«.

Kovač se je najprej zasmejal, potem pa je zaklel. Hudiča! Da si je izbrat prav najbednejšo vdovo za svojo žrtev. In je razložil strmeči vdovi: »Veš, nikjer ni mogel dobiti lemeža za svoj plug je pa tebe napetnajstil, da si kupila plužno glavo. »Jeli da si mu ti dala drugi lemež.

Molče je prikimala Matjonka in so jo polile solze...

Matjonka je orala vso pomlad spet s starim mrjascem, novi plug ji je kovač spravil v denar. Popustiti je morala za cel goldinar. Sam sem oral s tem nesrečnim plugom in je prav lepo tekel v naši mehki naplavini.

*) Dvojni plug za hribovite njive.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

SREČKE

za III. razr. drž. razr. loterije

se morejo dobiti le še danes

Nekaj neobnovljenih srečk je na razpolago in si jih lahko nabavijo oni, ki želijo igrati v III., IV. in V. razredu tega kola.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Kdo bi rad imel ves letnik „Mladega Jutra" v obliki knjige?

Pogosto nas vprašujejo, ali ne bi mogli oddati tej in tej knjižnici ali zasebniku »vseh letošnjih številk »Mladega Jutra«, da si jih dá vezati v obliko knjige«.

Takim željam doslej nismo mogli ustreči, ker »Mlado Jutro« ne izhaja zase ,ampak v okviru redne nedeljske številke, tako da je največkrat z njo vred razprodano.

Vendar smo pa radi pripravljeni ustreči zahtevam po kompletnih letnikih »Mladega Jutra« in prirediti

ponatis na boljšem papirju

če se oglasi zanj DOVOLJ NAROČNIKOV.

Zato prosimo vse ŠOLSKE in druge KNJIŽNICE ter vse zasebnike, ki bi radi imeli

letošnji letnik „MLADEGA JUTRA" v obliki knjige

naj nam sporoče najkasneje do 15. JANUARJA in obenem navedejo, koliko izvodov bi potrebovali.

Kompletni letniki »Mladega Jutra« bodo mladini zmerom dobro došlo berilo in odrasli bodo o praznikih in godovih tem rajši segali po njih, ker bodo z njimi napravili veliko veselja za razmeroma majhen znar.

Jaroslav Hašek:

Finančna kriza

Stari Šima, uradnik pri banki Prohazka & Co. se je po petnajstih letih končno vendarle ojunačil, potrkal na vrata finančnika Prohazke in ga prosil, naj mu ob Novem letu zviša plačo za dvajset kron.

Šima sedi torej pred gospodom Prohazko, zakaj ta mu je bil takoj, ko je slišal njegovo zahtevo, ponudil stol; in gospod šef hodi po pisarni gori in doli, gestikulira z rokami in pravi: »Lahko bi vas bil zaradi vaše nesramne zahteve takoj vrgel ven, toda ker imam baš pol ure časa, se hočem o tej stvari z vami prav prijazno porazgovoriti. Vi bi radi, da bi vam zvišal mesečno plačo za dvajset kron, kar znaša torej letno dve sto štirideset kron. To zahtevate od mene v času, ko visi nad denarnim trgom Damoklejev meč denarne podražitve? Vi veste, da so alpinske delnice padle od 772 na 759.60, da so Poldove akcije padle na 938. Tudi kurz brnske tovarne orožja pada, dragi gospod Šima. Od 728 je prišel na 716.40. To je zares grozno, in vi hočete 20 kron poviška!«

Pričel je viti roke in namah je bruhnilo iz njega: »Vrednostni papirji so na denarnem trgu zelo labilni. Vodilni papirji, akcije avstrijske Kreditanstalt, so zadnje dni precej oslabljeni in padec znaša skupno 5 kron, zdaj stoje na 664.90, in vi zahtevate 20 kron poviška. Na trgu transportnih vrednosti je opazil le slabe in brezpomembne transakcije, državne železnice so padle za celih 12 kron. Italijanska vlada si ne more izposoditi od Francije sto milijonov kron, in vi zahtevate od mene 20 kron poviška.

Francija namerava prodati svoje železarne, govori se celo o prodaji ruskih državnih imenj, vi pa pridete k meni in pravite, kakor da bi bilo to samo ob sebi razumljivo: »Petnajst let sem zvesto služil, gospod šef, in zdaj se drznem z ozirom na splošno gospodarsko krizo in podražitev, z ozirom na mojih deset otrok, prelukniane čevlje, bedni položaj, prositi za 20 kron mesečnega poviška.« Nesrečnik, prav imate, finančna kriza je velika. Akcije južne železnice so padle za pet kron vsaka, jaz pa sem vam, — toda čemu vam prav za prav vse to pripovedujem, dobri človek. Zapomnite si, da danes niti akcije buštehradske železnice nimajo dobrih izgledov; kurz A-kuponov buštehradske železnice je padel z 2515 na 2426, kurz B-kuponov pa z 1004 na 976. Ali ste torej znoreli, da zahtevate povišanje plače. Dobri človek, to je vendar nezmisel! Kar pojdite na praško borzo! Na trgu je sila mnogo vrednosti, povpraševanje je veliko, toda kaj vse to pomaga, če pa akcije izkazujejo strašno poslabšanje! Niti ena ni trdna! Akcije Kreditne banke, ki sem jih bil prej kupil po 760, so padle na 750.75. Kaj pravite k temu? Ali še zahtevate povišek, stari mož? Ali še vztrajate na svoji zahtevi zdaj, ko švicarska vlada ne najde nikjer posojila v znesku dveh milijonov, ki jih rabi za obrok? Da, stari mož! Mesečni izkazi o denarnem prometu so zelo nevšečni, letošnja bilanca me bo spravila v norišnico. Rumunija, Turčija, Bolgarija in Grčija, nobena si ne more niti groša izposoditi, vi pa zahtevate, naj vam povišam plačo.

Španija, Portugalska in Italija ne morejo nikjer dobiti posojila. Bančni institut Francais-Freres v Lyonu je zaradi maroške ekspedicije izgubil 150 milijonov, vi pa pridete mirno po 20 kron. Človeče, ali veste, da govorijo o fuziji rosiških premogovnikov s Friedrichovimi obrati in ali veste, da pomeni nakup deležev tvornice »Maria-Ana« zmanišanje letnega prometa za dvajset tisoč kron? Nikjer se špekulacije ne posrečijo. Kupite akcije podolske cementarne, boste videli, kaj se vam bo napetilo. Pojdite z njimi na borzo! Prav gotovo ne boste šli. Vi majate z glavo. Čeprav so akcije kolnske tovarne umetnih gnojil še precej trdne, morate zanje plačati do 379, medtem ko sem jih jaz kupil po 382, izgubim torej tri krone. Verjemite mi, da vas kar težko gledam, ko sedite tukaj kakor štor! Vrag naj vas vzame z akcijami sladkorne industrije vred! Povem vam, da so tudi te pričele popuščati in da ne boste dobili zanje več ko 261.50, pa če iz kože skočite. Meni se jih nihče ne bo drznil ponuditi, prav tako kakor se mi ne bo drznil ponuditi akcij tovarne puškinih kopit, to vem z gotovostjo. To bi ga napodil, takega človeka. Ali veste, da vineberška opekarna stoji pred bankrotom in da so ljubljanske srečke padle? Ali veste, da se je ameriški milijarder Brown ustrelil? Ali veste, da so se finančniki Müller, Skabat, Kovner, Hübner usmrtili, da so se finančniki Reche, Quinay, Mains, Bulechard obesili, ali veste, da so finančniki Karelt, Morrison in Connot in bankir Hamerles z vsemi svojimi delničarji poskakali v reke, kanale, morja? Ali veste, da se konkurzov izognejo le na ta način, da zažgejo premogovnike in da je ameriški premogovni kralj skočil na Alaski v tak goreč premogovnik? Ali veste, da je na Uralu potres uničil vsa žveplena polja, da so oldenburške petdesetdolarske srečke padle za 50 odstotkov, da je solnograška železnica in malo-železniška družba napovedala konkurz? Vi tega prav gotovo ne veste, sicer ne bi zahtevali od mene 20 kron mesečnega poviška...«

Finančnik Prohazka je potresel nepremično sedečega Šimo in Šima je s svojimi ledeno mrzlimi udi padel s stola na tla.

Spričo te finančne bede mu je počilo srce. (B. Z.)

Iz življenja in sveta

Japonski cesar nadzoruje svoje čete

Japonski cesar Hirohito na pregledu svojih čet pred odhodom na mandžursko bojišče

Iz početkov moderne kemije

Flogistonska teorija, njene zasluge in nevarnosti za razvoj kemične znanosti. — Lavoisier, oče moderne kemije

V času, ko je fizika dosegala kot resna znanost že triumfe in je nje dolgi razvoj kronala Newtonova gravitacijska teorija, je tičala njena posestrima, kemija, še v otroških čeveljčkih. Sicer je bila že premagala miselni svet svoje prednice alkimije, a šele v drugi polovici 17. st. so pričeli kemiki reševati njene prave naloge: raziskovati sestavo snovi, razčlenjati snov in iz njenih sestavin graditi nove snovi.

V najtesnejši zvezi z rojstvom znanstvene kemije je bilo proučevanje procesov zgorenja, in sicer tudi učinkov, ki jih imata ogenj in vročina na kovine. Bakrena pločevina, ki jo segrevamo na azbestni plošči, postane najprvo rdeče rjava, potem temnejša, končno črna; železna šipa, ki jo zažgemo z žarečo iglo, se spremeni v modročrno maso itd. itd. Vse te procese zgorevanja so smatrali nekoč za procese poapnjenja. Da se kovine razen »plemenitih« na podoben način spreminjajo tudi na zraku, da zarjavijo, spatinirajo itd., je bilo že takrat znano in profesor kemije in medicine na vseučilišču v Halleju Georg Ernst Stahl (1660—1734) je bil za te pojave postavil že na videz prav sprejemljivo teorijo: trdil je namreč, da je zgorevanje neka vrsta kemičnega razstavljanja, iz različnih snovi uhaja skupna sestavina po imenu »flogiston« (gorilna snov) in od njene množine zavisi stopnja gorilnosti posameznih snovi. Po flogistonski teoriji so bile vse kovine kemične spojine, kovinska »apna« (n. pr. rja) pa prvine. Za tiste čase je takšna teorija povsem zadostovala in je tudi mnogo pojasnila, predvsem je njena zasluga, da je odkrila bistveno enakost cele vrste kemičnih dogajanj, kakor gorenja, poapnjenja, rjavenja itd. Seveda so se učenjaki tudi mnogo trudili, da bi odkrili to skrivnostno snov »flogiston«, ki je povzročala takšne pojave.

A teorija je morala pasti, ko je z velikim francoskim kemikom Lavoisierom (1743—1794) napočila doba, v kateri je začela tehtnica v kemiji igrati odločilno vlogo. Z natančnim tehtanjem je Lavoisier dokazal, da je flogistonska teorija nevzdržna, kajti če bi bila pravilna, bi morali biti produkti zgorevanja zaradi uhajanja flogistona lažji od početnih snovi, dejansko so pa bili težji. Iz tega je Lavoisier sledil, da pri zgorevanju snovem ne uhaja nobena sestavina, temveč da se jim nasprotno neka snov primeša. Katera snov?

Rešitev tega vprašanja so mu dala velika odkritja njegovih sodobnikov Scheeleja, Priestleya in Cavendisha, ki so bili eksperimentalno določili tri važne plinaste prvine, poznejši kisik, dušik in vodik. Za Lavoisierovo teorijo je prihajal v poštev najbolj po Priestleyu odkriti plin, ki je zelo pospeševal gorenje. Ta »goreči« ali »življenjski zrak«, ki ga je Priestley kot vnet pristaš flogistonske teorije smatral sam za deflogistiran zrak, je proglasil Lavoisier za tisto prvinsko sestavino zraka, ki se pri zgorevanju združi z zgorevajočimi snovmi. Nova natančna tehtanja so pokazala, da je narastek teže zgorevajočih snovi enak zmanjšanju zračne teže; če so snovi zgorevale v hermetično zaprtem zračnem prostoru (posodi), pa se naravno ni dalo ugotoviti naraščanje niti zmanjšanje teže, ker je prirastek na eni strani paraliziralo zmanjšanje na drugi. Lavoisierova domneva je torej postala eksperimentalno podprt zakon.

Seveda pa se je Lavoisier malo zmotil, ko je po Priestleyu odkrito prvino imenoval »kisik«, ker je menil, da je neobhodno potrebna tudi pri sestavi kislin, a to na njegovi teoriji sami ničesar ne spreminja. Ta teorija je uveljavila ponovno elementarni značaj kovin, ogljika, žvepla in mnogih drugih snovi, ki so jih flogistonci proglasili za spojine, postavila je kemijo z zmotne spet na pravo podlago ter ji omogočila nadaljnji nezaslišani razvoj in če bi ne bil Lavoisier ničesar drugega storil, bi že to zadostovalo, da ostane njegovo ime zapisano z zlatimi črkami v zgodovini največjih človeških dejanj.

Ameriška zračna demonstracija proti Japoncem

Najnovejše napredovanje Japoncev v Mandžuriji je še bolj poostrilo že itak napete razmere med Zedinjenimi državami in Japonsko. Zato je ameriško vojno poveljstvo odredilo, da ima nemudoma odleteti 300 ameriških letal na Havajske otoke. Letala bo spremljalo tudi večje število vojnih ladij. Na sliki vidimo krdelo ameriških letal v zraku

Žrtev plamenov in morja

Ameriški parnik »Segoviac, ki je bil šele 21. decembra 1931 izročen prometu in je veljal 150 milijonov Din, je nenadoma zgorel v pristanišču New port News (Virginia). Kar je ostalo plamenom, je pogoltnilo morje

Pravkar je izšla

nova številka
ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z naslednjo vsebino:

ČUDOVITA SNOV: VODA
PETELIN (Vsevolod Ivanov)
ŽERJAVI (Ana Lünemann — lesorez)
ZIMSKO JUTRO (slika)
TEŽA MOŽGANOV IN DUŠEVNOST
OD ČAJNEGA GRMA DO ČAJANKE (s slikami)
ZAKAJ BI NE ŽIVELI V PERZIJI (s slikami)
KAPITAL IN DELO (I. Lah)
I. KOŠTIAL: BRUS KNJIŽNE SLOVENŠČINE
JUNAKI MORSKIH GLOBIN (slike)
SREČNI OTOK (Pierre De La Batut — z ilustracijami Fr. Škodlarja)
NA BREGOVIH IN V PRISTANIŠČIH BRAZILIJE (s slikami)
DAMA S KAMELIJAMI (s slikami)
ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Gizdavi poštni ravnatelj, žalostna znamenitost)
O SONČNIH KOPELIH POZIMI
IZ FILMA »BELA OPOJNOST« (slika)
GOROVJE POZIMI (Theo Lechner slika)
TRI MINUTE POTOVANJA (Valetta, mesto malteških vitezov — s slikami)
ANEKDOTE
KONEC AMERIŠKEGA OBOROŽEVANJA ŽENSK
KOČIJAŽI NA ŽELEZNICI
OBVEZNA VOJAŠKA SLUŽBA
HUMOR

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) Din 40.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2. po vseh trafikah. — Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Smrt ameriškega admirala

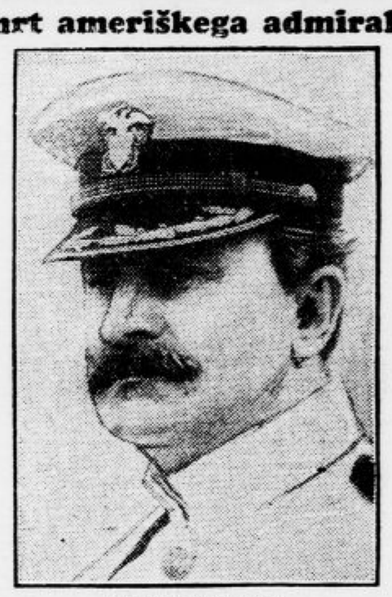

Admiral Winslow,
je umrl, star 76 let. Posebno se je odlikoval v špansko ameriški vojni. Pozneje je bil poveljnik ameriške pacifične vojne mornarice

Samo ljudje in opice imajo plešo

Ameriški antropolog Cerrix S. Miller mlajši, član Smithonianskega instituta, objavlja v listih svoje dognanje, da imajo plešo samo ljudje in opice. To in pa dejstvo, da imajo poleg ljudi edino še opice v starosti sive lase, potrjuje sodbo, da sta si človeški in opičji rod v najbližjem sorodstvu.

Ameriška počastitev Goetheja

N. Murray Buttler,
na čigar pobudo sta darovali Carnegieova ustanova in knjižnica Columbie univerze v New Yorku 13 in pol milijona dinarjev za jubilejno izdajo Goethejevih del v 50 zvezkih, ki jo namerava izdati mesto Mainz

Chicago ne plačuje učiteljev

Učitelji v Chicagu so priredili protestno zborovanje, ker niso že od aprila lanskega leta prejeli nobene plače. Prizadetih učnih moči je 14.000. Na javnem zborovanju so zahtevali, naj se sklene zakon, ki bo mestu tudi v časih finančne krize omogočal vzdržati pouk na dosedanji stopnji.

Ugotovljeno je namreč, da dolguje mesto Chicago učnemu osobju nad 20 milijonov dolarjev. Učiteljstvo se zaradi neplačanja brani nadaljevati delo in že nekaj dni ne poučuje. Po drugi strani je to mestni občini čisto dobrodošlo, ker ji vsaj ni treba plačevati razsvetljave in kurjave. 12.000 šoloobveznih otrok je brez pouka in v treh predmestjih so sploh zaprli šole za nedoločen čas.

Francosko nemški zračni promet

V okviru posvetovanj francosko nemškega gospodarskega odbora se vrše v Berlinu pogajanja za sodelovanje v zračnem prometu, predvsem v Južno Ameriko. (Od leve proti desni:) Leaure (Francija), Raoul Dautry (Francija), dr. Eckener. (Stoje od leve proti desni:) kap. Lehmann, svetnik Fisch, direktor Wronsky, dr. Weigelt, direktor Milch, Girette (Francija), H. Winterfeld.

Kihanje in kašljanje

Čemu kihamo in zakaj kašljamo

V zamotanem mehanizmu našega telesa se odigravajo po naši volji ali proti naši volji neprestano razni dogodki, ki jih smatramo za samo ob sebi umevne, dasi le malokateri lajik ve, čemu so potrebni.

Čemu n. pr. kihamo? Če opazujemo v temni sobi sončen žarek, vidimo v njem milijarde in milijarde prašnih delcev, ki jih neprestano vdihavamo. Ti delci bi sčasoma napolnili vse naše telo in nas zadušili, da si narava ne pomaga na umen način s tem, da jih v organih, ki rabijo dihanju, n. pr. v nosu, lovi s sistemom dlak. Najbolj grobo delo opravljajo v tem pogledu baš dlake v nosu, na katerih obvisijo prašni delci. Poleg teh dlak pa so v nosu, v grlu in sapniku milijoni mikroskopsko majhnih dlačic, ki so v neprestanem gibanju, s katerim spravljajo vdihane prašne delce iz organizma. Pri tem delu jim pomagajo še neke stanice, ki izločujejo sluzasto snov, s katero ovijajo nezaželjene vdirače. Tretji pomočnik v tem čistilnem delu so pljuča.

Kadar pride trenutek, ko je vse pripravljeno, da se v dihalih nabrana nesnaga vrže skozi vrata, se pljuča s krčevitim gibom napolnijo z zrakom in ga takoj nato sunkoma spustijo skozi nos ali usta, kjer se je pač nabrala onesnažena sluza. V prvem primeru kihnemo, v drugem zakašljamo. Kakšna sila je v tem sunkovitem zračnem toku, si lahko predstavimo, če zvemo, da brzi zrak pri navadnem dihanju z brzino poltretjega metra na sekundo, pri zakašljanju pa z brzino do 100 m na sekundo.

Kihanje je od naše volje neodvisno in ga ne moremo umetno proizvajati, kakor ga ne moremo potlačiti. Kašljanje je deloma lahko prostovoljno, neprostovoljno kašljanje pa je skrajno težko zadržati. Umetno nadomestilo, samo šibkejše, sta za kihanje in kašljanje, vsekavanje in hrkanje.

Donebnica — dom inozemskih dijakov v Chicagu

»International House«, ogromen kompleks poslopij v chicaškem univerzitetnem delu, bodo v kratkem otvorili. V njem bo stanovalo nad 2000 inozemskih dijakov, ki študirajo na 35 znanstvenih zavodih v Chicagu

Kinematografi v Rusiji

Lani so napravili v Rusiji 250 filmskih trakov, letos se bo produkcija v tej panogi še bolj povečala. Od 250 lani izdelanih filmov jih je 100, ki imajo značaj kulturnih filmov ter obravnavajo vprašanja tehnike in slične snovi. Da si Rusija pomaga s filmi spričo velikega pomanjkanja učiteljev in vzgojiteljev, je docela razumljivo. Saj se vrše podnevi in zvečer vsi mogoči tečaji in število strokovno izvežbanega osobja je še vedno premajhno.

Iz tega si tudi moremo razložiti, zakaj se film v Rusiji tako močno širi. Konec 1931 so našteli v Rusiji nad 28.000 kinematografov, med njimi 16.000 potovalnih kinov, ki romajo od vasi do vasi in predvajajo poučne filme za preprosto ljudstvo. Po obsegu je kinematografska mreža v Rusiji tako velika kakor v vsej ostali Evropi skupaj. V letošnjem letu kanijo v Rusiji uvesti cele vrste novih kinematografskih aparatur, za vaške potujoče kinematografe pa so iznašli posebne zvočne filme, v katerih igra veliko vlogo gramofon. Tudi upajo Rusi, da bodo v letošnjem letu dosegli tako močno stopnjo lastne filmske produkcije, da bodo krili vse potrebe iz lastnih izdelkov.

Ljeninova nagrada za znanstveno delo

Po dolgem času so te dni v Moskvi znova podelili Ljeninove nagrade za najboljša znanstvena dela. Teh nagrad, ki so nekakšna boljševiška paralela k Nobelovi nagradi, je pet in obstoji vsaka iz listine in 2000 rubljev. Doslej jih je prejelo 15 znanstvenikov. Letos je prejel nagrado akademik Gubkin za svoje raziskovanje nafte, prof. Mandelstamm za radiotehniko in fiziko, prof. Frumkin za kemijo, prof. Uhtomski za fiziologijo živčnega sistema in akademik Williams za poljedelstvo.

Najdaljši ep na svetu

Neki 70-letni duhovnik iz Chicaga ima najdaljši ep na svetu. Svoje delo je začel pisati z 20. letom in je na njem delal polnih pet desetletij. Pesnitev ima 25.000 stihov in presega Dantejevo »Božanstveno komedijo za celih 10.000 verzov. Ep opisuje obiske v peklu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Tretja Kaligulova ladja

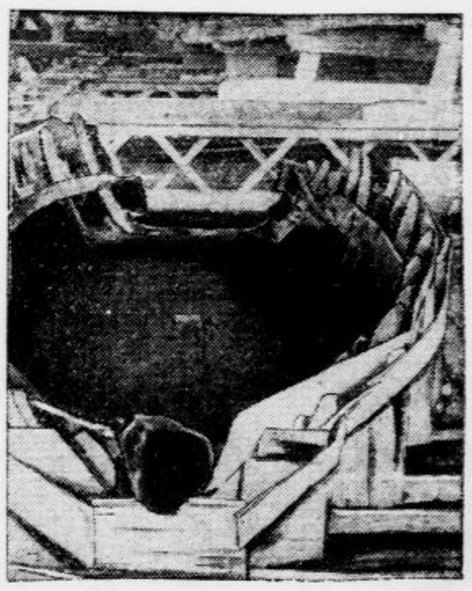

Pri nadaljnem osuševanju Nemijskega jezera so odkrili in izkopali tretjo popolnoma ohranjeno ladjo cesarja Kaligule. V ladji so našli nekaj zgodovinsko dragocenih kuhinjskih potrebščin

Vsak dan ena

»In vendar se dobe idioti, ki zagovarjajo bigamijo«

J. O. Curwood 7

Na meji sveta

»Tedaj ste opazili, da me ni bilo?« je poredno vprašala.

»Res težko bi bilo zame, da ne bi bil videl praznega stola. Sicer pa, če se prav spominjam, me je opozoril nanj tisti mladi inženjer — dejal je, da ste nemara bolni.«

»Oh!«

»Zelo se zanima za vas, gospodična Standisheva. Kar smešno je, kako zavija oči, da bi vas bolje videl. Mislil sem že na to, da mu bi iz ljubezni do bližnjega prepustil svoj prostor in s tem storil njemu in njegovim očem dobro delo.«

»Vaše oči zaradi tega najbrže ne bi trpele.«

»Najbrže ne.«

»Ali so vaše oči kdaj trpele?«

»Mislim, da ne.«

»Na primer, ka..r ste gledali thlinkitski dekleti?«

»Nisem ju še videl.«

Skomignila je z rameni.

»V vsakdanjem življenju bi vas imela za zelo nezanimivega, gospod Holt; tako pa mislim, da ste nenavaden človek — in vas imam zaradi tega prav za prav precej rada. Ali bi bili tako dobri in bi me spremili do moje kabine? Na tej palubi je — kabina št. 16.«

Stopala je ob njegovi strani in njeni prsti so se spet dotikali njegovega komolca.

»Katera je vaša kabina?« je vprašala.

»Št. 27, gospodična Standisheva.«

»Na tej palubi?«

»Da.«

Šele ko mu je mirno voščila lahko noč — ne da bi mu podala roko — so se mu zazdela njena zadnja vprašanja nekoliko prezaupljiva. Zagodrnjal je in si prižgal novo smotko. Nekaj reči mu je hkratu prišlo na um, ko je še nekoliko hodil po palubi, da bi dokadil svojo smotko. Nato je šel v svojo kabino in pregledoval papirje, ki jih je hotel v Juneauju oddati na pošto.

Ko je to opravil, je bilo skoraj že polnoči. Vprašal se je, ali Mary Standisheva že spi. Vztrajnost, s katero so se njegove misli spet in spet obračale k njej, ga je nekoliko dražila, nekoliko pa zabavala. Zalo dekle je bila, to je moral priznati. Da, lepa je bila in celo »pametna«. O njej sami je ni bil ničesar vprašal in ona mu ni bila ničesar povedala; on je bil pa prav za prav zelo zgovoren. Sram ga je bilo, ko je pomislil, da je izlival svoje srce dekletu, ki mu gotovo ni bilo bogvekaj do politike, Johna Grahama in Alaske. Nu, pa to ni bilo samo njegova krivda. Obesila se je bila nanj — brezdela dekleta se hočejo tudi na ladji kratkočasiti — in on je bil z njo tako ljubezniv, kakor je v danih okolnostih le mogel biti. Da, tako je mislil.

Utrnil je luč in obstal pred odprto lino. Samo rahlo podrhtevanje parnika, ki se je počasi bližal koncu morske ožine v Fredericksovem prelivu, mu je udarjalo na uho. Na ladji je vendar že vse spalo. Mesec je stal prav nad njegovo glavo in počasi jadral po nebu; onkraj njegovega svetlega, kakor meglica rahlega sija je ležal svet v temi. Alan je vrtal z očmi v to črnino. Ker je poznal nevarnosti morskih ožin, posebno tam, koder so bile komaj širje od ladje, se je čudil, zakaj je bil kapitan Rifle izbral to pot, namestu da bi bil krenil okoli rta Odločitve. Čutil je hladni vonj listne haloge in globoko vsrkaval dišavo gozdov, ki je prihajala z vzhoda in zahoda.

Zdajci je pa začul korake, ki so se počasi bližali, se obotavljali in se nato spet približevali. Neki moški je s pritajenim glasom nekaj šepetal — neka ženska mu je odgovarjala. Alan je nehote stopil korak nazaj v temo, kjer ga ni bilo moči videti. Glasova sta bila utihnila. Dva človeka sta šla molče mimo njegovega okna, v mesečini ju je razločno videl. Mary Standisheva in — Rossland, ki je prej v kadilnem salonu tako predrzno buljil vanjo! Alan je osupnil. Kaj je to pomenilo?

Spet je prižgal luč in se nato mirno pripravil, da bi šel spat. Ni ga mikalo, da bi vohunil za Mary Standishevo ali za Grahamovim opravnikom. Hinavstvo in prevara sta mu bili zoprni. Kar je bil videl, mu je dokazovalo, da je vedela Mary Standisheva več o Rosslandu, nego mu je hotela priznati. A nalagala ga prav za prav ni bila. Ničesar mu ni bila rekla — razen, da naj nikar ne zahteva od Rosslanda, da bi se opravičil. Morda sta se bila z Rosslandom kaj sporekla in sta zdaj sklepala mir. A od njega je bilo zelo neumno, da je sploh premišljeval o tej reči. V kaki zvezi so bile zadeve tega dekleta z njim in njegovimi cilji? Smešno!

In tako je spet utrnil luč in šel spat. A spati ga ni zelo mikalo. Tako prijetno je bilo ležati na hrbtu; ladja je rahlo plula svojo pot in stroji so ubrano brneli. Peljal se je domov! Kako peklensko dolgih je bilo teh sedem mesecev tam spodaj v državah! In kolikanj je pogrešal vseh svojih prijateljev — da, še sovražnikov!

Zaprl je oči in se zagledal v svojem domu, ki je bil še vedno na tisoče milj od njega. Neskončne tundre, višnjeva in škrlatna predgorja Endicottskega gorovja so vstajala pred njim — in ob njihovem znožju »Alanova zemlja«. Tam se je zdaj pričenjala pomlad, toplo je bilo na tundrah in na južnih pobočjih. Mačice na vrbah so silile iz svojih popkov, vse je brstelo in se dramilo iz dolgega zimskega spanja.

Radio

Izvleček iz programov

Sobota, 9. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa in plošče. — 17: Salonski kvintet. — 18: Žumberaški uskoki. — 18.30: Pedagoška ura. — 19: Angleščina. — 19.30: Trgovska reklama. — Novi lovski zakon. — 20.30: Večer šlagerjev (g. Mirko Jelačin). — 21: Trobenta v naravi in imitaciji. — 21.45: G. Bučar poje kuplete. — 22.15: Napoved časa, poročila in plošče.

BEOGRAD 12.05: Narodne pesmi. — 12.30: Radio-orkester. — 16: Popoldanska glasba. — 21.30: Pevski koncert. — 22.20: Narodna glasba. — 23.20: Koncert ciganske kapele. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.40: Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Mešan program. — 20: Prenos iz gledališča. — 23: Zabaven program. — BRNO 18.30: Pevski koncert. — 19.20: Orkestralen koncert. — 20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert mladih talentov. — 18.30: Mladinski koncert. — 20.15: Večer lahke glasbe. — 22.10: Klavirski koncert. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert orkestra. — 13.45: Plošče. — 15.25: Slavni umetniki na ploščah. — 17: Lahka godba orkestra. — 19.35: Pesmi sanj. — 20.05: Operetni večer. — 22.15: Godba za ples. — BERLIN 20: Mešan program. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.45: Godba na pihala. — 20.05: Koncert operetne glasbe. — Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 17.05: Koncert filharmoničnega orkestra. — 20.15: Operetni večer. — 22.50: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert na citre. — 19: Mešan program. — 21.20: Koncert orkestra. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 19.10: Plošče. — 21: Prenos opere iz gledališča.

Nedelja, 10. januarja.

LJUBLJANA 8.: Mlekarstvo. — 9.30.: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Predavanje o Bazlu. — 11: Salonski kvintet. — 12: Napoved časa, poročila in plošče. — 15: Rezultati studije dr. Vebra. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Dvoboj na harmoniki. — 16.15: Samospevi g. Lovra Korenčana. — 16.45: Koncert salonskega kvinteta. — 20: Koncert komornega tria. — 21: Samospevi g. Marjana Rusa. — 21.45: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 11: Narodne melodije. — 12.30: Koncert orkestra. — 17.30: Plesna glasba. — 20: Ciganska godba. — 20.30: Mešan program. — 21: Koncert na čelo. — 21.40: Radio-orkester. — 22.40: Poročila. — 23: Ciganska godba. — ZAGREB 11.30: Simfoničen koncert na ploščah. — 17.30: Plesna glasba. — 20.30: Orkestralen koncert. — PRAGA 16: Koncert iz Bratislave. — 19: Večer arij. — 19.30: Koncert tamburaškega zbora. — 20.25: Zabaven program. — 21: Godba na pihala. — 22.20: Jazz-band. — BRNO 18: Operna glasba. — 19: Prenos iz Prage. — 21: Pevski koncert. — 22.25: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Orkestralen koncert. — 20.15: Poljuden koncert orkestra in solistov. — 22.10: Koncert iz Lvova. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 9.30: Zborovsko petje. — 10.30: Orkestralen koncert. — 12: Opera »Faust« na ploščah. — 15.30: Lahka godba. — 17.35: Komorna glasba. — 19.45: Koncert kvarteta. — 20.15: Prenos iz Berlina. — 23.15: Plesna glasba. — BERLIN 20.15: Prenos operete iz gledališča. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.15: Koncert opernega orkestra. — 19: Koncert solistov. — 20.15: Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 16: Koncert iz Wiesbadna. — 19.30: Klavirski koncert. — 20.15: Prenos iz Berlina. — 23.35: »Šlagerji«. — BUDIMPEŠTA 15.45: Madžarska glasba. — 17: Ciganska godba. — 18: Zborovsko petje. — 20.15: Odlomki iz klasičnih operet. — 22: Madžarske pesmi s ciganskо godbo. — RIM 17: Prenos koncerta iz Augustea. — 20: Plošče. — 21: Simfoničen koncert.

Ponedeljek, 11. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Mesna ali rastlinska hrana. — 19: Češčina. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Leharjev večer, sodelujeta ga. Poličeva in gosp. Gostič. — 21.45: Operetna glasba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Koncert radio-orkestra. — 16.30: Popoldanska glasba. — 20: Orkestralen koncert. — 21: Veseloigra. — 21.30: Klavirska skladba. — 22: Poročila in plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Koncertni večer. — 22: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 17.55: Plošče. — 19.35: Koncert iz Bratislave. — 20: Koncert Češke filharmonije. — 22.15: Prenos mešanega programa iz Newyorka. — BRNO 19.05: Arije iz starejših operet. — 19.20: Prenos iz Bratislave. — 20: Simfoničen koncert iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Lahka glasba. — 20.15: Opera »Mikado« na ploščah. — 22.30: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 13.10: Plošče. — 17: Godba za ples. — 20: Koncertni večer. — 21: Dunajski karneval. — 22.15: Znameniti ameriški radio-stari. — BERLIN 20: Koncertni večer. — 21.10: Zabaven program. — 22: Prenos iz Amerike. — 23: Operetna glasba. — KÖNIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 19.30: Pesmi. — 20: Koncert komorne glasbe iz Gdanska. — 20.40: Berlinski program. — 21.05: Orkestralen koncert romantične glasbe. — MÜHLACKER 17.05: Popoldanski koncert orkestra in solistov. — 20: Koncert operne glasbe. — 21: Komorna glasba. — 21.30: Program v dialektu. — BUDIMPEŠTA 17.30: Popoldanski koncert. — 19.40: Prenos koncerta filharmoničnega orkestra. — 22.15: Prenos iz Newyorka. — 23.15: Koncert ciganske kapele. — RIM 17.30: Koncert iz filharmonične akademije. — 21: Lahka in folkloristična glasba.

Torek, 12. januarja.

LJUBLANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Predavanje dr. Vebra. — 20: Kako se ubranimo strupenih plinov. — 20.30: Drama »Vest«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 11.05: Koncert radio-orkestra. — 16: Popoldanska glasba. — 19.30: Vokalen koncert. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Večer komorne glasbe. — 22.40: Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Večer čeških pesmi. — 19.40: Prenos iz Brna. — 21: Mešan glasbeni program. — 22.20: Plošče. — BRNO 19.20: Prenos iz Prage. — 19.40: Zabaven program. — 20.25: Zborovsko petje. — 22.20: Prenos iz Prage. VARŠAVA 17.35: Simfoničen koncert. — 20.15: Prenos koncerta iz Vilna. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 15.20: Glasba v slovo. — 17: Brahmsova glasba. — 19.10: Dramski večer. — 21: Skladbe Jos. Straussa. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20: Slušni film. — 21.10: Orkestralen koncert. — KÖNIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 19: Pesmi. — 19.30: Večer lahke glasbe. — 20.30: Sluhoigra. — MÜHLACKER 17.05: Popoldanski koncert. — 19.45: Stara plesna glasba. — 20.30: Romantične improvizacije. — 22.50: Lahka glasba. — BUDIMPEŠTA 17.15: Madžarske pesmi. — 18.30: Prenos opere iz gledališča. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 21: Mešan glasbeni program in veseloigra.

Sport

Krasen uspeh Jugoslavije

Jugoslavija : Wacker 5 : 1 (2 : 1)

Jugoslovenski nogomet je danes zabeležil sijajen uspeh. Beograjska »Jugoslavija« je z divno igro premagala dunajsko moštvo Wacker z rezultatom 5 : 1 (2 : 1). Moštvo Jugoslavije je igralo tako, da bi ga lahko zavidal marsikateri prvorazredni evropski klub. Wacker se je tokrat zelo zmotil in je računal z lahko igro in še lažjo zmago. V prvem polčasu je sicer gost Horvat za dunajski klub dosegel en gol, toda že v prvih 45 minutah je Jugoslavija vodila.

V drugem polčasu so gostje silno zaigrali, tako da je njih moštvo včasih prekoračilo vse meje, tako, da je moral miroljubni sodnik zaporedoma opominjati igralce. Tik pred koncem igre je bil celo prisiljen, da je dva igrača izključil. Jugoslavija je v drugem polčasu zaigrala še lepše. Sam Miloševič je dosegel tri gole, Küller in Nikolić pa vsak po enega. Zaradi lepega vremena se je tekme udeležilo rekordno število občinstva.

Dolenjska in smučarstvo

Z veseljem je opazovati silen razmah smučarstva v zadnjih letih pri nas v Sloveniji. V Ljubljani sami ima že vsak tretji svoje »dilce«. Nabito polni vlaki po Gorenjski, ki se smatra edino ugodna za zimski sport, nam najbolj pričajo o tem razvoju.

Sodim pa, da se pri izključnem posečanju samo Gorenjske dela velika krivica Dolenjski. Tu mislim predvsem kočevsko stran, tako imenovano »mrzlo plat« Dolenjske, ki ima v okolici Sodražice krasne terene in pa tudi ugodne vremenske razmere. Saj je znano, da so v teh krajih navadno hude zime in da se obdrži sneg pozno v pomlad. Kot stalni gost Gorenjske sem se za poizkušnjo podal oni dan tudi na Dolenjsko pa moram priznati, da sem bil veselo presenečen ob pogledu na najrazličnejši teren okoli Sodražice, Travne gore in naprej do stare domovine smučarstva — Blok. Niti 10 minut od trga ne potrebuješ, pa v katerokoli stran se podaš, si že na valovitem in strmem svetu, kjer lahko poizkušaš svoje znanje. Za daljše ture pa je primerna Travna gora in to planote zapadno od koče, od koder je zanimiva smuka čez Goro in Ravne na nižje ležeče Bloke in naprej v Velike Lašče, kar je primerno ravno za enodnevno turo. Daljša tura pa je seveda preko Blok na Cerknico in Rakek.

Zanimivo je srečevanje kmetske mladine, ki preseneča s svojimi smučmi: enostavno zaviti dve kratki deski, namesto vezave služi enostavno v polkrogu pritrjen jermen, v katerega vtakneš nogo. Z vrvicami, pritrjenimi na konici smučk spretno krmarijo po mili volji. Palic seveda ne uporabljajo, ker navkreber zadenejo dilce na rame.

Majhnemu posetu teh krajev od strani smučarjev — katerih število pa se vsako leto vidno veča v veselje tamošnjega prebivalstva — je res tudi kriva železniška zveza. Toda to se da odkloniti, ako hočeš napraviti večjo turo: odpelješ se s popoldanskim vlakom iz Ljubljane, izstopiš v Ortneku, od tam kreneš preko Sv. Gregorja v 300 m nižje ležečo Sodražico. Pri večernem vlaku priporočam izstop v Žlebiču. Če pa greš z jutranjim vlakom, izstopi v Ortneku in pojdi naprej čez Sv. Gregorja v Sodražico, pri čemer boš imel lep košček prijetne smuke. V okolici trga pa se potem lahko dodobra nasmučaš do večernega vlaka.

———

Smuška tekma SPD, podružnice Zagorje se je vršila na dan Treh kraljev in je kljub težavnim snežnim prilikam pokazala lepo formo našega smuškega kadra. Na težki 10 km progi si je pridobil naslov smuškega prvaka Zagorja za 1932 dijak Korošec Vekoslav v 1:4.14. V dar je dobil poleg diplome par smuči. Drugi je bil Podjed Vinko (1:6.52), tretji Malis Ivan pred Golobom Brankom (1:10.31). Dokaj zabave je nudila tekma mladine od 8 — 12 leta na 1 km. Po trdem boju s snegom in pikami si je priboril naslov smuškega prvaka naraščaja, diplomo ter lepe smuči učenec Kos Peter v 3 min. 5 sek. Drugo mesto je pripadlo sinčku ravnatelja TPD Loskotu Vidku. Na progi 3 km je za tem osvojil diplomo prvaka moške mladine ter smuči dijak Vipotnik Vinko v lepem času 4 minut 34 sek, drugo mesto pa dijak Čuk Rado. Tekme je vodil podsavezni sodnik učitelj Pikelj. Po tekmovanjih, ki jih je opazovala velika množica ljudi, so bili vsi tekmovalci v Sokolskem domu pogoščeni in obdarovani. Pri tej priliki je omeniti požrtvovalno delo pobornikov na polju sporta, med njimi dušo vsega gibanja trgovca g. Mrmuha Lavoslava, čigar zasluga je razveseljivi razmah vseh panog sporta v zagorski dolini. Podružnica bo razpisala ob ugodnih prilikah medklubsko tekmo za naslov prvaka Zasavja dne 7. februarja, na kar že danes opozarjamo.

Klubski dan Smučarskega kluba Ljubljane. Prvenstvo kluba se bo vršilo v teku in v skokih. Klubski prvak postane prvi v kombiniranem tekmovanju. Prvi del prvenstva, tek se bo vršil 10. t. m. v Planici kot lani skupno s SK Ilirijo. Seniorji startajo na progi 18 km, juniorji na 6 km. Start točno ob 9. pred Smučarskim domom Ilirije. Za prvoplasirane v teku in skokih ter za klubovega prvaka pripravljena praktična odnosno častna darila se razdele po končanem prvenstvu

ASK Primorje (plavalna sekcija). 11. t. m. prično v kopališču hotela Slon, vhod iz Frančiškanske ulice, redni plavalni treningi, s pričetkom točno ob 15. Trening je razdeljen v tri skupine: a) damska od 15. do 16.: trening obvezen za dame: Vika, Treo Majda, Erbežnik Marija, Dougan Nuša, Ljuba, Gernek Nada, Otruba Jožica, Alice, Magda, Dekleva Nada, Jelka, Vera, Manica, Beba, Mica, Katja in Božena; b) juniorska od 16. do 17.: treninga obvezen za juniorje: Hinko, Kosta, Anton, Marjan, Zrimec Stanislav, Živec Stanislav, Marjan, Božidar, Maks, Ciko, Zlato, Cveto, Vid, Niko, Draško in Majer: c) seniorska od 17. do 18.; trening obvezen za seniorje: Kolar, Gabršek, Sketelj, Šramel, Trampuž, Tuma Ostoj in Zoran, Ogrin, Šturm, Michel, Erbežnik, Sondag, Štolfa, Bleiweis. Vsak mora prinesti s seboj brisačo. Treningi so do preklica redni (vsak ponedeljek) in obvezni za vse prej imenovane. Opozarjajo se vsi plavači da bodo v slačilnici vedno četrt ure pred pričetkom treninga svoje grupe, da more trening pričeti redno ob določeni uri. Pričetek gimnastičnih treningov in lokal, v katerem se bodo isti vršili, bo objavljen prihodnje dni.

SK Ilirija. Skupen odhod h klubskemu dnevu v Planico je v soboto ob pol 16. Po tekmi bo volitev novega odbora. Redne seje smučarske šekcije bodo vsak ponedeljek ob 20. v kavarni Evropa.

TSK Slovan. Drevi redna odborova seja v lovski sobi gostilne »Sokol«. Vsi odborniki in točno!

ŽSK Hermes : SK Celje. V nedeljo ob 14.15 bo na igrišču ŽSK Hermesa prijateljska tekma med navedenima kluboma.

Občni zbor SK Trbovlje bo v nedeljo 10. t. m. ob 19. v klubski sobi g. A. Berger.

Motokolesarski klub »Ilirija«. Jutri ob 15. bo razdelitev nagrad v restavraciji pri »Slepem Janezu«.

Iz življenja na deželi

KOPRIVNIK pri KOČEVJU. 20. decembra se je vršila glavna skupščina naše sokolske čete. Za starosto je bil izvoljen br Ljubič Vinko, za namestnika br. Lenardič Mihael in za načelnika br. Prinčič Drago. Ostali društveni funkcionarji so: sestra Henigmanova in bratje Zupančič, Podlogar, Gurman Miha, Kotar Janez in Sajevic. Revizorja sta trgovec br. Schneller Rihard in ravnatelj br. Prpič Dušan. — Želimo četi v novem letu obilo uspeha. — V soboto 2. t. m. je g. Prpič Dušan od »Jugolesa« poslal v Koprivnik svojega delavca Nagodeta, da nakupi več potrebščin. Mož se je vračal iz Koprivnika v soboto ob 5. popoldne, drugo jutro so ga pa našli 2 km od vasi zmrzlega v snegu. Sicer so ga izkušali z drgnjenjem oživeti, pa so bili vsi poizkusi zaman. V visokem snegu se je hotel mož najbrže odpočiti, pa je zaspal za večno. Bodi mu lahka zemljica! — Hišo baronice pl. Majeren, ki je odšla na Francosko, je kupil g. Schneller Rihard. Preurediti jo hoče za svojo obširno trgovino. — Visoko zapadli sneg je povzročil, da so vse naselbine več dni odrezane od središča. Tudi poštni promet se vzdržuje z največjo težavo. Upamo, da se razmere v kratkem izboljšajo.

BREŽICE. Dne 6. t. m. se je vršil redni občni zbor Obrtnega društva v Brežicah. Zbor je vodil predsednik g. Holy, ki je omenil nekaj za obrtništvo važnih dogodkov v preteklem letu, predvsem novi obrtniški zakon in ustanovitev podružnice Zanatske banke v Ljubljani. Po izčrpnem tajniškem poročilu je poročal blagajnik gosp. Mikša, da znaša društvena imovina 10.500 Din. Od te vsote sklene občni zbor 5000 Din vplačati v fond za onemogle člane. Na predlog pregledovalcev računov se izreče blagajniku absolutorij. Po burni in dolgi debati je bil na kompromisni listi izvoljen naslednji odbor: predsednik Holy Josip, brivski mojster v Brežicah, podpredsednik Florjančič Franc, mizarski mojster pri Sv. Lenartu; predsednik društvenega razsodišča Vogrinc Ivan, kovaški mojster v Brežicah. Pri slučajnostih se je razpravljalo o obrtnih nadaljevalnih šolah in o izobrazbi obrtnega naraščaja po strokovnem učiteljstvu.

SV. JURIJ OB JUŽ. ŽEL. V nedeljo pred Božičem je priredil Podmladek RK revnim učencem božičnico. Obdarovanih je bilo 85 najrevnejših otrok s perilom in obeko v vrednosti 3000 Din. Mladinski pevski zbor je zapel nekaj prav lepih božičnih pesmi. Da je božičnica tako lepo uspela, gre zahvala našemu učiteljstvu, posebej še gdč. Stanki Schreinerjevi, ki je vadila mladinsko igro »Grudica« ter tako pripomogla do denarnih sredstev. Za božičnico sta prispevali tudi obe občini in posojilnici. Iskrena hvala! »Grudica« je vsem zelo ugajala. Snov, vzeta iz domačega, otroški duši primernega obzorja, fino na nevsiljiv način prepletena s pravljičnimi, otrokom tako priljubljenimi nastopi palčkov iz devete dežele vzbuja v vsakem ljubezen do rodne grude. Igra je zaradi tega velike vzgojne vrednosti. Scenerija je bila prav čedna. Med odmori je sviral sokolski salonski orkester. Želimo si le še več podobnih prireditev!

POLJČANE. Sokol se društvu »Zvon«, ki mu je ob priliki razpusta poklonilo 1000 Din, najlepše zahvaljuje za dar. Prav tako izreka Sokol toplo zahvalo okrožnemu načelniku br. Hmelaku iz Oplotnice, ki je daroval ob priliki gradbe sokolske dvorane društvu večjo količino desk in drugega lesa. — Neprijetno nas je zadela vest, da je naš priljubljeni železniški uradnik g. Franc Heric, ki je več let deloval v našem kraju, premeščen bržčas za stalno v Pesnico pri Mariboru. Z njim izgubimo marljivega sokolskega delavca. — Občinski urad razglaša, da je sresko sodišče v Slovenski Bistrici postavilo Marijo Detičkovo, posestnico v Mahorski vasi, zaradi njene zapravljivosti pod skrbstvo. Za skrbnika ji je postavljen Josip Strmšek, delavec v Mahorski vasi. Dolgovi, storjeni brez vednosti sodišča, se iz njenega premoženja ne poravnajo. — V občinski odbor pekelske občine je imenovan tukajšnji postajenačelnik g. Franc Lovrec.

GORNJI GRAD. Redni letni občni zbor Sokolskega društva Gornji grad se bo vršil jutri 10. t. m. s pričetkom ob pol 3. popoldne v čitalniški dvorani. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

GUŠTANJ. Redna glavna letna skupščina Sokola v Guštanju bo z običajnim dnevnim redom v nedeljo 10. t. m. v Sokolskem domu.

ORMOŽ. Na dan Treh kraljev je priredil narodni poslanec g. Lovro Petovar po ramaši v gostilni g. Skorčiča v Ormožu shod, ki je bil izredno dobro obiskan. Na zborovanju smo videli posestnike iz občin Klučarovcev, Bratonečičev, Sodincev, Velike Nedelje, Trgovišča, Lešnice, Frankovcev, Huma in Ormoža. Vseh skupaj je bilo prisotnih nad 250. Vsi so z izredno pazljivostjo sledili obširnemu in dobremu poročilu g. Lovra Petovarja o nalogah, ki so si jih zastavili poslanci, da kolikor mogoče omilijo gospodarsko krizo, ki je zajela vso Evropo. Ko je bilo zborovanje že zaključeno, je ostal g. poslanec še v živahnem razgovoru z volilci. Med tem časom se je v dvorani vršilo posvetovanje o organizaciji Jugoslovenske radikalne kmetske demokracije in so se vršile volitve pododbora sreske organizacije v Ormožu. Poleg pododbora se je sklenilo ustanoviti krajevne organizacije v Ormožu, Središču, Sv. Bolfenku, Sv. Miklavžu, Ivanjkovcih, Sv. Tomažu in pri Veliki Nedelji. Zborovalci so se razšli v najlepšem razpoloženju s trdnim prepričanjem, da se je s tem pričela politična konsolidacija naše države.

GORNJA RADGONA. Na praznik Treh kraljev je priredil dramski odsek Sokola v veliki dvorani gornjeradgonskega gradu uspelo Niccodemijevo komedijo »Ostanek«. Posamezne uloge so bile prav posrečeno razdeljene. Posebno gdč. Bračkova v glavni ulogi je bila nagrajena z burnim aplavzom. Prav tako so bili ostali igralci na mestu. Spretnemu režiserju br. Danilu Pahorju čestitamo na lepem uspehu. Med odmori je krajšal čas domači orkester. Udeležba je bila odlična kljub abstinenci gotovih ljudi. — Tehnični odsek Sokola bo imel sejo v ponedeljek 11. t. m. ob 18. v društveni sobi na Spodnjem Grisu, redna odborova seja pa bo v sredo 13. t. m. ob 20. Važne društvene zadeve.

Primorske novice

Na zborovanju istrskega »deželnega gospodarskega korporacijskega sveta« je izvajal pokrajinski fašistični tajnik Relli - Ražem, da čaka deželni svet težka naloga končne ureditve pokrajinskega gospodarstva. Istra mora dobiti trdno gospodarsko podlago. Potreba je, da se pospeši korak in doseže cilj v najkrajšem času. Podpredsednik sveta Benussi je omenjal male kmetovalce, ki vedno iščejo kredita in navadno ne morejo izpolniti obveznosti. Njihovo gospodarstvo je izven vsakega ravnovesja. Tajnik Relli - Ražem je bil nedavno v Rimu in je vladnemu načelniku poročal o obupnem položaju malega posestva v istrski pokrajini. Po njegovih izvajanjih se bo pospešilo združevanje malih posestev z večjimi, ki so v italijanski lasti.

Kakor poročajo iz Idrije, so te dni razne rudarske družine, 17 po številu, prosile rudniško upravo za stanovanje v erarskih hišah. Rabili so nova stanovanja, ker so družine narasle, drugi pa zato, ker imajo slaba in vlažna stanovanja. Rudniški komisar Plinio Muto je izjavil, da bo dal stanovanja samo takim, ki bi menjali svoje slovenske priimke.

AFRANA ŠIVALNI STROJI

na dolgoročna odplačila samo pri **G. Holländer k. d., Zagreb, Martićeva ul. 4** (poleg Borze).

Sprejmemo še nekoliko sposobnih zastopnikov. 15340

Telefon 2059
Premog suha drva
Vogelnik. Boboričeva št. 6

Klavirje in pianine svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri »Muzika«, Sv. Petra c. 40. Najceneje izposojuje, popravlja in uglašuje. 248-26

Tvornica *harmonijev in pianinov*

po najmodernejši konstrukciji. Uglašuje, popravlja, zamenjuje, prenavlja. Izdeluje tudi strune za klavirje, berde, klaviature itd.

NIZKE CENE!

Društvom popust! — Oddaja tudi na obroke. Večletna garancija.

IVAN KACIN, LJUBLJANA

TABOR 6.

ZAHTEVAJTE CENIKE! 15794

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa, kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro, ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu, obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Prodajalko mlajšo, dobro izurjeno v mešani trgovini, zmožno slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi spričevali, sprejmem na deželo, z vso oskrbo v hiši. Ponudbe z zahtevo plače na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 680-1

Vajenca in vajenko sprejmem takoj v manufakturno trgovino v Ljubljani. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 824-1

Služkinjo pridno in pošteno sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 827-1

Vajenca za slaščičarsko in medičarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši, drugo po dogovoru, sprejme E. Starij, slaščičarna, Krško. 802-1

Prodajalko izvežbano v modni stroki. Iščem. Znanje slovenščine in nemščine je pogoj. — Obširne oferte na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Modna«. 781-1

Dekle vajeno vseh hišnih del in meščanske kuhe, dobi takoj mesto v Ljubljani. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra služba«. 787-1

Postrežnico pošteno, s spričevali in priporočili, za čas od 8. do 10. ure dopoldne sprejmem v Poharjevi ulici 14 I. nadstropje. 815-1

Boljšo služkinjo z dobrimi spričevali večletnih služb, vešča vsakega hišnega dela, iščem k tričlanski oficirski družini v Boko Kotorsko. Nastop takoj. Javiti se je na naslov, ki ga pove oglasni oddelek »Jutra«. 845-1

Praktikantko s trgovskošolsko izobrazbo, mlado, pridno in vestno sprejme majhno, a solidno podjetje. Ponudbe s potrebnimi podatki na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna«. 847-1

Začetnico z dobrim glasom, iščem za tamburaško društvo. — Začetna plača 300 Din mesečno. Ponudbe s sliko in letnico rojstva na naslov: Marija Miškuča(?), Beograd, Bosanska 51. 834-1

Krojilka pletenin dobi stalno mesto. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Krojilka«. 837-1

Tkalca samostojnega, ki se razume na statve in stroj, sprejmem takoj. Stanovanje in plača. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober«. 864-1

Kuharica s spričevali, pripravna tudi za hišna dela, dobi službo na Sušaku. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 901-1

Pletiljo srednjih let, ki ima najmanj 5000 Din, iščem kot družabnico. Dopise na naslov: Jurišenič Jos., pošta Ureče(?), Maribor. 927-1

Zaslužek

Šivilja se priporoča na dom za staro in novo, proti plači 20 Din dnevno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 828-3

Kdor hoče obiskovati v Ljubljani in drugih mestih privatne stranke in trafike ter prodajati predmet, ki ga vsakdo kupi, lahko zasluži dnevno 100 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 820-3

Potniki

Fiksum in provizijo nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso dravsko banovino za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 831-5

Pouk

ČAMERNIKOVA šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo Auto) telefon 2236. Prva oblastveno koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Prodam

Lovci! Past! za jerebice — pravi češki sistem Vam nudi najceneje Bogdan Žilić, Ljubljana, Dunajska cesta 11. 419-6

Belo blago vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21. 67-6

Puška dvocevka, lahka, kal. 16, fino posoda, za brezdimni smodnik, naprodaj. Poizve se v Ljubljani, Opekarska cesta št. 31. 722-6

Pozor! 4 smirna preproge in oljnato sliko prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 840-6

Radio

Hartley štiricevni, anodni aparat, zvočnik, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 403-9

Ingelen zvočnik naprodaj pri hišniku v Poharjevi ulici štev. 16. 59624-9

Službe išče

Prod. jalka dobro verzirana v trgovini mešanega blaga, ki bi tudi pomagala v gospodinjstvu, želi službo — najraje v Ljubljani. Pismene ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra moč«. 694-2

Namestitev v trgovini ali pisarni iščem za svojo 18-letno sestro, ki je absolvirala 4 liceje in trgovsko šolo v Mariboru. Gre tudi na deželo. Šifra »Zdrava, pridna, poštena« na ogl. odd. »Jutra«. 609-2

Gospodična išče službo za šivanje konfekcije ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Šivilja«. 702-2

Mesarski pomočnik in prekajevalec išče službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 716-2

Šofer-ključavničar išče primerno službo kot šofer — najraje na deželi, kjer bi opravljal tudi druga v to spadajoča dela. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 763-2

Za sprevodnika k avtobusu bi šel. Plačam polovico bencina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zmožen kavcije«. 790-2

Nagrada 1000 Din dobi tisti, ki mi preskrbi kakršnokoli službo prodajalca v trgovini, skladiščnika ali sluge v kakem podjetju. Po poklicu sem trg. sotrudnik ter govorim slov., srbohrvatsko, nemško in madjarsko. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pošten in zanesljiv«. 913-2

Brezplačno grem kamorkoli v službo, proti stanovanju in hrani. Zmožen sem kavcije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Položim kavcijo«. 793-2

Gospodična išče mesto v mlekarni, slaščičarni, pekarni, trafiki ali kaj podobnega. Položi tudi kavcijo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj 25«. 729-2

Plačilna natakarica z osebno pravico in lepimi spričevali, želi stalno mesto. Vešča je tudi voditi kuhinjo in gospodarstvo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 801-2

Iščem učno mesto v mestu ali na deželi za mojo hčerko, v trgovini z mešanim blagom ali tudi v drugi branži. Stara je 15 let, ima meščan. šolo in že predizobrazbo v trgovini. Za poštenje in vse eventualnosti sem odgovoren. Pojasnila daje in ponudbe sprejema Anton Naglič, trg., Gornji Dolič, pošta Mislinje. 806-2

Mlado dekle dobro izvežbana restavracijska blagajničarka, prosi nameščenja. Gre tudi za kaj sličnega. Ima meščan. šole in dobro spričevalo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Desna roka«. 879-2

Služkinja stara 30 let, poštena in pridna, z dobrimi priporočili, išče službo. Šla bi tudi na gostilno. Nastop takoj. Naslov: Mestni trg št. 11, I. nadstr., vrata 3, Ljubljana. 859-2

Žagovodja vešč vseh v stroko spadajočih, kakor tudi pisarniških del, želi primerno nameščenje. Gre tudi kot skladiščnik ali prejemalec. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dolgoletna praksa«. 857-2

Kovaški pomočnik mlad, se želi izučiti ključavničarstva, kjer bi imel vso oskrbo. Ponudbe na naslov: Fonič Ivan, Veliki vrh, pošta Nova vas pri Rakeku. 898-2

Mlada dama izobražena, išče primerno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Izobražena«. 750-2

Avto, moto

Osebni avto znamke Ford, limuzina z 2 vrati, vožen ca 29.000 km, v brezhibnem stanju prodam za ca 27.000 Din. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 800-10

Luksuzni avto štirisedežen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »7500 Din kot prvi obrok«. 863-10

Šoferji in mehaniki pozor! V majhnem mestu dravske banovine prodam pod zelo ugodnimi pogoji takoj malo voženo avto-limuzino s 6 cil., ter obenem prepustim vpeljano avtotakso. Istotam se nahaja tudi lepa delavnica, pripravna za mehanika — kateremu je eksistenca zasigurana. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 804-10

Kupim avto nove tipe Oppel, Tatra, Fiat 514 ali kake sorodne znamke. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kupec«. 900-10

Kapital

20.000 Din posodi samostojnega dela zmožen krojač tistemu, ki mu da službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Varno«. 868-16

Kratkoročna posojila proti zalogu ali poroštvu daje Splošno kreditno društvo, Aleksandrova cesta. 849-16

Posest

Hišo v Zagrebu prodam, ali zamenjam za hišo ali vilo v Ljubljani. Dr. Malnerič, Črnomelj. 683-20

Parcelo 550 m² veliko, stavbno, v Koleziji, ob glavni cesti prodam. Poizve se v Ljubljani, Opekarska cesta 31. 721-20

Parcelo cca 700—1000 m² veliko, ob tramvajski progi od mitnice do St. Vida, ali v neposredni bližini kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodno«. 797-20

Skladišče za les po dogovoru prodam radi odhoda iz Zagreba. Stanarina nizka. Poleg je stanovanje in šupa. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Hrvatsko«. 814-20

Stavbna parcela naprodaj v Linhartovi ul. pri Dunajski cesti. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 844-20

Pritlično hišo v sredini Celja, pripravno za vsako obrt, obstoječo iz 5 različnih sob, kuhinje, shrambe, 2 delavnic, drvarnice, avto-garaže in dvorišča, prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 934-20

Vila novozidana, radi odpotovanja poceni naprodaj za 75.000 Din. Potreben kapital 30.000 Din. Radvanska 29, Studenci pri Mariboru. 924-20

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa ter kuhinjske oprave po nizki ceni prodaja ter sprejema naročila Jožef Kurnik, mizar, Zg. Šiška. 59088-12

Kompletno opremo spalne sobe in kuhinje, radi odhoda poceni prodam. — Vprašati v Rožni dolini, c. VIII/2, I. nadstr. 782-12

Jedilnica kompletna, dobro ohranjena in čista, ter skoraj nova, velika, bela, železna postelja naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 884-12

Pohištvo Moderne spalnice iz trdega in mehkega lesa, kuhinjske oprave in razno drugo pohištvo nudi najceneje Matija Andlovic, Komenskega ulica 34. 910-12

Lokali

Dežnikar. podjetje prodam v Rožni dolini. — Pojasnila daje Peter Škafar na Rimski cesti 11. 708-19

Gostilno na Jesenicah (Gorenjsko) takoj oddam. Istotam lepe **prostore za trgovino** Interesenti naj se javijo na šifro »Ugodna in prometna lega« na ogl. odd. »Jutra«. 616-19

Lep trgovski lokal oddam v sredini mesta Celje. Pismena in ustmena vprašanja se prosi nasloviti na: Kati Vajt, Celje, Kralja Petra c. 29. 60979-19

Suho skladišče po možnosti v sredini mesta iščem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Skladišče«. 798-19

Lokal na Bregu oddamo. Poizve se: Breg 2/II. 865-19

V najem

Gostilno dobro idočo, na prometnem kraju vzamem v najem ali na račun. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen« 858-17

Les

Hlode bukove, hrastove in jelove kupuje stalno Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ulica 16. 693-15

Bukovih drv nad 1000 m³ lepih, napol suhih prodam — postaja na Gorenjskem. Primerno za Bled ali Kranj. Vagonske pošiljke dobavim takoj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 812-15

Les I in II kupujem za Trst, v zameno z mizarskimi izdelki Kompara, Maribor, Aleksandrova 48. 926-15

Dijaške sobe

Dijaka ali boljšega gospoda sprejmem v zračno sobo z dobro hrano, na Miklošičevi cesti 6/II, leve stopnjice, desno. 719-22

Dva dijaka sprejmem na stanovanje. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 821-22

Mirnega dijaka sprejmem na stanovanje v Hrenovi ulici 17. 877-22

Dijaka sprejmem kot sostanovalca v bližini vseh šol. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 888-22

Dve dijakinji z vso oskrbo sprejmem na Resljevi cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 885-22

Dijaka ali gospoda sprejmem na stanovanje z zajtrkom. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 905-22

Stanovanje odda

Enosob. stanovanje z vsemi pritiklinami oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 369-21

Dvosob. stanovanje s kopalnico in pritiklinami, pod Rožnikom oddam s 1. februarjem ali 1. marcem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 835-21

Dvosob. stanovanje solnčno, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 852-21

Stanovanje 2 sob in kuhinje, z elektriko ter vodovodom za 550 Din oddam s 1. februarjem v Rožni dolini V/31 876-21

2 stanovanji eno- in trisobno oddam s februarjem na Dunajski c. št. 99. 883-21

Stanovanje sobe, kabineta in kuhinje oddam s februarjem mirni stranki na Celovški cesti št. 56/I. 866-21

Stanovanja išče

Zakonski par brez otrok, išče sobo in kuhinjo v centru mesta. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna«. 712-21/a

Tri odrasle osebe iščejo 2—3sobno stanovanje v mestu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Primerna cena«. 841-21/a

Trisob. stanovanje s pritiklinami, iščem s 1. majem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Maj«. 868-21/a

Dvosob. stanovanje v mestu iščem z majem ali avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mati in hči uradnica«. 889-21/a

Petsob. stanovanje komfortno, v centru mesta iščem za februar ali pozneje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Komfortno 1932«. 897-21/a

Stanovanje sobe, kabineta in pritiklin v Šiški išče tričlanska družina za stalno. Vselitev kadarkoli. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Reden plačnik«. 903-21/a

Sobo odda

Opremljeno sobo z elektriko in posebnim vhodom oddam stalnemu gospodu v vili na Mirju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 717-23

Sostanovalca s hrano takoj sprejme restavracija »Soča« na Sv. Petra cesti 3. 432-23

Sostanovalca z vso oskrbo sprejmem takoj ali s 15. januarjem v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«.

Sobo oddam za obrtno šolo. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 829-23

Opremljeno sobo s poseb. vhodom in elektriko takoj oddam dvema osebama. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 823-23

Opremljeno sobo oddam boljšemu gospodu na Mirju, Groharjeva ulica št. 15. 778-23

Dve sobi lepo opremljeni, s posebnim vhodom in elektriko oddam na Sv. Petra cesti št. 44/I. 701-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam v Šiški, Cernetova št. 37(?). 837-23

Sobo lepo in snažno oddam solidnemu in stalnemu gospodu ali gospodični. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 836-23

Elegantno sobo s posebnim vhodom, v centru mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 838-23

Sostanovalko zaposleno — sprejmem na stanovanje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 848-23

Sobo v sredini mesta oddam boljši in solidni gospodični ali gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 878-23

Sostanovalca sprejmem takoj v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 850-23

Opremljeno sobo s souporabo kopalnice oddam v Gajevi ulici 9/III, stanovanje 14, poleg nebotičnika. 893-23

Gospoda in gdč. sprejmem na stanovanje v Ulici na grad 7. 904-10

Lepo sobo separirano, v centru mesta oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 900-23

Sostanovalca sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 854-23

Lepo sobo prazno ali opremljeno, s parketom in separatnim vhodom takoj oddam v Trnovem, Jeranova ulica št. 5. 896-23

Lepo sobo prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom, event. s poljubno oskrbo, pri Taboru oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 833-23

Prazno sobo separirano, s predsobico, straniščem in drvarnico oddam s februarjem na Zrinjskega cesti štev. 15. 395-23

Veliko sobo na Mestnem trgu, lepo opremljeno, deljeno s stekleno steno v dva prostora, med seboj vezana, oddam takoj eni ali dvema solidnima in snažnima gospodičnama srednjih let. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 851-23

Sostanovalca sprejme v lepo, snažno in zračno sobo Hribernik v Zvonarski ulici 9. 882-23

Sostanovalca z vso oskrbo sprejmem takoj ali s 15. jan. v sredini mesta. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 414-23

Dve sobi eno z 2—3 posteljami in eno z 1 posteljo oddam s 15. januarjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 907-23

Sobo novoopremljeno, s posebnim vhodom oddam takoj ali pozneje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 929-23

Sobe išče

Več sob z 2, 3 in 4 posteljami (divani) iščem za dobo 5 mesecev. Periferija izključena. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Februar«. 873-23/a

Gospod osamljen, 40 let star, išče sobico pri istotaki udovici. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Osamljena sreča 1932«. 887-23/a

Dopisi

Nimate izpadanja las Nimate prhljaja! Vaši lasje rastejo ako upotrebljate »Pompadour« kremo za lase. — Dobite samo pri kozmetičnem zavodu Pap M., Zagreb, Jelačićev trg št. 6, I. nadstr. 68-24

Književnost in filozofija Pismo hotela dvigniti, a ga ni več v oglasnem oddelku »Jutra«. Hrastnik. 872-24

Ni res čuvstva ista — Ti si in ostaneš moje vse! Srečno 1932! 894-24

Dvoje hrepeneni Prosim, da dvignete pismo takoj. 928-24

Ženitve

23letna gdč. simpatična, vsestransko poštena in vešča gospodinjstva želi poročiti do 40 let starega g. žel. nastavljenca — najraje v Ljubljani. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nerazvajena«. 816-25

Stroji

2 pisalna stroja dobro ohranjena poceni naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 614-29

Pisalni stroj kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Dober stroj« na oglasni oddelek »Jutra«. 902-29

Peki! Stroj za mešanje testa, na električni pogon, 2 kotla na kolesih, po zelo nizki ceni proda Zajec, Zg. Šiška 105 — telefon 3433. 871-29

Elektromotor 220, 380 V., od ½ do 1 HP kupi Ivan Zlebnik, Domžale. 891-29

Glasbila

Kratek klavir pianino, krasno ohranjen, oba kot nova, ter 1 flügel, ugodno proda Lambert, Ljubljana, Gradišče 17. 60085-26

Živali

Konj težak, 16½ visok, petletni, brez hibe, poceni naprodaj v Ljubljani, Opekarska cesta št. 31. 720-27

Informacije

Najnovejše recepte vseh kemičnih izdelkov razpošilja »Ambro«, Ljubljana, poštni predal 74. 863-31

Avto-promet Carman začne voziti od nedelje, dne 15. januarja naprej izpred Evrope vsako uro. 899-31

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

86

Tarzan je komaj čakal, da bi se mogel vrniti v kočo, nadaljevat raziskavanje čudnih reči, ki so bile tam. In res se je nekega jutra odpravil na pot. Našel je gorilovo okostje in zraven njega nož, ki ga je pobral. Ko je stopil v kočo, je zaprl vrata, jih zapahnil za seboj in jel nato spet pregledovati knjige s podobami.

Dne 9. januarja otvorim

restavracijo v Rožni dolini

prej pri ČEHU, ter se cenjenemu občinstvu najtopleje priporočam 1772

KATI HRIBERNIK,

ROŽNA DOLINA, Cesta VIII., štev. 6. — VIČ.

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh'

✝

Društvo krznarskih pomočnikov v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njega član, gospod

Drago Okorn

krznarski pomočnik

danes ob 6. zjutraj preminil.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedejo ob 16. popoldne iz hiše žaosti, Šmartinska cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. januarja 1932.

✝

DRUŠTVO NAMEŠČENCEV KRANJSKE INDUSTRIJSKE DRUŽBE JESENICE javlja žalostno vest, da je njen dolgoletni član, gospod

Franc Smrekar

tovarniški delovodja

danes po dolgi in mučni bolezni preminul.

Pogreb dragega pokojnega tovariša se bo vršil v nedeljo, dne 10. t. m. ob ½ 16. uri izpred hiše žalosti na Savi na mestno pokopališče. 1786

Pokojnika ohranimo v trajnem spominu!

Jesenice, dne 8. januarja 1932.

✝

DRUŠTVO DELOVODIJ IN INDUSTRIJSKIH URADNIKOV javlja tužno vest, da je po dolgi in mučni bolezni preminul njegov dolgoletni podpredsednik, gospod

Franc Smrekar

delovodja Kranjske industrijske družbe

Pogreb nepozabnega tovariša se bo vršil v nedeljo, dne 10. t. m. ob ½ 16. uri iz hiše žalosti na Savi na mestno pokopališče.

Pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

Jesenice, dne 8. januarja 1932.

1785 **Odbor.**

Zahvala

Vsem, ki so nam ob prebridki izgubi našega iskreno ljubljenega in predobrega soproga, papana, brata, svaka in strica, gospoda

Karla Goričarja

veletrgovca, knjigarnarja in posestnika

izrekli bodisi ustno ali pismeno sožalje in nas tako tolažili v naši neizmerni boli, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Prav posebno se še zahvaljujemo gg. zdravnikom med. svetniku dr. Jesenku, primariju dr. Steinfelserju in primariju dr. Raišpu za njih požrtvovalni trud in skrb, g. opatu Juraku za tolažilni obisk, zastopnikom mestnega načelstva, sreskega načelstva, okrožnega sodišča, vojaških oblasti in trgovskega gremija, zastopstvu veletrgovcev v Ljubljani in vodstvom vseh šol kakor sploh vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Osobito se tudi zahvaljujemo Celjskemu pevskemu društvu za ganljivi žalostinki in zastopnikom raznih narodnih društev za njihovo častno spremstvo ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, s katerim so okrasili prerani grob dragega pokojnika.

Še enkrat vsem prav iskrena hvala! 1792

Žalujoči ostali.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.